

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

5 Απριλίου 2018

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 62

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4531

I) Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας και προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας, II) Ενσωμάτωση της 2005/214/ΔΕΥ απόφασης-πλαίσιο, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί χρηματικών ποινών και III) Άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και λοιπές διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Ι. ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Άρθρο 1

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας, που υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, στις 7 Απριλίου 2011, και υπογράφηκε στις 11 Μαΐου 2011 κατά την 121η συνεδρίαση του Συμβουλίου, στην Κωνσταντινούπολη, το κείμενο της οποίας σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα, στη γαλλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence

Istanbul, 11.V.2011

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other signatories hereto,
Recalling the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (ETS No. 5, 1950) and its Protocols, the European Social Charter (ETS No. 35, 1961, revised in 1996, ETS No. 163), the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human

Beings (CETS No. 197, 2005) and the Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse (CETS No. 201, 2007);

Recalling the following recommendations of the Committee of Ministers to member States of the Council of Europe: Recommendation Rec(2002)5 on the protection of women against violence, Recommendation CM/Rec(2007)17 on gender equality standards and mechanisms, Recommendation CM/Rec(2010)10 on the role of women and men in conflict prevention and resolution and in peace building, and other relevant recommendations;

Taking account of the growing body of case law of the European Court of Human Rights which sets important standards in the field of violence against women;

Having regard to the International Covenant on Civil and Political Rights (1966), the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (1966), the United Nations Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women ("CEDAW", 1979) and its Optional Protocol (1999) as well as General Recommendation No. 19 of the CEDAW Committee on violence against women, the United Nations Convention on the Rights of the Child (1989) and its Optional Protocols (2000) and the United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities (2006);

Having regard to the Rome Statute of the International Criminal Court (2002);

Recalling the basic principles of international humanitarian law, and especially the Geneva Convention (IV) relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War (1949) and the Additional Protocols I and II (1977) thereto;

Condemning all forms of violence against women and domestic violence;

Recognising that the realisation of *de jure* and *de facto* equality between women and men is a key element in the prevention of violence against women;

Recognising that violence against women is a manifestation of historically unequal power relations between women and men, which have led to domination over, and discrimination against, women by men and to the prevention of the full advancement of women;

Recognising the structural nature of violence against women as gender-based violence, and that violence against women is one of the crucial social mechanisms by which women are forced into a subordinate position compared with men;

Recognising, with grave concern, that women and girls are often exposed to serious forms of violence such as domestic violence, sexual harassment, rape, forced marriage, crimes committed in the name of so-called "honour" and genital mutilation, which constitute a serious violation of the human rights of women and girls and a major obstacle to the achievement of equality between women and men;

Recognising the ongoing human rights violations during armed conflicts that affect the civilian population, especially women in the form of widespread or systematic rape and sexual violence and the potential for increased gender-based violence both during and after conflicts;

Recognising that women and girls are exposed to a higher risk of gender-based violence than men;

Recognising that domestic violence affects women disproportionately, and that men may also be victims of domestic violence;

Recognising that children are victims of domestic violence, including as witnesses of violence in the family;

Aspiring to create a Europe free from violence against women and domestic violence,

Have agreed as follows:

Chapter I – Purposes, definitions, equality and non-discrimination, general obligations

Article 1 – Purposes of the Convention

1 The purposes of this Convention are to:

- a protect women against all forms of violence, and prevent, prosecute and eliminate violence against women and domestic violence;
- b contribute to the elimination of all forms of discrimination against women and promote substantive equality between women and men, including by empowering women;
- c design a comprehensive framework, policies and measures for the protection of and assistance to all victims of violence against women and domestic violence;
- d promote international co-operation with a view to eliminating violence against women and domestic violence;
- e provide support and assistance to organisations and law enforcement agencies to effectively co-operate in order to adopt an integrated approach to eliminating violence against women and domestic violence.

2 In order to ensure effective implementation of its provisions by the Parties, this Convention establishes a specific monitoring mechanism.

Article 2 – Scope of the Convention

1 This Convention shall apply to all forms of violence against women, including domestic violence, which affects women disproportionately.

2 Parties are encouraged to apply this Convention to all victims of domestic violence. Parties shall pay particular attention to women victims of gender-based violence in implementing the provisions of this Convention.

3 This Convention shall apply in times of peace and in situations of armed conflict.

Article 3 – Definitions

For the purpose of this Convention:

a “violence against women” is understood as a violation of human rights and a form of discrimination against women and shall mean all acts of gender-based violence that result in, or are likely to result in, physical, sexual, psychological or economic harm or suffering to women, including threats of such acts, coercion or arbitrary deprivation of liberty, whether occurring in public or in private life;

b “domestic violence” shall mean all acts of physical, sexual, psychological or economic violence that occur within the family or domestic unit or between former or current spouses or partners, whether or not the perpetrator shares or has shared the same residence with the victim;

c “gender” shall mean the socially constructed roles, behaviours, activities and attributes that a given society considers appropriate for women and men;

d “gender-based violence against women” shall mean violence that is directed against a woman because she is a woman or that affects women disproportionately;

e “victim” shall mean any natural person who is subject to the conduct specified in points a and b;

f “women” includes girls under the age of 18.

Article 4 – Fundamental rights, equality and non-discrimination

1 Parties shall take the necessary legislative and other measures to promote and protect the right for everyone, particularly women, to live free from violence in both the public and the private sphere.

2 Parties condemn all forms of discrimination against women and take, without delay, the necessary legislative and other measures to prevent it, in particular by:

- embodying in their national constitutions or other appropriate legislation the principle of equality between women and men and ensuring the practical realisation of this principle;
- prohibiting discrimination against women, including through the use of sanctions, where appropriate;
- abolishing laws and practices which discriminate against women.

3 The implementation of the provisions of this Convention by the Parties, in particular measures to protect the rights of victims, shall be secured without discrimination on any ground such as sex, gender, race, colour, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth, sexual

orientation, gender identity, age, state of health, disability, marital status, migrant or refugee status, or other status.

4 Special measures that are necessary to prevent and protect women from gender-based violence shall not be considered discrimination under the terms of this Convention.

Article 5 – State obligations and due diligence

1 Parties shall refrain from engaging in any act of violence against women and ensure that State authorities, officials, agents, institutions and other actors acting on behalf of the State act in conformity with this obligation.

2 Parties shall take the necessary legislative and other measures to exercise due diligence to prevent, investigate, punish and provide reparation for acts of violence covered by the scope of this Convention that are perpetrated by non-State actors.

Article 6 – Gender-sensitive policies

Parties shall undertake to include a gender perspective in the implementation and evaluation of the impact of the provisions of this Convention and to promote and effectively implement policies of equality between women and men and the empowerment of women.

Chapter II – Integrated policies and data collection

Article 7 – Comprehensive and co-ordinated policies

1 Parties shall take the necessary legislative and other measures to adopt and implement State-wide effective, comprehensive and co-ordinated policies encompassing all relevant measures to prevent and combat all forms of violence covered by the scope of this Convention and offer a holistic response to violence against women.

2 Parties shall ensure that policies referred to in paragraph 1 place the rights of the victim at the centre of all measures and are implemented by way of effective co-operation among all relevant agencies, institutions and organisations.

3 Measures taken pursuant to this article shall involve, where appropriate, all relevant actors, such as government agencies, the national, regional and local parliaments and authorities, national human rights institutions and civil society organisations.

Article 8 – Financial resources

Parties shall allocate appropriate financial and human resources for the adequate implementation of integrated policies, measures and programmes to prevent and combat all forms of violence covered by the scope of this Convention, including those carried out by non-governmental organisations and civil society.

Article 9 – Non-governmental organisations and civil society

Parties shall recognise, encourage and support, at all levels, the work of relevant non-governmental organisations and of civil society active in combating violence against women and establish effective co-operation with these organisations.

Article 10 – Co-ordinating body

1 Parties shall designate or establish one or more official bodies responsible for the co-ordination, implementation, monitoring and evaluation of policies and measures to prevent and combat all forms of violence covered by this Convention. These bodies shall co-ordinate the collection of data as referred to in Article 11, analyse and disseminate its results.

2 Parties shall ensure that the bodies designated or established pursuant to this article receive information of a general nature on measures taken pursuant to Chapter VIII.

3 Parties shall ensure that the bodies designated or established pursuant to this article shall have the capacity to communicate directly and foster relations with their counterparts in other Parties.

Article 11 – Data collection and research

1 For the purpose of the implementation of this Convention, Parties shall undertake to:

- a collect disaggregated relevant statistical data at regular intervals on cases of all forms of violence covered by the scope of this Convention;
- b support research in the field of all forms of violence covered by the scope of this Convention in order to study its root causes and effects, incidences and conviction rates, as well as the efficacy of measures taken to implement this Convention.

2 Parties shall endeavour to conduct population-based surveys at regular intervals to assess the prevalence of and trends in all forms of violence covered by the scope of this Convention.

3 Parties shall provide the group of experts, as referred to in Article 66 of this Convention, with the information collected pursuant to this article in order to stimulate international co-operation and enable international benchmarking.

4 Parties shall ensure that the information collected pursuant to this article is available to the public.

Chapter III – Prevention

Article 12 – General obligations

1 Parties shall take the necessary measures to promote changes in the social and cultural patterns of behaviour of women and men with a view to eradicating prejudices, customs, traditions and all other practices which are based on the idea of the inferiority of women or on stereotyped roles for women and men.

2 Parties shall take the necessary legislative and other measures to prevent all forms of violence covered by the scope of this Convention by any natural or legal person.

3 Any measures taken pursuant to this chapter shall take into account and address the specific needs of persons made vulnerable by particular circumstances and shall place the human rights of all victims at their centre.

4 Parties shall take the necessary measures to encourage all members of society, especially men and boys, to contribute actively to preventing all forms of violence covered by the scope of this Convention.

5 Parties shall ensure that culture, custom, religion, tradition or so-called "honour" shall not be considered as justification for any acts of violence covered by the scope of this Convention.

6 Parties shall take the necessary measures to promote programmes and activities for the empowerment of women.

Article 13 – Awareness-raising

1 Parties shall promote or conduct, on a regular basis and at all levels, awareness-raising campaigns or programmes, including in co-operation with national human rights institutions and equality bodies, civil society and non-governmental organisations, especially women's organisations, where appropriate, to increase awareness and understanding among the general public of the different manifestations of all forms of violence covered by the scope of this Convention, their consequences on children and the need to prevent such violence.

2 Parties shall ensure the wide dissemination among the general public of information on measures available to prevent acts of violence covered by the scope of this Convention.

Article 14 – Education

1 Parties shall take, where appropriate, the necessary steps to include teaching material on issues such as equality between women and men, non-stereotyped gender roles, mutual respect, non-violent conflict resolution in interpersonal relationships, gender-based violence against women and the right to personal integrity, adapted to the evolving capacity of learners, in formal curricula and at all levels of education.

2 Parties shall take the necessary steps to promote the principles referred to in paragraph 1 in informal educational facilities, as well as in sports, cultural and leisure facilities and the media.

Article 15 – Training of professionals

1 Parties shall provide or strengthen appropriate training for the relevant professionals dealing with victims or perpetrators of all acts of violence covered by the scope of this

Convention, on the prevention and detection of such violence, equality between women and men, the needs and rights of victims, as well as on how to prevent secondary victimisation.

2 Parties shall encourage that the training referred to in paragraph 1 includes training on co-ordinated multi-agency co-operation to allow for a comprehensive and appropriate handling of referrals in cases of violence covered by the scope of this Convention.

Article 16 – Preventive intervention and treatment programmes

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to set up or support programmes aimed at teaching perpetrators of domestic violence to adopt non-violent behaviour in interpersonal relationships with a view to preventing further violence and changing violent behavioural patterns.

2 Parties shall take the necessary legislative or other measures to set up or support treatment programmes aimed at preventing perpetrators, in particular sex offenders, from re-offending.

3 In taking the measures referred to in paragraphs 1 and 2, Parties shall ensure that the safety of, support for and the human rights of victims are of primary concern and that, where appropriate, these programmes are set up and implemented in close co-ordination with specialist support services for victims.

Article 17 – Participation of the private sector and the media

1 Parties shall encourage the private sector, the information and communication technology sector and the media, with due respect for freedom of expression and their independence, to participate in the elaboration and implementation of policies and to set guidelines and self-regulatory standards to prevent violence against women and to enhance respect for their dignity.

2 Parties shall develop and promote, in co-operation with private sector actors, skills among children, parents and educators on how to deal with the information and communications environment that provides access to degrading content of a sexual or violent nature which might be harmful.

Chapter IV – Protection and support

Article 18 – General obligations

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to protect all victims from any further acts of violence.

2 Parties shall take the necessary legislative or other measures, in accordance with internal law, to ensure that there are appropriate mechanisms to provide for effective co-operation between all relevant state agencies, including the judiciary, public prosecutors, law

enforcement agencies, local and regional authorities as well as non-governmental organisations and other relevant organisations and entities, in protecting and supporting victims and witnesses of all forms of violence covered by the scope of this Convention, including by referring to general and specialist support services as detailed in Articles 20 and 22 of this Convention.

3 Parties shall ensure that measures taken pursuant to this chapter shall:

- be based on a gendered understanding of violence against women and domestic violence and shall focus on the human rights and safety of the victim;
- be based on an integrated approach which takes into account the relationship between victims, perpetrators, children and their wider social environment;
- aim at avoiding secondary victimisation;
- aim at the empowerment and economic independence of women victims of violence;
- allow, where appropriate, for a range of protection and support services to be located on the same premises;
- address the specific needs of vulnerable persons, including child victims, and be made available to them.

4 The provision of services shall not depend on the victim's willingness to press charges or testify against any perpetrator.

5 Parties shall take the appropriate measures to provide consular and other protection and support to their nationals and other victims entitled to such protection in accordance with their obligations under international law.

Article 19 – Information

Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that victims receive adequate and timely information on available support services and legal measures in a language they understand.

Article 20 – General support services

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that victims have access to services facilitating their recovery from violence. These measures should include, when necessary, services such as legal and psychological counselling, financial assistance, housing, education, training and assistance in finding employment.

2 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that victims have access to health care and social services and that services are adequately resourced and professionals are trained to assist victims and refer them to the appropriate services.

Article 21 – Assistance in individual/collective complaints

Parties shall ensure that victims have information on and access to applicable regional and international individual/collective complaints mechanisms. Parties shall promote the provision of sensitive and knowledgeable assistance to victims in presenting any such complaints.

Article 22 – Specialist support services

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to provide or arrange for, in an adequate geographical distribution, immediate, short- and long-term specialist support services to any victim subjected to any of the acts of violence covered by the scope of this Convention.

2 Parties shall provide or arrange for specialist women's support services to all women victims of violence and their children.

Article 23 – Shelters

Parties shall take the necessary legislative or other measures to provide for the setting-up of appropriate, easily accessible shelters in sufficient numbers to provide safe accommodation for and to reach out pro-actively to victims, especially women and their children.

Article 24 – Telephone helplines

Parties shall take the necessary legislative or other measures to set up state-wide round-the-clock (24/7) telephone helplines free of charge to provide advice to callers, confidentially or with due regard for their anonymity, in relation to all forms of violence covered by the scope of this Convention.

Article 25 – Support for victims of sexual violence

Parties shall take the necessary legislative or other measures to provide for the setting up of appropriate, easily accessible rape crisis or sexual violence referral centres for victims in sufficient numbers to provide for medical and forensic examination, trauma support and counselling for victims.

Article 26 – Protection and support for child witnesses

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that in the provision of protection and support services to victims, due account is taken of the rights and needs of child witnesses of all forms of violence covered by the scope of this Convention.

2 Measures taken pursuant to this article shall include age-appropriate psychosocial counselling for child witnesses of all forms of violence covered by the scope of this Convention and shall give due regard to the best interests of the child.

Article 27 – Reporting

Parties shall take the necessary measures to encourage any person witness to the commission of acts of violence covered by the scope of this Convention or who has reasonable grounds to believe that such an act may be committed, or that further acts of violence are to be expected, to report this to the competent organisations or authorities.

Article 28 – Reporting by professionals

Parties shall take the necessary measures to ensure that the confidentiality rules imposed by internal law on certain professionals do not constitute an obstacle to the possibility, under appropriate conditions, of their reporting to the competent organisations or authorities if they have reasonable grounds to believe that a serious act of violence covered by the scope of this Convention, has been committed and further serious acts of violence are to be expected.

Chapter V – Substantive law

Article 29 – Civil lawsuits and remedies

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to provide victims with adequate civil remedies against the perpetrator.

2 Parties shall take the necessary legislative or other measures to provide victims, in accordance with the general principles of international law, with adequate civil remedies against State authorities that have failed in their duty to take the necessary preventive or protective measures within the scope of their powers.

Article 30 – Compensation

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that victims have the right to claim compensation from perpetrators for any of the offences established in accordance with this Convention.

2 Adequate State compensation shall be awarded to those who have sustained serious bodily injury or impairment of health, to the extent that the damage is not covered by other sources such as the perpetrator, insurance or State-funded health and social provisions. This does not preclude Parties from claiming regress for compensation awarded from the perpetrator, as long as due regard is paid to the victim's safety.

3 Measures taken pursuant to paragraph 2 shall ensure the granting of compensation within a reasonable time.

Article 31 – Custody, visitation rights and safety

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that, in the determination of custody and visitation rights of children, incidents of violence covered by the scope of this Convention are taken into account.

2 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the exercise of any visitation or custody rights does not jeopardise the rights and safety of the victim or children.

Article 32 – Civil consequences of forced marriages

Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that marriages concluded under force may be voidable, annulled or dissolved without undue financial or administrative burden placed on the victim.

Article 33 – Psychological violence

Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the intentional conduct of seriously impairing a person's psychological integrity through coercion or threats is criminalised.

Article 34 – Stalking

Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the intentional conduct of repeatedly engaging in threatening conduct directed at another person, causing her or him to fear for her or his safety, is criminalised.

Article 35 – Physical violence

Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the intentional conduct of committing acts of physical violence against another person is criminalised.

Article 36 – Sexual violence, including rape

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conducts are criminalised:

- a engaging in non-consensual vaginal, anal or oral penetration of a sexual nature of the body of another person with any bodily part or object;
- b engaging in other non-consensual acts of a sexual nature with a person;
- c causing another person to engage in non-consensual acts of a sexual nature with a third person.

2 Consent must be given voluntarily as the result of the person's free will assessed in the context of the surrounding circumstances.

3 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the provisions of paragraph 1 also apply to acts committed against former or current spouses or partners as recognised by internal law.

Article 37 – Forced marriage

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the intentional conduct of forcing an adult or a child to enter into a marriage is criminalised.

2 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the intentional conduct of luring an adult or a child to the territory of a Party or State other than the one she or he resides in with the purpose of forcing this adult or child to enter into a marriage is criminalised.

Article 38 – Female genital mutilation

Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conducts are criminalised:

a excising, infibulating or performing any other mutilation to the whole or any part of a woman's labia majora, labia minora or clitoris;

b coercing or procuring a woman to undergo any of the acts listed in point a;

c inciting, coercing or procuring a girl to undergo any of the acts listed in point a.

Article 39 – Forced abortion and forced sterilisation

Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conducts are criminalised:

a performing an abortion on a woman without her prior and informed consent;

b performing surgery which has the purpose or effect of terminating a woman's capacity to naturally reproduce without her prior and informed consent or understanding of the procedure.

Article 40 – Sexual harassment

Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that any form of unwanted verbal, non-verbal or physical conduct of a sexual nature with the purpose or effect of violating the dignity of a person, in particular when creating an intimidating, hostile, degrading, humiliating or offensive environment, is subject to criminal or other legal sanction.

Article 41 – Aiding or abetting and attempt

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to establish as an offence, when committed intentionally, aiding or abetting the commission of the offences established in accordance with Articles 33, 34, 35, 36, 37, 38.a and 39 of this Convention.

2 Parties shall take the necessary legislative or other measures to establish as offences, when committed intentionally, attempts to commit the offences established in accordance with Articles 35, 36, 37, 38.a and 39 of this Convention.

Article 42 –Unacceptable justifications for crimes, including crimes committed in the name of so-called “honour”

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that, in criminal proceedings initiated following the commission of any of the acts of violence covered by the scope of this Convention, culture, custom, religion, tradition or so-called “honour” shall not be regarded as justification for such acts. This covers, in particular, claims that the victim has transgressed cultural, religious, social or traditional norms or customs of appropriate behaviour.

2 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that incitement by any person of a child to commit any of the acts referred to in paragraph 1 shall not diminish the criminal liability of that person for the acts committed.

Article 43 – Application of criminal offences

The offences established in accordance with this Convention shall apply irrespective of the nature of the relationship between victim and perpetrator.

Article 44 – Jurisdiction

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention, when the offence is committed:

a in their territory; or

b on board a ship flying their flag; or

c on board an aircraft registered under their laws; or

d by one of their nationals; or

e by a person who has her or his habitual residence in their territory.

2 Parties shall endeavour to take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention where the offence is committed against one of their nationals or a person who has her or his habitual residence in their territory.

3 For the prosecution of the offences established in accordance with Articles 36, 37, 38 and 39 of this Convention, Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that their jurisdiction is not subordinated to the condition that the acts are criminalised in the territory where they were committed.

4 For the prosecution of the offences established in accordance with Articles 36, 37, 38 and 39 of this Convention, Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that their jurisdiction as regards points d and e of paragraph 1 is not subordinated to the condition that the prosecution can only be initiated following the reporting by the victim

of the offence or the laying of information by the State of the place where the offence was committed.

5 Parties shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention, in cases where an alleged perpetrator is present on their territory and they do not extradite her or him to another Party, solely on the basis of her or his nationality.

6 When more than one Party claims jurisdiction over an alleged offence established in accordance with this Convention, the Parties involved shall, where appropriate, consult each other with a view to determining the most appropriate jurisdiction for prosecution.

7 Without prejudice to the general rules of international law, this Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised by a Party in accordance with its internal law.

Article 45 – Sanctions and measures

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the offences established in accordance with this Convention are punishable by effective, proportionate and dissuasive sanctions, taking into account their seriousness. These sanctions shall include, where appropriate, sentences involving the deprivation of liberty which can give rise to extradition.

2 Parties may adopt other measures in relation to perpetrators, such as:

- monitoring or supervision of convicted persons;
- withdrawal of parental rights, if the best interests of the child, which may include the safety of the victim, cannot be guaranteed in any other way.

Article 46 – Aggravating circumstances

Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following circumstances, insofar as they do not already form part of the constituent elements of the offence, may, in conformity with the relevant provisions of internal law, be taken into consideration as aggravating circumstances in the determination of the sentence in relation to the offences established in accordance with this Convention:

- a the offence was committed against a former or current spouse or partner as recognised by internal law, by a member of the family, a person cohabiting with the victim or a person having abused her or his authority;
- b the offence, or related offences, were committed repeatedly;
- c the offence was committed against a person made vulnerable by particular circumstances;
- d the offence was committed against or in the presence of a child;
- e the offence was committed by two or more people acting together;

- f the offence was preceded or accompanied by extreme levels of violence;
- g the offence was committed with the use or threat of a weapon;
- h the offence resulted in severe physical or psychological harm for the victim;
- i the perpetrator had previously been convicted of offences of a similar nature.

Article 47 – Sentences passed by another Party

Parties shall take the necessary legislative or other measures to provide for the possibility of taking into account final sentences passed by another Party in relation to the offences established in accordance with this Convention when determining the sentence.

Article 48 –Prohibition of mandatory alternative dispute resolution processes or sentencing

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to prohibit mandatory alternative dispute resolution processes, including mediation and conciliation, in relation to all forms of violence covered by the scope of this Convention.

2 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that if the payment of a fine is ordered, due account shall be taken of the ability of the perpetrator to assume his or her financial obligations towards the victim.

Chapter VI – Investigation, prosecution, procedural law and protective measures

Article 49 – General obligations

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that investigations and judicial proceedings in relation to all forms of violence covered by the scope of this Convention are carried out without undue delay while taking into consideration the rights of the victim during all stages of the criminal proceedings.

2 Parties shall take the necessary legislative or other measures, in conformity with the fundamental principles of human rights and having regard to the gendered understanding of violence, to ensure the effective investigation and prosecution of offences established in accordance with this Convention.

Article 50 – Immediate response, prevention and protection

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the responsible law enforcement agencies respond to all forms of violence covered by the scope of this Convention promptly and appropriately by offering adequate and immediate protection to victims.

2 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the responsible law enforcement agencies engage promptly and appropriately in the prevention

and protection against all forms of violence covered by the scope of this Convention, including the employment of preventive operational measures and the collection of evidence.

Article 51 – Risk assessment and risk management

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that an assessment of the lethality risk, the seriousness of the situation and the risk of repeated violence is carried out by all relevant authorities in order to manage the risk and if necessary to provide co-ordinated safety and support.

2 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the assessment referred to in paragraph 1 duly takes into account, at all stages of the investigation and application of protective measures, the fact that perpetrators of acts of violence covered by the scope of this Convention possess or have access to firearms.

Article 52 – Emergency barring orders

Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the competent authorities are granted the power to order, in situations of immediate danger, a perpetrator of domestic violence to vacate the residence of the victim or person at risk for a sufficient period of time and to prohibit the perpetrator from entering the residence of or contacting the victim or person at risk. Measures taken pursuant to this article shall give priority to the safety of victims or persons at risk.

Article 53 – Restraining or protection orders

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that appropriate restraining or protection orders are available to victims of all forms of violence covered by the scope of this Convention.

2 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the restraining or protection orders referred to in paragraph 1 are:

- available for immediate protection and without undue financial or administrative burdens placed on the victim;
- issued for a specified period or until modified or discharged;
- where necessary, issued on an ex parte basis which has immediate effect;
- available irrespective of, or in addition to, other legal proceedings;
- allowed to be introduced in subsequent legal proceedings.

3 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that breaches of restraining or protection orders issued pursuant to paragraph 1 shall be subject to effective, proportionate and dissuasive criminal or other legal sanctions.

Article 54 – Investigations and evidence

Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that, in any civil or criminal proceedings, evidence relating to the sexual history and conduct of the victim shall be permitted only when it is relevant and necessary.

Article 55 – *Ex parte* and *ex officio* proceedings

1 Parties shall ensure that investigations into or prosecution of offences established in accordance with Articles 35, 36, 37, 38 and 39 of this Convention shall not be wholly dependant upon a report or complaint filed by a victim if the offence was committed in whole or in part on its territory, and that the proceedings may continue even if the victim withdraws her or his statement or complaint.

2 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure, in accordance with the conditions provided for by their internal law, the possibility for governmental and non-governmental organisations and domestic violence counsellors to assist and/or support victims, at their request, during investigations and judicial proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention.

Article 56 – Measures of protection

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to protect the rights and interests of victims, including their special needs as witnesses, at all stages of investigations and judicial proceedings, in particular by:

- a providing for their protection, as well as that of their families and witnesses, from intimidation, retaliation and repeat victimisation;
- b ensuring that victims are informed, at least in cases where the victims and the family might be in danger, when the perpetrator escapes or is released temporarily or definitively;
- c informing them, under the conditions provided for by internal law, of their rights and the services at their disposal and the follow-up given to their complaint, the charges, the general progress of the investigation or proceedings, and their role therein, as well as the outcome of their case;
- d enabling victims, in a manner consistent with the procedural rules of internal law, to be heard, to supply evidence and have their views, needs and concerns presented, directly or through an intermediary, and considered;
- e providing victims with appropriate support services so that their rights and interests are duly presented and taken into account;
- f ensuring that measures may be adopted to protect the privacy and the image of the victim;

g ensuring that contact between victims and perpetrators within court and law enforcement agency premises is avoided where possible;

h providing victims with independent and competent interpreters when victims are parties to proceedings or when they are supplying evidence;

i enabling victims to testify, according to the rules provided by their internal law, in the courtroom without being present or at least without the presence of the alleged perpetrator, notably through the use of appropriate communication technologies, where available.

2 A child victim and child witness of violence against women and domestic violence shall be afforded, where appropriate, special protection measures taking into account the best interests of the child.

Article 57 – Legal aid

Parties shall provide for the right to legal assistance and to free legal aid for victims under the conditions provided by their internal law.

Article 58 – Statute of limitation

Parties shall take the necessary legislative and other measures to ensure that the statute of limitation for initiating any legal proceedings with regard to the offences established in accordance with Articles 36, 37, 38 and 39 of this Convention, shall continue for a period of time that is sufficient and commensurate with the gravity of the offence in question, to allow for the efficient initiation of proceedings after the victim has reached the age of majority.

Chapter VII – Migration and asylum

Article 59 – Residence status

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that victims whose residence status depends on that of the spouse or partner as recognised by internal law, in the event of the dissolution of the marriage or the relationship, are granted in the event of particularly difficult circumstances, upon application, an autonomous residence permit irrespective of the duration of the marriage or the relationship. The conditions relating to the granting and duration of the autonomous residence permit are established by internal law.

2 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that victims may obtain the suspension of expulsion proceedings initiated in relation to a residence status dependent on that of the spouse or partner as recognised by internal law to enable them to apply for an autonomous residence permit.

3 Parties shall issue a renewable residence permit to victims in one of the two following situations, or in both:

a where the competent authority considers that their stay is necessary owing to their personal situation;

b where the competent authority considers that their stay is necessary for the purpose of their co-operation with the competent authorities in investigation or criminal proceedings.

4 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that victims of forced marriage brought into another country for the purpose of the marriage and who, as a result, have lost their residence status in the country where they habitually reside, may regain this status.

Article 60 – Gender-based asylum claims

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that gender-based violence against women may be recognised as a form of persecution within the meaning of Article 1, A (2), of the 1951 Convention relating to the Status of Refugees and as a form of serious harm giving rise to complementary/subsidiary protection.

2 Parties shall ensure that a gender-sensitive interpretation is given to each of the Convention grounds and that where it is established that the persecution feared is for one or more of these grounds, applicants shall be granted refugee status according to the applicable relevant instruments.

3 Parties shall take the necessary legislative or other measures to develop gender-sensitive reception procedures and support services for asylum-seekers as well as gender guidelines and gender-sensitive asylum procedures, including refugee status determination and application for international protection.

Article 61 – Non-refoulement

1 Parties shall take the necessary legislative or other measures to respect the principle of non-refoulement in accordance with existing obligations under international law.

2 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that victims of violence against women who are in need of protection, regardless of their status or residence, shall not be returned under any circumstances to any country where their life would be at risk or where they might be subjected to torture or inhuman or degrading treatment or punishment.

Chapter VIII – International co-operation

Article 62 – General principles

1 Parties shall co-operate with each other, in accordance with the provisions of this Convention, and through the application of relevant international and regional instruments on co-operation in civil and criminal matters, arrangements agreed on the basis of uniform or reciprocal legislation and internal laws, to the widest extent possible, for the purpose of:

a preventing, combating and prosecuting all forms of violence covered by the scope of this Convention;

b protecting and providing assistance to victims;

c investigations or proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention;

d enforcing relevant civil and criminal judgments issued by the judicial authorities of Parties, including protection orders.

2 Parties shall take the necessary legislative or other measures to ensure that victims of an offence established in accordance with this Convention and committed in the territory of a Party other than the one where they reside may make a complaint before the competent authorities of their State of residence.

3 If a Party that makes mutual legal assistance in criminal matters, extradition or enforcement of civil or criminal judgments imposed by another Party to this Convention conditional on the existence of a treaty receives a request for such legal co-operation from a Party with which it has not concluded such a treaty, it may consider this Convention to be the legal basis for mutual legal assistance in criminal matters, extradition or enforcement of civil or criminal judgments imposed by the other Party in respect of the offences established in accordance with this Convention.

4 Parties shall endeavour to integrate, where appropriate, the prevention and the fight against violence against women and domestic violence in assistance programmes for development provided for the benefit of third States, including by entering into bilateral and multilateral agreements with third States with a view to facilitating the protection of victims in accordance with Article 18, paragraph 5.

Article 63 – Measures relating to persons at risk

When a Party, on the basis of the information at its disposal, has reasonable grounds to believe that a person is at immediate risk of being subjected to any of the acts of violence referred to in Articles 36, 37, 38 and 39 of this Convention on the territory of another Party, the Party that has the information is encouraged to transmit it without delay to the latter for the purpose of ensuring that appropriate protection measures are taken. Where applicable,

this information shall include details on existing protection provisions for the benefit of the person at risk.

Article 64 – Information

1 The requested Party shall promptly inform the requesting Party of the final result of the action taken under this chapter. The requested Party shall also promptly inform the requesting Party of any circumstances which render impossible the carrying out of the action sought or are likely to delay it significantly.

2 A Party may, within the limits of its internal law, without prior request, forward to another Party information obtained within the framework of its own investigations when it considers that the disclosure of such information might assist the receiving Party in preventing criminal offences established in accordance with this Convention or in initiating or carrying out investigations or proceedings concerning such criminal offences or that it might lead to a request for co-operation by that Party under this chapter.

3 A Party receiving any information in accordance with paragraph 2 shall submit such information to its competent authorities in order that proceedings may be taken if they are considered appropriate, or that this information may be taken into account in relevant civil and criminal proceedings.

Article 65 – Data Protection

Personal data shall be stored and used pursuant to the obligations undertaken by the Parties under the Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data (ETS No. 108).

Chapter IX – Monitoring mechanism

Article 66 –Group of experts on action against violence against women and domestic violence

1 The Group of experts on action against violence against women and domestic violence (hereinafter referred to as “GREVIO”) shall monitor the implementation of this Convention by the Parties.

2 GREVIO shall be composed of a minimum of 10 members and a maximum of 15 members, taking into account a gender and geographical balance, as well as multidisciplinary expertise. Its members shall be elected by the Committee of the Parties from among candidates nominated by the Parties for a term of office of four years, renewable once, and chosen from among nationals of the Parties.

3 The initial election of 10 members shall be held within a period of one year following the entry into force of this Convention. The election of five additional members shall be held following the 25th ratification or accession.

4 The election of the members of GREVIO shall be based on the following principles:

a they shall be chosen according to a transparent procedure from among persons of high moral character, known for their recognised competence in the fields of human rights, gender equality, violence against women and domestic violence, or assistance to and protection of victims, or having demonstrated professional experience in the areas covered by this Convention;

b no two members of GREVIO may be nationals of the same State;

c they should represent the main legal systems;

d they should represent relevant actors and agencies in the field of violence against women and domestic violence;

e they shall sit in their individual capacity and shall be independent and impartial in the exercise of their functions, and shall be available to carry out their duties in an effective manner.

5 The election procedure of the members of GREVIO shall be determined by the Committee of Ministers of the Council of Europe, after consulting with and obtaining the unanimous consent of the Parties, within a period of six months following the entry into force of this Convention.

6 GREVIO shall adopt its own rules of procedure.

7 Members of GREVIO, and other members of delegations carrying out the country visits as set forth in Article 68, paragraphs 9 and 14, shall enjoy the privileges and immunities established in the appendix to this Convention.

Article 67 – Committee of the Parties

1 The Committee of the Parties shall be composed of the representatives of the Parties to the Convention.

2 The Committee of the Parties shall be convened by the Secretary General of the Council of Europe. Its first meeting shall be held within a period of one year following the entry into force of this Convention in order to elect the members of GREVIO. It shall subsequently meet whenever one third of the Parties, the President of the Committee of the Parties or the Secretary General so requests.

3 The Committee of the Parties shall adopt its own rules of procedure.

Article 68 – Procedure

1 Parties shall submit to the Secretary General of the Council of Europe, based on a questionnaire prepared by GREVIO, a report on legislative and other measures giving effect to the provisions of this Convention, for consideration by GREVIO.

2 GREVIO shall consider the report submitted in accordance with paragraph 1 with the representatives of the Party concerned.

3 Subsequent evaluation procedures shall be divided into rounds, the length of which is determined by GREVIO. At the beginning of each round GREVIO shall select the specific provisions on which the evaluation procedure shall be based and send out a questionnaire.

4 GREVIO shall define the appropriate means to carry out this monitoring procedure. It may in particular adopt a questionnaire for each evaluation round, which shall serve as a basis for the evaluation procedure of the implementation by the Parties. This questionnaire shall be addressed to all Parties. Parties shall respond to this questionnaire, as well as to any other request of information from GREVIO.

5 GREVIO may receive information on the implementation of the Convention from non-governmental organisations and civil society, as well as from national institutions for the protection of human rights.

6 GREVIO shall take due consideration of the existing information available from other regional and international instruments and bodies in areas falling within the scope of this Convention.

7 When adopting a questionnaire for each evaluation round, GREVIO shall take due consideration of the existing data collection and research in the Parties as referred to in Article 11 of this Convention.

8 GREVIO may receive information on the implementation of the Convention from the Council of Europe Commissioner for Human Rights, the Parliamentary Assembly and relevant specialised bodies of the Council of Europe, as well as those established under other international instruments. Complaints presented to these bodies and their outcome will be made available to GREVIO.

9 GREVIO may subsidiarily organise, in co-operation with the national authorities and with the assistance of independent national experts, country visits, if the information gained is insufficient or in cases provided for in paragraph 14. During these visits, GREVIO may be assisted by specialists in specific fields.

10 GREVIO shall prepare a draft report containing its analysis concerning the implementation of the provisions on which the evaluation is based, as well as its suggestions and proposals concerning the way in which the Party concerned may deal with the problems

which have been identified. The draft report shall be transmitted for comments to the Party which undergoes the evaluation. Its comments shall be taken into account by GREVIO when adopting its report.

11 On the basis of all the information received and the comments by the Parties, GREVIO shall adopt its report and conclusions concerning the measures taken by the Party concerned to implement the provisions of this Convention. This report and the conclusions shall be sent to the Party concerned and to the Committee of the Parties. The report and conclusions of GREVIO shall be made public as from their adoption, together with eventual comments by the Party concerned.

12 Without prejudice to the procedure of paragraphs 1 to 8, the Committee of the Parties may adopt, on the basis of the report and conclusions of GREVIO, recommendations addressed to this Party (a) concerning the measures to be taken to implement the conclusions of GREVIO, if necessary setting a date for submitting information on their implementation, and (b) aiming at promoting co-operation with that Party for the proper implementation of this Convention.

13 If GREVIO receives reliable information indicating a situation where problems require immediate attention to prevent or limit the scale or number of serious violations of the Convention, it may request the urgent submission of a special report concerning measures taken to prevent a serious, massive or persistent pattern of violence against women.

14 Taking into account the information submitted by the Party concerned, as well as any other reliable information available to it, GREVIO may designate one or more of its members to conduct an inquiry and to report urgently to GREVIO. Where warranted and with the consent of the Party, the inquiry may include a visit to its territory.

15 After examining the findings of the inquiry referred to in paragraph 14, GREVIO shall transmit these findings to the Party concerned and, where appropriate, to the Committee of the Parties and the Committee of Ministers of the Council of Europe together with any comments and recommendations.

Article 69 – General recommendations

GREVIO may adopt, where appropriate, general recommendations on the implementation of this Convention.

Article 70 – Parliamentary involvement in monitoring

1 National parliaments shall be invited to participate in the monitoring of the measures taken for the implementation of this Convention.

2 Parties shall submit the reports of GREVIO to their national parliaments.

3 The Parliamentary Assembly of the Council of Europe shall be invited to regularly take stock of the implementation of this Convention.

Chapter X – Relationship with other international instruments

Article 71 – Relationship with other international instruments

1 This Convention shall not affect obligations arising from other international instruments to which Parties to this Convention are Parties or shall become Parties and which contain provisions on matters governed by this Convention.

2 The Parties to this Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions or facilitating the application of the principles embodied in it.

Chapter XI – Amendments to the Convention

Article 72 – Amendments

1 Any proposal for an amendment to this Convention presented by a Party shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by her or him to the member States of the Council of Europe, any signatory, any Party, the European Union, any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 75, and any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 76.

2 The Committee of Ministers of the Council of Europe shall consider the proposed amendment and, after having consulted the Parties to this Convention that are not members of the Council of Europe, may adopt the amendment by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe.

3 The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 2 shall be forwarded to the Parties for acceptance.

4 Any amendment adopted in accordance with paragraph 2 shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which all Parties have informed the Secretary General of their acceptance.

Chapter XII – Final clauses

Article 73 – Effects of this Convention

The provisions of this Convention shall not prejudice the provisions of internal law and binding international instruments which are already in force or may come into force, under which more favourable rights are or would be accorded to persons in preventing and combating violence against women and domestic violence.

Article 74 – Dispute settlement

1 The Parties to any dispute which may arise concerning the application or interpretation of the provisions of this Convention shall first seek to resolve it by means of negotiation, conciliation, arbitration or by any other methods of peaceful settlement accepted by mutual agreement between them.

2 The Committee of Ministers of the Council of Europe may establish procedures of settlement to be available for use by the Parties in dispute if they should so agree.

Article 75 – Signature and entry into force

1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, the non-member States which have participated in its elaboration and the European Union.

2 This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

3 This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which 10 signatories, including at least eight member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of paragraph 2.

4 In respect of any State referred to in paragraph 1 or the European Union, which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 76 – Accession to the Convention

1 After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may, after consultation of the Parties to this Convention and obtaining their unanimous consent, invite any non-member State of the Council of Europe, which has not participated in the elaboration of the Convention, to accede to this Convention by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe, and by unanimous vote of the representatives of the Parties entitled to sit on the Committee of Ministers.

2 In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 77 – Territorial application

1 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2 Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 78 – Reservations

1 No reservation may be made in respect of any provision of this Convention, with the exceptions provided for in paragraphs 2 and 3.

2 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply or to apply only in specific cases or conditions the provisions laid down in:

–Article 30, paragraph 2;

–Article 44, paragraphs 1.e, 3 and 4;

–Article 55, paragraph 1 in respect of Article 35 regarding minor offences;

–Article 58 in respect of Articles 37, 38 and 39;

–Article 59.

3 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right to provide for non-criminal sanctions, instead of criminal sanctions, for the behaviours referred to in Articles 33 and 34.

4 Any Party may wholly or partly withdraw a reservation by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe. This declaration shall become effective as from its date of receipt by the Secretary General.

Article 79 – Validity and review of reservations

1 Reservations referred to in Article 78, paragraphs 2 and 3, shall be valid for a period of five years from the day of the entry into force of this Convention in respect of the Party concerned. However, such reservations may be renewed for periods of the same duration.

2 Eighteen months before the date of expiry of the reservation, the Secretariat General of the Council of Europe shall give notice of that expiry to the Party concerned. No later than three months before the expiry, the Party shall notify the Secretary General that it is upholding, amending or withdrawing its reservation. In the absence of a notification by the Party concerned, the Secretariat General shall inform that Party that its reservation is considered to have been extended automatically for a period of six months. Failure by the Party concerned to notify its intention to uphold or modify its reservation before the expiry of that period shall cause the reservation to lapse.

3 If a Party makes a reservation in conformity with Article 78, paragraphs 2 and 3, it shall provide, before its renewal or upon request, an explanation to GREVIO, on the grounds justifying its continuance.

Article 80 – Denunciation

1 Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 81 – Notification

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, the non-member States which have participated in its elaboration, any signatory, any Party, the European Union, and any State invited to accede to this Convention of:

a any signature;

b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;

c any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 75 and 76;

d any amendment adopted in accordance with Article 72 and the date on which such an amendment enters into force;

e any reservation and withdrawal of reservation made in pursuance of Article 78;

f any denunciation made in pursuance of the provisions of Article 80;

g any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness where of the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Istanbul, this 11th day of May 2011, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Union and to any State invited to accede to this Convention.

Appendix – Privileges and immunities (Article 66)

1. This appendix shall apply to the members of GREVIO mentioned in Article 66 of the Convention, as well as to other members of the country visit delegations. For the purpose of this appendix, the term “other members of the country visit delegations” shall include the independent national experts and the specialists mentioned in Article 68, paragraph 9, of the Convention, staff members of the Council of Europe and interpreters employed by the Council of Europe accompanying GREVIO during its country visits.

2. The members of GREVIO and the other members of the country visit delegations shall, while exercising their functions relating to the preparation and the carrying out of country visits, as well as the follow-up thereto, and travelling in connection with those functions, enjoy the following privileges and immunities:

a. immunity from personal arrest or detention and from seizure of their personal baggage, and immunity from legal process of every kind in respect of words spoken or written and all acts performed by them in their official capacity;

b. exemption from any restrictions on their freedom of movement on exit from and return to their country of residence, and entry into and exit from the country in which they exercise their functions, and from alien registration in the country which they are visiting or through which they are passing in the exercise of their functions.

3. In the course of journeys undertaken in the exercise of their functions, the members of GREVIO and the other members of the country visit delegations shall, in the matter of customs and exchange control, be accorded the same facilities as those accorded to representatives of foreign governments on temporary official duty.

4. The documents relating to the evaluation of the implementation of the Convention carried by members of GREVIO and other members of the country visit delegations shall be

inviolable insofar as they concern the activity of GREVIO. No stoppage or censorship shall be applied to the official correspondence of GREVIO or to official communications of members of GREVIO and other members of the country visit delegations.

5. In order to secure for the members of GREVIO and the other members of the country visit delegations complete freedom of speech and complete independence in the discharge of their duties, the immunity from legal process in respect of words spoken or written and all acts done by them in discharging their duties shall continue to be accorded, notwithstanding that the persons concerned are no longer engaged in the discharge of such duties.

6. Privileges and immunities are granted to the persons mentioned in paragraph 1 of this appendix in order to safeguard the independent exercise of their functions in the interests of GREVIO and not for their personal benefit. The waiver of immunities of the persons mentioned in paragraph 1 of this appendix shall be made by the Secretary General of the Council of Europe in any case where, in his or her opinion, the immunity would impede the course of justice and where it can be waived without prejudice to the interests of GREVIO.

Convention du Conseil de l'Europe sur la prévention et la lutte contre la violence à l'égard des femmes et la violence domestique

Istanbul, 11.V.2011

Préambule

Les Etats membres du Conseil de l'Europe et les autres signataires de la présente Convention,

Rappelant la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales (STE n° 5, 1950) et ses Protocoles, la Charte sociale européenne (STE n° 35, 1961, révisée en 1996, STE n° 163), la Convention du Conseil de l'Europe sur la lutte contre la traite des êtres humains (STCE n° 197, 2005) et la Convention du Conseil de l'Europe sur la protection des enfants contre l'exploitation et les abus sexuels (STCE n° 201, 2007);

Rappelant les recommandations suivantes du Comité des Ministres aux Etats membres du Conseil de l'Europe : la Recommandation Rec(2002)5 sur la protection des femmes contre la violence, la Recommandation CM/Rec(2007)17 sur les normes et mécanismes d'égalité entre les femmes et les hommes, la Recommandation CM/Rec(2010)10 sur le rôle des femmes et des hommes dans la prévention et la résolution des conflits et la consolidation de la paix, et les autres recommandations pertinentes;

Tenant compte du volume croissant de la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme qui établit des normes importantes en matière de violence à l'égard des femmes;

Ayant à l'esprit le Pacte international relatif aux droits civils et politiques (1966), le Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels (1966), la Convention des Nations Unies sur l'élimination de toutes les formes de discrimination à l'égard des femmes (« CEDEF », 1979) et son Protocole facultatif (1999) ainsi que la Recommandation générale n° 19 du Comité de la CEDEF sur la violence à l'égard des femmes, la Convention des Nations Unies relative aux droits de l'enfant (1989) et ses Protocoles facultatifs (2000) et la Convention des Nations Unies relative aux droits des personnes handicapées (2006);

Ayant à l'esprit le Statut de Rome de la Cour pénale internationale (2002);

Rappelant les principes de base du droit humanitaire international, et en particulier la Convention (IV) de Genève relative à la protection des personnes civiles en temps de guerre (1949) et ses Protocoles additionnels I et II (1977);

Condamnant toutes les formes de violence à l'égard des femmes et de violence domestique;

Reconnaissant que la réalisation *de jure* et *de facto* de l'égalité entre les femmes et les hommes est un élément clé dans la prévention de la violence à l'égard des femmes;

Reconnaissant que la violence à l'égard des femmes est une manifestation des rapports de force historiquement inégaux entre les femmes et les hommes ayant conduit à la domination et à la discrimination des femmes par les hommes, privant ainsi les femmes de leur pleine émancipation;

Reconnaissant que la nature structurelle de la violence à l'égard des femmes est fondée sur le genre, et que la violence à l'égard des femmes est un des mécanismes sociaux cruciaux par lesquels les femmes sont maintenues dans une position de subordination par rapport aux hommes;

Reconnaissant avec une profonde préoccupation que les femmes et les filles sont souvent exposées à des formes graves de violence telles que la violence domestique, le harcèlement sexuel, le viol, le mariage forcé, les crimes commis au nom du prétendu « honneur » et les mutilations génitales, lesquelles constituent une violation grave des droits humains des femmes et des filles et un obstacle majeur à la réalisation de l'égalité entre les femmes et les hommes;

Reconnaissant les violations constantes des droits de l'homme en situation de conflits armés affectant la population civile, et en particulier les femmes, sous la forme de viols et de violences sexuelles généralisés ou systématiques et la potentialité d'une augmentation de la violence fondée sur le genre aussi bien pendant qu'après les conflits;

Reconnaissant que les femmes et les filles sont exposées à un risque plus élevé de violence fondée sur le genre que ne le sont les hommes;

Reconnaissant que la violence domestique affecte les femmes de manière disproportionnée et que les hommes peuvent également être victimes de violence domestique;

Reconnaissant que les enfants sont des victimes de la violence domestique, y compris en tant que témoins de violence au sein de la famille;

Aspirant à créer une Europe libre de violence à l'égard des femmes et de violence domestique,

Sont convenus de ce qui suit :

Chapitre I – Buts, définitions, égalité et non-discrimination, obligations générales

Article 1 – Buts de la Convention

1 La présente Convention a pour buts :

a de protéger les femmes contre toutes les formes de violence, et de prévenir, poursuivre et éliminer la violence à l'égard des femmes et la violence domestique;

b de contribuer à éliminer toutes les formes de discrimination à l'égard des femmes et de promouvoir l'égalité réelle entre les femmes et les hommes, y compris par l'autonomisation des femmes;

c de concevoir un cadre global, des politiques et des mesures de protection et d'assistance pour toutes les victimes de violence à l'égard des femmes et de violence domestique;

d de promouvoir la coopération internationale en vue d'éliminer la violence à l'égard des femmes et la violence domestique;

e de soutenir et d'assister les organisations et services répressifs pour coopérer de manière effective afin d'adopter une approche intégrée visant à éliminer la violence à l'égard des femmes et la violence domestique.

2 Afin d'assurer une mise en œuvre effective de ses dispositions par les Parties, la présente Convention établit un mécanisme de suivi spécifique.

Article 2 – Champ d'application de la Convention

1 La présente Convention s'applique à toutes les formes de violence à l'égard des femmes, y compris la violence domestique, qui affecte les femmes de manière disproportionnée.

2 Les Parties sont encouragées à appliquer la présente Convention à toutes les victimes de violence domestique. Les Parties portent une attention particulière aux femmes victimes de violence fondée sur le genre dans la mise en œuvre des dispositions de la présente Convention.

3 La présente Convention s'applique en temps de paix et en situation de conflit armé.

Article 3 – Définitions

Aux fins de la présente Convention :

a le terme « violence à l'égard des femmes » doit être compris comme une violation des droits de l'homme et une forme de discrimination à l'égard des femmes, et désigne tous les actes de violence fondés sur le genre qui entraînent, ou sont susceptibles d'entraîner pour les femmes, des dommages ou souffrances de nature physique, sexuelle, psychologique ou économique, y compris la menace de se livrer à de tels actes, la contrainte ou la privation arbitraire de liberté, que ce soit dans la vie publique ou privée;

b le terme « violence domestique » désigne tous les actes de violence physique, sexuelle, psychologique ou économique qui surviennent au sein de la famille ou du foyer ou entre des anciens ou actuels conjoints ou partenaires, indépendamment du fait que l'auteur de l'infraction partage ou a partagé le même domicile que la victime;

c le terme « genre » désigne les rôles, les comportements, les activités et les attributions socialement construits, qu'une société donnée considère comme appropriés pour les femmes et les hommes;

d le terme « violence à l'égard des femmes fondée sur le genre » désigne toute violence faite à l'égard d'une femme parce qu'elle est une femme ou affectant les femmes de manière disproportionnée;

e le terme « victime » désigne toute personne physique qui est soumise aux comportements spécifiés aux points a et b;

f le terme « femme » inclut les filles de moins de 18 ans.

Article 4 – Droits fondamentaux, égalité et non-discrimination

1 Les Parties prennent les mesures législatives et autres nécessaires pour promouvoir et protéger le droit de chacun, en particulier des femmes, de vivre à l'abri de la violence aussi bien dans la sphère publique que dans la sphère privée.

2 Les Parties condamnent toutes les formes de discrimination à l'égard des femmes et prennent, sans retard, les mesures législatives et autres nécessaires pour la prévenir, en particulier :

—en inscrivant dans leurs constitutions nationales ou toute autre disposition législative appropriée, le principe de l'égalité entre les femmes et les hommes, et en assurant l'application effective dudit principe;

—en interdisant la discrimination à l'égard des femmes, y compris le cas échéant par le recours à des sanctions;

—en abrogeant toutes les lois et pratiques qui discriminent les femmes.

3 La mise en œuvre des dispositions de la présente Convention par les Parties, en particulier les mesures visant à protéger les droits des victimes, doit être assurée sans discrimination aucune, fondée notamment sur le sexe, le genre, la race, la couleur, la langue, la religion, les opinions politiques ou toute autre opinion, l'origine nationale ou sociale, l'appartenance à une minorité nationale, la fortune, la naissance, l'orientation sexuelle, l'identité de genre, l'âge, l'état de santé, le handicap, le statut marital, le statut de migrant ou de réfugié, ou toute autre situation.

4 Les mesures spécifiques qui sont nécessaires pour prévenir et protéger les femmes contre la violence fondée sur le genre ne sont pas considérées comme discriminatoires en vertu de la présente Convention.

Article 5 – Obligations de l'Etat et diligence voulue

1 Les Parties s'abstiennent de commettre tout acte de violence à l'égard des femmes et s'assurent que les autorités, les fonctionnaires, les agents et les institutions étatiques, ainsi que les autres acteurs qui agissent au nom de l'Etat se comportent conformément à cette obligation

2 Les Parties prennent les mesures législatives et autres nécessaires pour agir avec la diligence voulue afin de prévenir, enquêter sur, punir, et accorder une réparation pour les actes de violence couverts par le champ d'application de la présente Convention commis par des acteurs non étatiques.

Article 6 – Politiques sensibles au genre

Les Parties s'engagent à inclure une perspective de genre dans la mise en œuvre et l'évaluation de l'impact des dispositions de la présente Convention et à promouvoir et mettre en œuvre de manière effective des politiques d'égalité entre les femmes et les hommes, et d'autonomisation des femmes.

Chapitre II – Politiques intégrées et collecte des données

Article 7 – Politiques globales et coordonnées

1 Les Parties prennent les mesures législatives et autres nécessaires pour adopter et mettre en œuvre des politiques nationales effectives, globales et coordonnées, incluant toutes les mesures pertinentes pour prévenir et combattre toutes les formes de violence couvertes par le champ d'application de la présente Convention, et offrir une réponse globale à la violence à l'égard des femmes.

2 Les Parties veillent à ce que les politiques mentionnées au paragraphe 1 placent les droits de la victime au centre de toutes les mesures et soient mises en œuvre par le biais d'une coopération effective entre toutes les agences, institutions et organisations pertinentes.

3 Les mesures prises conformément au présent article doivent impliquer, le cas échéant, tous les acteurs pertinents tels que les agences gouvernementales, les parlements et les autorités nationales, régionales et locales, les institutions nationales des droits de l'homme et les organisations de la société civile.

Article 8 – Ressources financières

Les Parties allouent des ressources financières et humaines appropriées pour la mise en œuvre adéquate des politiques intégrées, mesures et programmes visant à prévenir et combattre toutes les formes de violence couvertes par le champ d'application de la présente Convention, y compris ceux réalisés par les organisations non gouvernementales et la société civile.

Article 9 – Organisations non gouvernementales et société civile

Les Parties reconnaissent, encouragent et soutiennent, à tous les niveaux, le travail des organisations non gouvernementales pertinentes et de la société civile qui sont actives dans la lutte contre la violence à l'égard des femmes et établissent une coopération effective avec ces organisations.

Article 10 – Organe de coordination

1 Les Parties désignent ou établissent un ou plusieurs organes officiels responsables pour la coordination, la mise en œuvre, le suivi et l'évaluation des politiques et des mesures prises afin de prévenir et combattre toutes les formes de violence couvertes par la présente Convention. Ces organes coordonnent la collecte des données mentionnées à l'article 11, analysent et en diffusent les résultats.

2 Les Parties veillent à ce que les organes désignés ou établis conformément au présent article reçoivent des informations de nature générale portant sur les mesures prises conformément au chapitre VIII.

3 Les Parties veillent à ce que les organes désignés ou établis conformément au présent article aient la capacité de communiquer directement et d'encourager des relations avec leurs homologues dans les autres Parties.

Article 11 – Collecte des données et recherche

1 Aux fins de la mise en œuvre de la présente Convention, les Parties s'engagent :

a à collecter les données statistiques désagrégées pertinentes, à intervalle régulier, sur les affaires relatives à toutes les formes de violence couvertes par le champ d'application de la présente Convention;

b à soutenir la recherche dans les domaines relatifs à toutes les formes de violence couvertes par le champ d'application de la présente Convention, afin d'étudier leurs causes

profondes et leurs effets, leur fréquence et les taux de condamnation, ainsi que l'efficacité des mesures prises pour mettre en œuvre la présente Convention.

2 Les Parties s'efforcent d'effectuer des enquêtes basées sur la population, à intervalle régulier, afin d'évaluer l'étendue et les tendances de toutes les formes de violence couvertes par le champ d'application de la présente Convention.

3 Les Parties fournissent les informations collectées conformément au présent article au groupe d'experts, mentionné à l'article 66 de la présente Convention, afin de stimuler la coopération internationale et de permettre une comparaison internationale.

4 Les Parties veillent à ce que les informations collectées conformément au présent article soient mises à la disposition du public.

Chapitre III – Prévention

Article 12 – Obligations générales

1 Les Parties prennent les mesures nécessaires pour promouvoir les changements dans les modes de comportement socioculturels des femmes et des hommes en vue d'éradiquer les préjugés, les coutumes, les traditions et toute autre pratique fondés sur l'idée de l'infériorité des femmes ou sur un rôle stéréotypé des femmes et des hommes.

2 Les Parties prennent les mesures législatives et autres nécessaires afin de prévenir toutes les formes de violence couvertes par le champ d'application de la présente Convention par toute personne physique ou morale.

3 Toutes les mesures prises conformément au présent chapitre tiennent compte et traitent des besoins spécifiques des personnes rendues vulnérables du fait de circonstances particulières, et placent les droits de l'homme de toutes les victimes en leur centre.

4 Les Parties prennent les mesures nécessaires afin d'encourager tous les membres de la société, en particulier les hommes et les garçons, à contribuer activement à la prévention de toutes les formes de violence couvertes par le champ d'application de la présente Convention.

5 Les Parties veillent à ce que la culture, la coutume, la religion, la tradition ou le prétendu « honneur » ne soient pas considérés comme justifiant des actes de violence couverts par le champ d'application de la présente Convention.

6 Les Parties prennent les mesures nécessaires pour promouvoir des programmes et des activités visant l'autonomisation des femmes.

Article 13 – Sensibilisation

1 Les Parties promeuvent ou conduisent, régulièrement et à tous les niveaux, des campagnes ou des programmes de sensibilisation y compris en coopération avec les

institutions nationales des droits de l'homme et les organes compétents en matière d'égalité, la société civile et les organisations non gouvernementales, notamment les organisations de femmes, le cas échéant, pour accroître la prise de conscience et la compréhension par le grand public des différentes manifestations de toutes les formes de violence couvertes par le champ d'application de la présente Convention et leurs conséquences sur les enfants, et de la nécessité de les prévenir.

2 Les Parties assurent une large diffusion parmi le grand public d'informations sur les mesures disponibles pour prévenir les actes de violence couverts par le champ d'application de la présente Convention.

Article 14 – Education

1 Les Parties entreprennent, le cas échéant, les actions nécessaires pour inclure dans les programmes d'étude officiels et à tous les niveaux d'enseignement du matériel d'enseignement sur des sujets tels que l'égalité entre les femmes et les hommes, les rôles non stéréotypés des genres, le respect mutuel, la résolution non violente des conflits dans les relations interpersonnelles, la violence à l'égard des femmes fondée sur le genre, et le droit à l'intégrité personnelle, adapté au stade de développement des apprenants.

2 Les Parties entreprennent les actions nécessaires pour promouvoir les principes mentionnés au paragraphe 1 dans les structures éducatives informelles ainsi que dans les structures sportives, culturelles et de loisirs, et les médias.

Article 15 – Formation des professionnels

1 Les Parties dispensent ou renforcent la formation adéquate des professionnels pertinents ayant affaire aux victimes ou aux auteurs de tous les actes de violence couverts par le champ d'application de la présente Convention, sur la prévention et la détection de cette violence, l'égalité entre les femmes et les hommes, les besoins et les droits des victimes, ainsi que sur la manière de prévenir la victimisation secondaire.

2 Les Parties encouragent l'inclusion dans la formation mentionnée au paragraphe 1, d'une formation sur la coopération coordonnée interinstitutionnelle afin de permettre une gestion globale et adéquate des orientations dans les affaires de violence couverte par le champ d'application de la présente Convention.

Article 16 – Programmes préventifs d'intervention et de traitement

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour établir ou soutenir des programmes visant à apprendre aux auteurs de violence domestique à adopter un comportement non violent dans les relations interpersonnelles en vue de prévenir de nouvelles violences et de changer les schémas comportementaux violents.

2 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour établir ou soutenir des programmes de traitement destinés à prévenir la récidive des auteurs d'infractions, en particulier des auteurs d'infractions à caractère sexuel.

3 En prenant les mesures mentionnées aux paragraphes 1 et 2, les Parties veillent à ce que la sécurité, le soutien et les droits de l'homme des victimes soient une priorité et que, le cas échéant, ces programmes soient établis et mis en œuvre en étroite coordination avec les services spécialisés dans le soutien aux victimes.

Article 17 – Participation du secteur privé et des médias

1 Les Parties encouragent le secteur privé, le secteur des technologies de l'information et de la communication et les médias, dans le respect de la liberté d'expression et de leur indépendance, à participer à l'élaboration et à la mise en œuvre des politiques, ainsi qu'à mettre en place des lignes directrices et des normes d'autorégulation pour prévenir la violence à l'égard des femmes et renforcer le respect de leur dignité.

2 Les Parties développent et promeuvent, en coopération avec les acteurs du secteur privé, les capacités des enfants, parents et éducateurs à faire face à un environnement des technologies de l'information et de la communication qui donne accès à des contenus dégradants à caractère sexuel ou violent qui peuvent être nuisibles.

Chapitre IV – Protection et soutien

Article 18 – Obligations générales

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour protéger toutes les victimes contre tout nouvel acte de violence.

2 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires, conformément à leur droit interne, pour veiller à ce qu'il existe des mécanismes adéquats pour mettre en œuvre une coopération effective entre toutes les agences étatiques pertinentes, y compris les autorités judiciaires, les procureurs, les services répressifs, les autorités locales et régionales, ainsi que les organisations non gouvernementales et les autres organisations ou entités pertinentes pour la protection et le soutien des victimes et des témoins de toutes les formes de violence couvertes par le champ d'application de la présente Convention, y compris en se référant aux services de soutien généraux et spécialisés visés aux articles 20 et 22 de la présente Convention.

3 Les Parties veillent à ce que les mesures prises conformément à ce chapitre:

–soient fondées sur une compréhension fondée sur le genre de la violence à l'égard des femmes et de la violence domestique, et se concentrent sur les droits de l'homme et la sécurité de la victime;

- soient fondées sur une approche intégrée qui prenne en considération la relation entre les victimes, les auteurs des infractions, les enfants et leur environnement social plus large;
- visent à éviter la victimisation secondaire;
- visent l'autonomisation et l'indépendance économique des femmes victimes de violence;
- permettent, le cas échéant, la mise en place d'un ensemble de services de protection et de soutien dans les mêmes locaux;
- répondent aux besoins spécifiques des personnes vulnérables, y compris les enfants victimes, et leur soient accessibles.

4 La fourniture de services ne doit pas dépendre de la volonté des victimes d'engager des poursuites ou de témoigner contre tout auteur d'infraction.

5 Les Parties prennent les mesures adéquates pour garantir une protection consulaire ou autre, et un soutien à leurs ressortissants et aux autres victimes ayant droit à cette protection conformément à leurs obligations découlant du droit international.

Article 19 – Information

Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les victimes reçoivent une information adéquate et en temps opportun sur les services de soutien et les mesures légales disponibles, dans une langue qu'elles comprennent.

Article 20 – Services de soutien généraux

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les victimes aient accès à des services facilitant leur rétablissement. Ces mesures devraient inclure, si nécessaire, des services tels que le conseil juridique et psychologique, l'assistance financière, les services de logement, l'éducation, la formation et l'assistance en matière de recherche d'emploi.

2 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les victimes aient accès à des services de santé et des services sociaux, que les services disposent des ressources adéquates et que les professionnels soient formés afin de fournir une assistance aux victimes et de les orienter vers les services adéquats.

Article 21 – Soutien en matière de plaintes individuelles/collectives

Les Parties veillent à ce que les victimes bénéficient d'informations sur les mécanismes régionaux et internationaux de plaintes individuelles/collectives applicables et de l'accès à ces mécanismes. Les Parties promeuvent la mise à disposition d'un soutien sensible et avisé aux victimes dans la présentation de leurs plaintes.

Article 22 – Services de soutien spécialisés

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour fournir ou aménager, selon une répartition géographique adéquate, des services de soutien spécialisés immédiats, à court et à long terme, à toute victime ayant fait l'objet de tout acte de violence couvert par le champ d'application de la présente Convention.

2 Les Parties fournissent ou aménagent des services de soutien spécialisés pour toutes les femmes victimes de violence et leurs enfants.

Article 23 – Refuges

Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour permettre la mise en place de refuges appropriés, facilement accessibles et en nombre suffisant, afin d'offrir des logements sûrs pour les victimes, en particulier les femmes et leurs enfants, et pour les aider de manière proactive.

Article 24 – Permanences téléphoniques

Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour mettre en place à l'échelle nationale des permanences téléphoniques gratuites, accessibles vingt-quatre heures sur vingt-quatre, sept jours sur sept, pour fournir aux personnes qui appellent, de manière confidentielle ou dans le respect de leur anonymat, des conseils concernant toutes les formes de violence couvertes par le champ d'application de la présente Convention.

Article 25 – Soutien aux victimes de violence sexuelle

Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour permettre la mise en place de centres d'aide d'urgence pour les victimes de viols et de violences sexuelles, appropriés, facilement accessibles et en nombre suffisant, afin de leur dispenser un examen médical et médico-légal, un soutien lié au traumatisme et des conseils.

Article 26 – Protection et soutien des enfants témoins

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que, dans l'offre des services de protection et de soutien aux victimes, les droits et les besoins des enfants témoins de toutes les formes de violence couvertes par le champ d'application de la présente Convention soient dûment pris en compte.

2 Les mesures prises conformément au présent article incluent les conseils psychosociaux adaptés à l'âge des enfants témoins de toutes les formes de violence couvertes par le champ d'application de la présente Convention et tiennent dûment compte de l'intérêt supérieur de l'enfant.

Article 27 – Signalement

Les Parties prennent les mesures nécessaires pour encourager toute personne témoin de la commission de tout acte de violence couvert par le champ d'application de la présente

Convention, ou qui a de sérieuses raisons de croire qu'un tel acte pourrait être commis ou que des nouveaux actes de violence sont à craindre, à les signaler aux organisations ou autorités compétentes.

Article 28 – Signalement par les professionnels

Les Parties prennent les mesures nécessaires pour que les règles de confidentialité imposées par leur droit interne à certains professionnels ne constituent pas un obstacle à la possibilité, dans les conditions appropriées, d'adresser un signalement aux organisations ou autorités compétentes s'ils ont de sérieuses raisons de croire qu'un acte grave de violence couvert par le champ d'application de la présente Convention a été commis et que de nouveaux actes graves de violence sont à craindre.

Chapitre V – Droit matériel

Article 29 – Procès civil et voies de droit

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour fournir aux victimes des recours civils adéquats à l'encontre de l'auteur de l'infraction.

2 Conformément aux principes généraux du droit international, les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour fournir aux victimes des réparations civiles adéquates à l'encontre des autorités étatiques ayant manqué à leur devoir de prendre des mesures de prévention ou de protection nécessaires dans la limite de leurs pouvoirs.

Article 30 – Indemnisation

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les victimes aient le droit de demander une indemnisation de la part des auteurs de toute infraction établie conformément à la présente Convention.

2 Une indemnisation adéquate par Etat devrait être octroyée à ceux qui ont subi des atteintes graves à l'intégrité corporelle ou à la santé, dans la mesure où le préjudice n'est pas couvert par d'autres sources, notamment par l'auteur de l'infraction, par les assurances ou par les services sociaux et médicaux financés par l'Etat. Cela n'empêche pas les Parties de demander à l'auteur de l'infraction le remboursement de l'indemnisation octroyée, à condition que la sécurité de la victime soit dûment prise en compte.

3 Les mesures prises conformément au paragraphe 2 doivent garantir l'octroi de l'indemnisation dans un délai raisonnable.

Article 31 – Garde, droit de visite et sécurité

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que, lors de la détermination des droits de garde et de visite concernant les enfants, les incidents de

violence couverts par le champ d'application de la présente Convention soient pris en compte.

2 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que l'exercice de tout droit de visite ou de garde ne compromette pas les droits et la sécurité de la victime ou des enfants.

Article 32 – Conséquences civiles des mariages forcés

Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les mariages contractés en ayant recours à la force puissent être annulables, annulés ou dissous sans faire peser sur la victime une charge financière ou administrative excessive.

Article 33 – Violence psychologique

Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale le fait, lorsqu'il est commis intentionnellement, de porter gravement atteinte à l'intégrité psychologique d'une personne par la contrainte ou les menaces.

Article 34 – Harcèlement

Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale le fait, lorsqu'il est commis intentionnellement, d'adopter, à plusieurs reprises, un comportement menaçant dirigé envers une autre personne, conduisant celle-ci à craindre pour sa sécurité.

Article 35 – Violence physique

Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale le fait, lorsqu'il est commis intentionnellement, de commettre des actes de violence physique à l'égard d'une autre personne.

Article 36 – Violence sexuelle, y compris le viol

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale, lorsqu'ils sont commis intentionnellement:

a la pénétration vaginale, anale ou orale non consentie, à caractère sexuel, du corps d'autrui avec toute partie du corps ou avec un objet;

b les autres actes à caractère sexuel non consentis sur autrui;

c le fait de contraindre autrui à se livrer à des actes à caractère sexuel non consentis avec un tiers.

2 Le consentement doit être donné volontairement comme résultat de la volonté libre de la personne considérée dans le contexte des circonstances environnantes.

3 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les dispositions du paragraphe 1 s'appliquent également à des actes commis contre les anciens ou actuels conjoints ou partenaires, conformément à leur droit interne.

Article 37 – Mariages forcés

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale le fait, lorsqu'il est commis intentionnellement, de forcer un adulte ou un enfant à contracter un mariage.

2 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale le fait, lorsqu'il est commis intentionnellement, de tromper un adulte ou un enfant afin de l'emmener sur le territoire d'une Partie ou d'un Etat autre que celui où il réside avec l'intention de le forcer à contracter un mariage.

Article 38 – Mutilations génitales féminines

Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infractions pénales, lorsqu'ils sont commis intentionnellement :

- a l'excision, l'infibulation ou toute autre mutilation de la totalité ou partie des labia majora, labia minora ou clitoris d'une femme;
- b le fait de contraindre une femme à subir tout acte énuméré au point a ou de lui fournir les moyens à cette fin;
- c le fait d'inciter ou de contraindre une fille à subir tout acte énuméré au point a ou de lui fournir les moyens à cette fin.

Article 39 – Avortement et stérilisation forcés

Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infractions pénales, lorsqu'ils sont commis intentionnellement :

- a le fait de pratiquer un avortement chez une femme sans son accord préalable et éclairé;
- b le fait de pratiquer une intervention chirurgicale qui a pour objet ou pour effet de mettre fin à la capacité d'une femme de se reproduire naturellement sans son accord préalable et éclairé ou sans sa compréhension de la procédure.

Article 40 – Harcèlement sexuel

Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que toute forme de comportement non désiré, verbal, non-verbal ou physique, à caractère sexuel, ayant pour objet ou pour effet de violer la dignité d'une personne, en particulier lorsque ce comportement crée un environnement intimidant, hostile, dégradant, humiliant ou offensant, soit soumise à des sanctions pénales ou autres sanctions légales.

Article 41 – Aide ou complicité et tentative

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infractions pénales, lorsqu'elles sont commises intentionnellement, l'aide ou la complicité dans la commission des infractions établies conformément aux articles 33, 34, 35, 36, 37, 38.a et 39 de la présente Convention.

2 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infractions pénales, lorsqu'elles sont commises intentionnellement, les tentatives de commission des infractions établies conformément aux articles 35, 36, 37, 38.a et 39 de la présente Convention.

Article 42 –Justification inacceptable des infractions pénales, y compris les crimes commis au nom du prétendu « honneur »

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour s'assurer que, dans les procédures pénales diligentées à la suite de la commission de l'un des actes de violence couverts par le champ d'application de la présente Convention, la culture, la coutume, la religion, la tradition ou le prétendu « honneur » ne soient pas considérés comme justifiant de tels actes. Cela couvre, en particulier, les allégations selon lesquelles la victime aurait transgressé des normes ou coutumes culturelles, religieuses, sociales ou traditionnelles relatives à un comportement approprié.

2 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que l'incitation faite par toute personne à un enfant de commettre tout acte mentionné au paragraphe 1 ne diminue pas la responsabilité pénale de cette personne pour les actes commis.

Article 43 – Application des infractions pénales

Les infractions établies conformément à la présente Convention s'appliquent indépendamment de la nature de la relation entre la victime et l'auteur de l'infraction.

Article 44 – Compétence

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour établir leur compétence à l'égard de toute infraction établie conformément à la présente Convention, lorsque l'infraction est commise :

a sur leur territoire; ou

b à bord d'un navire battant leur pavillon; ou

c à bord d'un aéronef immatriculé selon leurs lois internes; ou

d par un de leurs ressortissants; ou

e par une personne ayant sa résidence habituelle sur leur territoire.

2 Les Parties s'efforcent de prendre les mesures législatives ou autres nécessaires pour établir leur compétence à l'égard de toute infraction établie conformément à la présente

Convention, lorsque l'infraction est commise contre l'un de leurs ressortissants ou contre une personne ayant sa résidence habituelle sur leur territoire.

3 Pour la poursuite des infractions établies conformément aux articles 36, 37, 38 et 39 de la présente Convention, les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que l'établissement de leur compétence ne soit pas subordonné à la condition que les faits soient également incriminés sur le territoire où ils ont été commis.

4 Pour la poursuite des infractions établies conformément aux articles 36, 37, 38 et 39 de la présente Convention, les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que l'établissement de leur compétence au titre des points d et e du paragraphe 1 ne soit pas subordonné à la condition que la poursuite soit précédée d'une plainte de la victime ou d'une dénonciation de l'Etat du lieu où l'infraction a été commise.

5 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour établir leur compétence à l'égard de toute infraction établie conformément à la présente Convention, dans les cas où l'auteur présumé est présent sur leur territoire et ne peut être extradé vers une autre Partie uniquement en raison de sa nationalité.

6 Lorsque plusieurs Parties revendiquent leur compétence à l'égard d'une infraction présumée établie conformément à la présente Convention, les Parties concernées se concertent, le cas échéant, afin de déterminer la mieux à même d'exercer les poursuites.

7 Sans préjudice des règles générales de droit international, la présente Convention n'exclut aucune compétence pénale exercée par une Partie conformément à son droit interne.

Article 45 – Sanctions et mesures

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les infractions établies conformément à la présente Convention soient passibles de sanctions effectives, proportionnées et dissuasives, au regard de leur gravité. Celles-ci incluent, le cas échéant, des peines privatives de liberté pouvant donner lieu à l'extradition.

2 Les Parties peuvent adopter d'autres mesures à l'égard des auteurs d'infractions, telles que :

- le suivi ou la surveillance de la personne condamnée;
- la déchéance des droits parentaux si l'intérêt supérieur de l'enfant, qui peut inclure la sécurité de la victime, ne peut être garanti d'aucune autre façon.

Article 46 – Circonstances aggravantes

Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires afin que les circonstances suivantes, pour autant qu'elles ne relèvent pas déjà des éléments constitutifs de l'infraction, puissent, conformément aux dispositions pertinentes de leur droit interne, être prises en

compte en tant que circonstances aggravantes lors de la détermination des peines relatives aux infractions établies conformément à la présente Convention :

- a l'infraction a été commise à l'encontre d'un ancien ou actuel conjoint ou partenaire, conformément au droit interne, par un membre de la famille, une personne cohabitant avec la victime, ou une personne ayant abusé de son autorité;
- b l'infraction, ou les infractions apparentées, ont été commises de manière répétée;
- c l'infraction a été commise à l'encontre d'une personne rendue vulnérable du fait de circonstances particulières;
- d l'infraction a été commise à l'encontre ou en présence d'un enfant;
- e l'infraction a été commise par deux ou plusieurs personnes agissant ensemble;
- f l'infraction a été précédée ou accompagnée d'une violence d'une extrême gravité;
- g l'infraction a été commise avec l'utilisation ou la menace d'une arme;
- h l'infraction a entraîné de graves dommages physiques ou psychologiques pour la victime;
- i l'auteur a été condamné antérieurement pour des faits de nature similaire.

Article 47 – Condamnations dans une autre Partie

Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour prévoir la possibilité de prendre en compte, dans le cadre de l'appréciation de la peine, les condamnations définitives prononcées dans une autre Partie pour les infractions établies conformément à la présente Convention.

Article 48 –Interdiction des modes alternatifs de résolution des conflits ou des condamnations obligatoires

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour interdire les modes alternatifs de résolution des conflits obligatoires, y compris la médiation et la conciliation, en ce qui concerne toutes les formes de violence couvertes par le champ d'application de la présente Convention.

2 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que, si le paiement d'une amende est ordonné, la capacité de l'auteur de l'infraction à faire face aux obligations financières qu'il a envers la victime soit dûment prise en compte.

Chapitre VI – Enquêtes, poursuites, droit procédural et mesures de protection

Article 49 – Obligations générales

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les enquêtes et les procédures judiciaires relatives à toutes les formes de violence couvertes par le champ d'application de la présente Convention soient traitées sans retard injustifié tout en prenant en considération les droits de la victime à toutes les étapes des procédures pénales.

2 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires, conformément aux principes fondamentaux des droits de l'homme et en prenant en considération la compréhension de la violence fondée sur le genre, pour garantir une enquête et une poursuite effectives des infractions établies conformément à la présente Convention.

Article 50 – Réponse immédiate, prévention et protection

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les services répressifs responsables répondent rapidement et de manière appropriée à toutes les formes de violence couvertes par le champ d'application de la présente Convention en offrant une protection adéquate et immédiate aux victimes.

2 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les services répressifs responsables engagent rapidement et de manière appropriée la prévention et la protection contre toutes les formes de violence couvertes par le champ d'application de la présente Convention, y compris l'emploi de mesures opérationnelles préventives et la collecte des preuves.

Article 51 – Appréciation et gestion des risques

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour qu'une appréciation du risque de létalité, de la gravité de la situation et du risque de réitération de la violence soit faite par toutes les autorités pertinentes afin de gérer le risque et garantir, si nécessaire, une sécurité et un soutien coordonnés

2 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que l'appréciation mentionnée au paragraphe 1 prenne dûment en compte, à tous les stades de l'enquête et de l'application des mesures de protection, le fait que l'auteur d'actes de violence couverts par le champ d'application de la présente Convention possède ou ait accès à des armes à feu.

Article 52 – Ordonnances d'urgence d'interdiction

Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les autorités compétentes se voient reconnaître le pouvoir d'ordonner, dans des situations de danger immédiat, à l'auteur de violence domestique de quitter la résidence de la victime ou de la personne en danger pour une période de temps suffisante et d'interdire à l'auteur d'entrer dans le domicile de la victime ou de la personne en danger ou de la contacter. Les mesures prises conformément au présent article doivent donner la priorité à la sécurité des victimes ou des personnes en danger.

Article 53 – Ordonnances d'injonction ou de protection

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que des ordonnances d'injonction ou de protection appropriées soient disponibles pour les victimes de toutes les formes de violence couvertes par le champ d'application de la présente Convention.

2 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les ordonnances d'injonction ou de protection mentionnées au paragraphe 1 soient :

- disponibles pour une protection immédiate et sans charge financière ou administrative excessive pesant sur la victime;
- émises pour une période spécifiée, ou jusqu'à modification ou révocation;
- le cas échéant, émises ex parte avec effet immédiat;
- disponibles indépendamment ou cumulativement à d'autres procédures judiciaires;
- autorisées à être introduites dans les procédures judiciaires subséquentes.

3 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que la violation des ordonnances d'injonction ou de protection émises conformément au paragraphe 1 fasse l'objet de sanctions pénales, ou d'autres sanctions légales, effectives, proportionnées et dissuasives.

Article 54 – Enquêtes et preuves

Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que, dans toute procédure civile ou pénale, les preuves relatives aux antécédents sexuels et à la conduite de la victime ne soient recevables que lorsque cela est pertinent et nécessaire.

Article 55 – Procédures *ex parte* et *ex officio*

1 Les Parties veillent à ce que les enquêtes ou les poursuites d'infractions établies conformément aux articles 35, 36, 37, 38 et 39 de la présente Convention ne dépendent pas entièrement d'une dénonciation ou d'une plainte de la victime lorsque l'infraction a été commise, en partie ou en totalité, sur leur territoire, et à ce que la procédure puisse se poursuivre même si la victime se rétracte ou retire sa plainte.

2 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour garantir, conformément aux conditions prévues par leur droit interne, la possibilité pour les organisations gouvernementales et non gouvernementales et les conseillers spécialisés dans la violence domestique, d'assister et/ou de soutenir les victimes, sur demande de leur part, au cours des enquêtes et des procédures judiciaires relatives aux infractions établies conformément à la présente Convention.

Article 56 – Mesures de protection

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour protéger les droits et les intérêts des victimes, y compris leurs besoins spécifiques en tant que témoins, à tous les stades des enquêtes et des procédures judiciaires, en particulier :

a en veillant à ce qu'elles soient, ainsi que leurs familles et les témoins à charge, à l'abri des risques d'intimidation, de représailles et de nouvelle victimisation;

b en veillant à ce que les victimes soient informées, au moins dans les cas où les victimes et la famille pourraient être en danger, lorsque l'auteur de l'infraction s'évade ou est libéré temporairement ou définitivement;

c en les tenant informées, selon les conditions prévues par leur droit interne, de leurs droits et des services à leur disposition, et des suites données à leur plainte, des chefs d'accusation retenus, du déroulement général de l'enquête ou de la procédure, et de leur rôle au sein de celle-ci ainsi que de la décision rendue;

d en donnant aux victimes, conformément aux règles de procédure de leur droit interne, la possibilité d'être entendues, de fournir des éléments de preuve et de présenter leurs vues, besoins et préoccupations, directement ou par le recours à un intermédiaire, et que ceux-ci soient examinés;

e en fournissant aux victimes une assistance appropriée pour que leurs droits et intérêts soient dûment présentés et pris en compte;

f en veillant à ce que des mesures pour protéger la vie privée et l'image de la victime puissent être prises;

g en veillant, lorsque cela est possible, à ce que les contacts entre les victimes et les auteurs d'infractions à l'intérieur des tribunaux et des locaux des services répressifs soient évités;

h en fournissant aux victimes des interprètes indépendants et compétents, lorsque les victimes sont parties aux procédures ou lorsqu'elles fournissent des éléments de preuve;

i en permettant aux victimes de témoigner en salle d'audience, conformément aux règles prévues par leur droit interne, sans être présentes, ou du moins sans que l'auteur présumé de l'infraction ne soit présent, notamment par le recours aux technologies de communication appropriées, si elles sont disponibles.

2 Un enfant victime et témoin de violence à l'égard des femmes et de violence domestique doit, le cas échéant, se voir accorder des mesures de protection spécifiques prenant en compte l'intérêt supérieur de l'enfant.

Article 57 – Aide juridique

Les Parties veillent à ce que les victimes aient droit à une assistance juridique et à une aide juridique gratuite selon les conditions prévues par leur droit interne.

Article 58 – Prescription

Les Parties prennent les mesures législatives et autres nécessaires pour que le délai de prescription pour engager toute poursuite du chef des infractions établies conformément aux articles 36, 37, 38 et 39 de la présente Convention, continue de courir pour une durée suffisante et proportionnelle à la gravité de l'infraction en question, afin de permettre la mise en œuvre efficace des poursuites, après que la victime a atteint l'âge de la majorité.

Chapitre VII – Migration et asile**Article 59 – Statut de résident**

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour garantir que les victimes, dont le statut de résident dépend de celui de leur conjoint ou de leur partenaire, conformément à leur droit interne, se voient accorder, sur demande, dans l'éventualité de la dissolution du mariage ou de la relation, en cas de situations particulièrement difficiles, un permis de résidence autonome, indépendamment de la durée du mariage ou de la relation. Les conditions relatives à l'octroi et à la durée du permis de résidence autonome sont établies conformément au droit interne.

2 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les victimes puissent obtenir la suspension des procédures d'expulsion initiées du fait que leur statut de résident dépend de celui de leur conjoint ou de leur partenaire, conformément à leur droit interne, pour leur permettre de demander un permis de résidence autonome.

3 Les Parties délivrent un permis de résidence renouvelable aux victimes, dans l'une ou les deux situations suivantes :

a lorsque l'autorité compétente considère que leur séjour est nécessaire au regard de leur situation personnelle;

b lorsque l'autorité compétente considère que leur séjour est nécessaire aux fins de leur coopération avec les autorités compétentes dans le cadre d'une enquête ou de procédures pénales.

4 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les victimes de mariages forcés amenées dans un autre pays aux fins de ce mariage, et qui perdent en conséquence leur statut de résident dans le pays où elles résident habituellement, puissent récupérer ce statut.

Article 60 – Demandes d'asile fondées sur le genre

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que la violence à l'égard des femmes fondée sur le genre puisse être reconnue comme une forme de persécution au sens de l'article 1, A (2), de la Convention relative au statut des réfugiés de

1951 et comme une forme de préjudice grave donnant lieu à une protection complémentaire/subsidiaire.

2 Les Parties veillent à ce qu'une interprétation sensible au genre soit appliquée à chacun des motifs de la Convention et à ce que les demandeurs d'asile se voient octroyer le statut de réfugié dans les cas où il a été établi que la crainte de persécution est fondée sur l'un ou plusieurs de ces motifs, conformément aux instruments pertinents applicables.

3 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour développer des procédures d'accueil sensibles au genre et des services de soutien pour les demandeurs d'asile, ainsi que des lignes directrices fondées sur le genre et des procédures d'asile sensibles au genre, y compris pour l'octroi du statut de réfugié et pour la demande de protection internationale.

Article 61 – Non-refoulement

1 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour respecter le principe de non-refoulement, conformément aux obligations existantes découlant du droit international.

2 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les victimes de violence à l'égard des femmes nécessitant une protection, indépendamment de leur statut ou lieu de résidence, ne puissent en aucune circonstance être refoulées vers un pays où leur vie serait en péril ou dans lequel elles pourraient être victimes de torture ou de peines ou traitements inhumains ou dégradants.

Chapitre VIII – Coopération internationale

Article 62 – Principes généraux

1 Les Parties coopèrent, conformément aux dispositions de la présente Convention, et en application des instruments internationaux et régionaux pertinents, relatifs à la coopération en matière civile et pénale, des arrangements reposant sur des législations uniformes ou réciproques et de leur droit interne, dans la mesure la plus large possible, aux fins :

a de prévenir, combattre, et poursuivre toutes les formes de violence couvertes par le champ d'application de la présente Convention;

b de protéger et assister les victimes;

c de mener des enquêtes ou des procédures concernant les infractions établies conformément à la présente Convention;

d d'appliquer les jugements civils et pénaux pertinents rendus par les autorités judiciaires des Parties, y compris les ordonnances de protection.

2 Les Parties prennent les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les victimes d'une infraction établie conformément à la présente Convention et commise sur le territoire d'une Partie autre que celui sur lequel elles résident puissent porter plainte auprès des autorités compétentes de leur Etat de résidence.

3 Si une Partie qui subordonne l'entraide judiciaire en matière pénale, l'extradition ou l'exécution de jugements civils ou pénaux prononcés par une autre Partie à la présente Convention à l'existence d'un traité reçoit une demande concernant cette coopération en matière judiciaire d'une Partie avec laquelle elle n'a pas conclu pareil traité, elle peut considérer la présente Convention comme la base légale de l'entraide judiciaire en matière pénale, de l'extradition ou de l'exécution de jugements civils ou pénaux prononcés par une autre Partie à la présente Convention à l'égard des infractions établies conformément à la présente Convention.

4 Les Parties s'efforcent d'intégrer, le cas échéant, la prévention et la lutte contre la violence à l'égard des femmes et la violence domestique dans les programmes d'assistance au développement conduits au profit d'Etats tiers, y compris la conclusion d'accords bilatéraux et multilatéraux avec des Etats tiers dans le but de faciliter la protection des victimes, conformément à l'article 18, paragraphe 5.

Article 63 – Mesures relatives aux personnes en danger

Lorsqu'une Partie a, sur la base d'informations à sa disposition, de sérieuses raisons de penser qu'une personne risque d'être soumise de manière immédiate à l'un des actes de violence visés par les articles 36, 37, 38 et 39 de la présente Convention sur le territoire d'une autre Partie, la Partie disposant de l'information est encouragée à la transmettre sans délai à l'autre Partie dans le but d'assurer que les mesures de protection appropriées soient prises. Cette information doit contenir, le cas échéant, des indications sur des dispositions de protection existantes établies au bénéfice de la personne en danger.

Article 64 – Information

1 La Partie requise doit rapidement informer la Partie requérante du résultat final de l'action exercée conformément au présent chapitre. La Partie requise doit également informer rapidement la Partie requérante de toutes les circonstances qui rendent impossible l'exécution de l'action envisagée ou qui sont susceptibles de la retarder de manière significative.

2 Une Partie peut, dans la limite des règles de son droit interne, sans demande préalable, transférer à une autre Partie les informations obtenues dans le cadre de ses propres investigations lorsqu'elle considère que la divulgation de telles informations pourrait aider la

Partie qui les reçoit à prévenir les infractions pénales établies conformément à la présente Convention, ou à entamer ou poursuivre les investigations ou les procédures relatives à de telles infractions pénales, ou qu'elle pourrait aboutir à une demande de coopération formulée par cette Partie conformément au présent chapitre.

3 La Partie qui reçoit toute information conformément au paragraphe 2 doit la communiquer à ses autorités compétentes de manière à ce que des procédures puissent être engagées si elles sont considérées comme étant appropriées, ou que cette information puisse être prise en compte dans les procédures civiles et pénales pertinentes.

Article 65 – Protection des données

Les données personnelles sont conservées et utilisées conformément aux obligations contractées par les Parties à la Convention pour la protection des personnes à l'égard du traitement automatisé des données à caractère personnel (STE n° 108).

Chapitre IX – Mécanisme de suivi

Article 66 –Groupe d'experts sur la lutte contre la violence à l'égard des femmes et la violence domestique

1 Le Groupe d'experts sur la lutte contre la violence à l'égard des femmes et la violence domestique (ci-après dénommé « GREVIO ») est chargé de veiller à la mise en œuvre de la présente Convention par les Parties.

2 Le GREVIO est composé de 10 membres au minimum et de 15 membres au maximum, en tenant compte d'une participation équilibrée entre les femmes et les hommes, et d'une participation géographiquement équilibrée, ainsi que d'une expertise multidisciplinaire. Ses membres sont élus par le Comité des Parties parmi des candidats désignés par les Parties, pour un mandat de quatre ans, renouvelable une fois, et choisis parmi des ressortissants des Parties.

3 L'élection initiale de 10 membres est organisée dans un délai d'un an suivant la date d'entrée en vigueur de la présente Convention. L'élection de cinq membres additionnels est organisée après la vingt-cinquième ratification ou adhésion.

4 L'élection des membres du GREVIO se fonde sur les principes suivants :

a ils sont choisis selon une procédure transparente parmi des personnalités de haute moralité connues pour leur compétence en matière de droits de l'homme, d'égalité entre les femmes et les hommes, de violence à l'égard des femmes et de violence domestique ou d'assistance et protection des victimes, ou ayant une expérience professionnelle reconnue dans les domaines couverts par la présente Convention;

b le GREVIO ne peut comprendre plus d'un ressortissant du même Etat;

- c ils devraient représenter les principaux systèmes juridiques;
- d ils devraient représenter les acteurs et instances pertinents dans le domaine de la violence à l'égard des femmes et la violence domestique;
- e ils siègent à titre individuel, sont indépendants et impartiaux dans l'exercice de leurs mandats et se rendent disponibles pour remplir leurs fonctions de manière effective.

5 La procédure d'élection des membres du GREVIO est fixée par le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe, après consultation et assentiment unanime des Parties, dans un délai de six mois à compter de l'entrée en vigueur de la présente Convention.

6 Le GREVIO adopte son propre règlement intérieur.

7 Les membres du GREVIO et les autres membres des délégations chargées d'effectuer les visites dans les pays, tel qu'établi dans l'article 68, paragraphes 9 et 14, bénéficient des privilèges et immunités prévus par l'annexe à la présente Convention.

Article 67 – Comité des Parties

1 Le Comité des Parties est composé des représentants des Parties à la Convention.

2 Le Comité des Parties est convoqué par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Sa première réunion doit se tenir dans un délai d'un an suivant l'entrée en vigueur de la présente Convention afin d'élire les membres du GREVIO. Il se réunira par la suite à la demande d'un tiers des Parties, du Président du Comité des Parties ou du Secrétaire Général.

3 Le Comité des Parties adopte son propre règlement intérieur.

Article 68 – Procédure

1 Les Parties présentent au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, sur la base d'un questionnaire préparé par le GREVIO, un rapport sur les mesures d'ordre législatif et autres donnant effet aux dispositions de la présente Convention, pour examen par le GREVIO.

2 Le GREVIO examine le rapport soumis conformément au paragraphe 1 avec les représentants de la Partie concernée.

3 La procédure d'évaluation ultérieure est divisée en cycles dont la durée est déterminée par le GREVIO. Au début de chaque cycle, le GREVIO sélectionne les dispositions particulières sur lesquelles va porter la procédure d'évaluation et envoie un questionnaire.

4 Le GREVIO détermine les moyens appropriés pour procéder à cette évaluation. Il peut, en particulier, adopter un questionnaire pour chacun des cycles qui sert de base à l'évaluation de la mise en œuvre par les Parties. Ce questionnaire est adressé à toutes les Parties. Les Parties répondent à ce questionnaire ainsi qu'à toute autre demande d'information du GREVIO.

5 Le GREVIO peut recevoir des informations concernant la mise en œuvre de la Convention des organisations non gouvernementales et de la société civile, ainsi que des institutions nationales de protection des droits de l'homme.

6 Le GREVIO prend dûment en considération les informations existantes disponibles dans d'autres instruments et organisations régionaux et internationaux dans les domaines entrant dans le champ d'application de la présente Convention.

7 Lorsqu'il adopte le questionnaire pour chaque cycle d'évaluation, le GREVIO prend dûment en considération la collecte des données et les recherches existantes dans les Parties, telles que mentionnées à l'article 11 de la présente Convention.

8 Le GREVIO peut recevoir des informations relatives à la mise en œuvre de la Convention de la part du Commissaire aux droits de l'homme du Conseil de l'Europe, de l'Assemblée parlementaire et d'autres organes spécialisés pertinents du Conseil de l'Europe ainsi que ceux établis par d'autres instruments internationaux. Les plaintes présentées devant ces organes et les suites qui leur sont données seront mises à la disposition du GREVIO.

9 Le GREVIO peut organiser, de manière subsidiaire, en coopération avec les autorités nationales et avec l'assistance d'experts nationaux indépendants, des visites dans les pays concernés, si les informations reçues sont insuffisantes ou dans les cas prévus au paragraphe 14. Lors de ces visites, le GREVIO peut se faire assister par des spécialistes dans des domaines spécifiques.

10 Le GREVIO établit un projet de rapport contenant ses analyses concernant la mise en œuvre des dispositions sur lesquelles porte la procédure d'évaluation, ainsi que ses suggestions et propositions relatives à la manière dont la Partie concernée peut traiter les problèmes identifiés. Le projet de rapport est transmis pour commentaire à la Partie faisant l'objet de l'évaluation. Ses commentaires sont pris en compte par le GREVIO lorsqu'il adopte son rapport.

11 Sur la base de toutes les informations reçues et des commentaires des Parties, le GREVIO adopte son rapport et ses conclusions concernant les mesures prises par la Partie concernée pour mettre en œuvre les dispositions de la présente Convention. Ce rapport et les conclusions sont envoyés à la Partie concernée et au Comité des Parties. Le rapport et les conclusions du GREVIO sont rendus publics dès leur adoption, avec les commentaires éventuels de la Partie concernée.

12 Sans préjudice de la procédure prévue aux paragraphes 1 à 8, le Comité des Parties peut adopter, sur la base du rapport et des conclusions du GREVIO, des recommandations adressées à cette Partie (a) concernant les mesures à prendre pour mettre en œuvre les

conclusions du GREVIO, si nécessaire en fixant une date pour la soumission d'informations sur leur mise en œuvre, et (b) ayant pour objectif de promouvoir la coopération avec cette Partie afin de mettre en œuvre la présente Convention de manière satisfaisante.

13 Si le GREVIO reçoit des informations fiables indiquant une situation dans laquelle des problèmes nécessitent une attention immédiate afin de prévenir ou de limiter l'ampleur ou le nombre de violations graves de la Convention, il peut demander la soumission urgente d'un rapport spécial relatif aux mesures prises pour prévenir un type de violence grave, répandu ou récurrent à l'égard des femmes.

14 Le GREVIO peut, en tenant compte des informations soumises par la Partie concernée ainsi que de toute autre information fiable disponible, désigner un ou plusieurs de ses membres pour conduire une enquête et présenter de manière urgente un rapport au GREVIO. Lorsque cela est nécessaire et avec l'accord de la Partie, l'enquête peut comprendre une visite sur son territoire.

15 Après avoir examiné les conclusions relatives à l'enquête mentionnée au paragraphe 14, le GREVIO transmet ces conclusions à la Partie concernée et, le cas échéant, au Comité des Parties et au Comité des Ministres du Conseil de l'Europe avec tout autre commentaire et recommandation.

Article 69 – Recommandations générales

Le GREVIO peut adopter, le cas échéant, des recommandations générales sur la mise en œuvre de la présente Convention.

Article 70 – Participation des parlements au suivi

1 Les parlements nationaux sont invités à participer au suivi des mesures prises pour la mise en œuvre de la présente Convention.

2 Les Parties soumettent les rapports du GREVIO à leurs parlements nationaux.

3 L'Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe est invitée à faire le bilan, de manière régulière, de la mise en œuvre de la présente Convention.

Chapitre X – Relations avec d'autres instruments internationaux

Article 71 – Relations avec d'autres instruments internationaux

1 La présente Convention ne porte pas atteinte aux obligations découlant d'autres instruments internationaux auxquels les Parties à la présente Convention sont Parties ou le deviendront, et qui contiennent des dispositions relatives aux matières régies par la présente Convention.

2 Les Parties à la présente Convention peuvent conclure entre elles des accords bilatéraux ou multilatéraux relatifs aux questions réglées par la présente Convention, aux fins de

compléter ou de renforcer les dispositions de celle-ci ou pour faciliter l'application des principes qu'elle consacre.

Chapitre XI – Amendements à la Convention

Article 72 – Amendements

1 Tout amendement à la présente Convention proposé par une Partie devra être communiqué au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe et être transmis par ce dernier aux Etats membres du Conseil de l'Europe, à tout signataire, à toute Partie, à l'Union européenne, à tout Etat ayant été invité à signer la présente Convention conformément aux dispositions de l'article 75 et à tout Etat invité à adhérer à la présente Convention conformément aux dispositions de l'article 76.

2 Le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe examine l'amendement proposé et, après consultation des Parties à la Convention qui ne sont pas membres du Conseil de l'Europe, peut adopter l'amendement à la majorité prévue à l'article 20.d du Statut du Conseil de l'Europe.

3 Le texte de tout amendement adopté par le Comité des Ministres conformément au paragraphe 2 sera communiqué aux Parties, en vue de son acceptation.

4 Tout amendement adopté conformément au paragraphe 2 entrera en vigueur le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période d'un mois après la date à laquelle toutes les Parties auront informé le Secrétaire Général de leur acceptation.

Chapitre XII – Clauses finales

Article 73 – Effets de la Convention

Les dispositions de la présente Convention ne portent pas atteinte aux dispositions du droit interne et d'autres instruments internationaux contraignants déjà en vigueur ou pouvant entrer en vigueur, et en application desquels des droits plus favorables sont ou seraient reconnus aux personnes en matière de prévention et de lutte contre la violence à l'égard des femmes et la violence domestique.

Article 74 – Règlement de différends

1 Les Parties à tout litige qui surgit au sujet de l'application ou de l'interprétation des dispositions de la présente Convention devront en rechercher la solution, avant tout par voie de négociation, de conciliation, d'arbitrage, ou par tout autre mode de règlement pacifique accepté d'un commun accord par elles.

2 Le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pourra établir des procédures de règlement qui pourraient être utilisées par les Parties à un litige, si elles y consentent.

Article 75 – Signature et entrée en vigueur

1 La présente Convention est ouverte à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe, des Etats non membres ayant participé à son élaboration ainsi que de l'Union européenne.

2 La présente Convention est soumise à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation sont déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

3 La présente Convention entrera en vigueur le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la date à laquelle 10 signataires, dont au moins huit Etats membres du Conseil de l'Europe, auront exprimé leur consentement à être liés par la Convention, conformément aux dispositions du paragraphe 2.

4 Si un Etat visé au paragraphe 1 ou l'Union européenne exprime ultérieurement son consentement à être lié par la Convention, cette dernière entrera en vigueur, à son égard, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la date du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

Article 76 – Adhésion à la Convention

1 Après l'entrée en vigueur de la présente Convention, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pourra, après consultation des Parties à la présente Convention et en avoir obtenu l'assentiment unanime, inviter tout Etat non membre du Conseil de l'Europe n'ayant pas participé à l'élaboration de la Convention à adhérer à la présente Convention par une décision prise à la majorité prévue à l'article 20.d du Statut du Conseil de l'Europe, et à l'unanimité des voix des représentants des Etats contractants ayant le droit de siéger au Comité des Ministres.

2 Pour tout Etat adhérent, la Convention entrera en vigueur le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la date du dépôt de l'instrument d'adhésion près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 77 – Application territoriale

1 Tout Etat ou l'Union européenne peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera la présente Convention.

2 Toute Partie peut, à tout autre moment par la suite, par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, étendre l'application de la présente Convention à tout autre territoire désigné dans cette déclaration dont elle assure les relations internationales ou au nom duquel elle est autorisée à prendre des engagements. La Convention entrera en vigueur à l'égard de ce territoire le premier jour du mois suivant

l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la déclaration par le Secrétaire Général.

3 Toute déclaration faite en vertu des deux paragraphes précédents pourra, à l'égard de tout territoire désigné dans cette déclaration, être retirée par notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Ce retrait prendra effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 78 – Réserves

1 Aucune réserve n'est admise à l'égard des dispositions de la présente Convention, à l'exception de celles prévues aux paragraphes 2 et 3.

2 Tout Etat ou l'Union européenne peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, dans une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, préciser qu'il se réserve le droit de ne pas appliquer, ou de n'appliquer que dans des cas ou conditions spécifiques, les dispositions établies à :

–l'article 30, paragraphe 2;

–l'article 44, paragraphes 1.e, 3 et 4;

–l'article 55, paragraphe 1 en ce qui concerne l'article 35 à l'égard des infractions mineures;

–l'article 58 en ce qui concerne les articles 37, 38 et 39;

–l'article 59.

3 Tout Etat ou l'Union européenne peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, dans une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, préciser qu'il se réserve le droit de prévoir des sanctions non pénales, au lieu de sanctions pénales, pour les comportements mentionnés aux articles 33 et 34.

4 Toute Partie peut retirer en tout ou en partie une réserve au moyen d'une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Cette déclaration prendra effet à la date de sa réception par le Secrétaire Général.

Article 79 – Validité et examen des réserves

1 Les réserves prévues à l'article 78, paragraphes 2 et 3, sont valables cinq ans à compter du premier jour de l'entrée en vigueur de la Convention pour la Partie concernée. Toutefois, ces réserves peuvent être renouvelées pour des périodes de la même durée.

2 Dix-huit mois avant l'expiration de la réserve, le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe informe la Partie concernée de cette expiration. Trois mois avant la date d'expiration, la

Partie notifie au Secrétaire Général son intention de maintenir, de modifier ou de retirer la réserve. Dans le cas contraire, le Secrétaire Général informe cette Partie que sa réserve est automatiquement prolongée pour une période de six mois. Si la Partie concernée ne notifie pas sa décision de maintenir ou modifier ses réserves avant l'expiration de cette période, la ou les réserves tombent.

3 Lorsqu'une Partie formule une réserve conformément à l'article 78, paragraphes 2 et 3, elle fournit, avant son renouvellement ou sur demande, des explications au GREVIO quant aux motifs justifiant son maintien.

Article 80 – Dénonciation

1 Toute Partie peut, à tout moment, dénoncer la présente Convention en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2 Cette dénonciation prendra effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 81 – Notification

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil de l'Europe, aux Etats non membres du Conseil de l'Europe ayant participé à l'élaboration de la présente Convention, à tout signataire, à toute Partie, à l'Union européenne, et à tout Etat invité à adhérer à la présente Convention:

a toute signature;

b le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;

c toute date d'entrée en vigueur de la présente Convention, conformément aux articles 75 et 76;

d tout amendement adopté conformément à l'article 72, ainsi que la date d'entrée en vigueur dudit amendement;

e toute réserve et tout retrait de réserve faits en application de l'article 78;

f toute dénonciation faite en vertu des dispositions de l'article 80;

g tout autre acte, notification ou communication ayant trait à la présente Convention.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

Fait à Istanbul, le 11 mai 2011, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe, aux Etats non membres ayant participé à

l'élaboration de la présente Convention, à l'Union européenne et à tout Etat invité à adhérer à la présente Convention.

Annexe – Privilèges et Immunités (article 66)

1. La présente annexe s'applique aux membres du GREVIO mentionnés à l'article 66 de la Convention ainsi qu'aux autres membres des délégations chargées d'effectuer les visites dans le pays. Aux fins de la présente annexe, l'expression « autres membres des délégations chargées d'effectuer les visites dans le pays » comprend les experts nationaux indépendants et les spécialistes visés à l'article 68, paragraphe 9, de la Convention, les agents du Conseil de l'Europe et les interprètes employés par le Conseil de l'Europe qui accompagnent le GREVIO lors de ses visites dans le pays.

2. Les membres du GREVIO et les autres membres des délégations chargées d'effectuer les visites dans le pays bénéficient des privilèges et immunités mentionnés ci-après dans l'exercice de leurs fonctions liées à la préparation et à la mise en œuvre des visites ainsi qu'aux suites données à celles-ci et aux voyages liés à ces fonctions :

a. immunité d'arrestation ou de détention et de saisie de leurs bagages personnels et, en ce qui concerne les actes accomplis par eux en leur qualité officielle, y compris leurs paroles et écrits, immunité de toute juridiction;

b. exemption à l'égard de toutes mesures restrictives relatives à leur liberté de mouvement : sortie de et entrée dans leur pays de résidence et entrée dans le et sortie du pays dans lequel ils exercent leurs fonctions, ainsi qu'à l'égard de toutes les formalités d'enregistrement des étrangers, dans les pays visités ou traversés par eux dans l'exercice de leurs fonctions.

3. Au cours des voyages accomplis dans l'exercice de leurs fonctions, les membres du GREVIO et les autres membres des délégations chargées d'effectuer les visites dans le pays se voient accorder, en matière de douane et de contrôle des changes, les mêmes facilités que celles reconnues aux représentants de gouvernements étrangers en mission officielle temporaire.

4. Les documents relatifs à l'évaluation de la mise en œuvre de la Convention transportés par les membres du GREVIO et les autres membres des délégations chargées d'effectuer les visites dans le pays, sont inviolables dans la mesure où ils concernent l'activité du GREVIO. Aucune mesure d'interception ou de censure ne peut s'appliquer à la correspondance officielle du GREVIO ou aux communications officielles des membres du GREVIO et des autres membres des délégations chargées d'effectuer les visites dans le pays.

5. En vue d'assurer aux membres du GREVIO et aux autres membres des délégations charges d'effectuer les visites dans le pays une complète liberté de parole et une complete indépendance dans l'accomplissement de leurs fonctions, l'immunité de juridiction en ce qui concerne les paroles ou les écrits ou les actes émanant d'eux dans l'accomplissement de leurs fonctions continuera à leur être accordée même après que le mandat de ces personnes aura pris fin.

6. Les privilèges et immunités sont accordés aux personnes mentionnées au paragraphe 1 de la présente annexe, non pour leur bénéfice personnel, mais dans le but d'assurer en toute indépendance l'exercice de leurs fonctions dans l'intérêt du GREVIO. La levée des immunités accordées aux personnes mentionnées au paragraphe 1 de la présente annexe est effectuée par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, dans tous les cas où, à son avis, l'immunité empêcherait que justice soit faite et où l'immunité peut être levée sans nuire aux intérêts du GREVIO.

ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ, 11.5.2011

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης καθώς και οι άλλοι υπογράφοντες το παρόν. Υπενθυμίζοντας τη Σύμβαση για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών (ETS No 5, 1950) και των Πρωτοκόλλων της, τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη (ETS No 35, 1961, όπως αναθεωρήθηκε το 1996, ETS No 163), τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για Δράση κατά της Εμπορίας Ανθρώπων (CETS No 197, 2005) καθώς και τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Παιδιών κατά της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης και Σεξουαλικής Κακοποίησης (CETS No 201, 2007).

Υπενθυμίζοντας τις ακόλουθες συστάσεις της Επιτροπής των Υπουργών των Κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης: σύσταση REC(2002)5 για την προστασία των γυναικών κατά της βίας, Σύσταση CM/REC(2007) 17 για τα πρότυπα και τους μηχανισμούς ισότητας των φύλων, Σύσταση CM/REC(2010)10 σχετικά με το ρόλο των γυναικών και των ανδρών στην πρόληψη και επίλυση των συγκρούσεων και στην οικοδόμηση της ειρήνης καθώς και άλλες συναφείς συστάσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη την αυξανόμενη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων το οποίο θέτει σημαντικά πρότυπα στον τομέα της βίας κατά των γυναικών.

Έχοντας υπόψη το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (1966), το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτισμικά Δικαιώματα (1966), τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη όλων των μορφών Διακρίσεων κατά των γυναικών ("CEDAW", 1979) και το Προαιρετικό Πρωτόκολλό της (1999), καθώς και τη Γενική Σύσταση υπ' αριθμ. 19 της Επιτροπής CEDAW για τη βία κατά των γυναικών, τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (1989) και τα προαιρετικά πρωτόκολλά της (2000), καθώς και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με αναπηρίες (2006).

Έχοντας υπόψη το καταστατικό της Ρώμης για το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (2002).

Υπενθυμίζοντας τις βασικές αρχές του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, και ειδικότερα τη Σύμβαση της Γενεύης (IV) για την προστασία των Αμάχων σε καιρό πολέμου (1949), καθώς και τα Πρόσθετα Πρωτόκολλα I και II (1977) αυτής.

Καταδικάζοντας όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία.

Αναγνωρίζοντας ότι η υλοποίηση της *de jure* και *de facto* ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών αποτελεί βασικό στοιχείο για την πρόληψη της βίας κατά των γυναικών.

Αναγνωρίζοντας ότι η βία κατά των γυναικών συνιστά εκδήλωση των ιστορικά άνισων σχέσεων ισχύος μεταξύ των γυναικών και των ανδρών, οι οποίες έχουν οδηγήσει σε επικυριαρχία και διακρίσεις κατά των γυναικών από τους άνδρες και στην παρακώλυση της πλήρους προόδου των γυναικών.

Αναγνωρίζοντας τη δομική φύση της βίας κατά των γυναικών ως βίας βασιζόμενης στο φύλο, και ότι η βία κατά των γυναικών αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους κοινωνικούς μηχανισμούς μέσω των οποίων οι γυναίκες εξαναγκάζονται σε υποδεέστερη θέση σε σύγκριση με τους άνδρες.

Αναγνωρίζοντας με ιδιαίτερη ανησυχία, ότι οι γυναίκες και τα κορίτσια συχνά εκτίθενται σε σοβαρές μορφές βίας, όπως η ενδοοικογενειακή βία, η σεξουαλική παρενόχληση, ο βιασμός, ο εξαναγκασμός σε σύναψη γάμου, τα εγκλήματα που διαπράττονται στο όνομα της ούτως-αποκαλούμενης «τιμής» και σε ακρωτηριασμό των γεννητικών οργάνων, τα οποία συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών, καθώς και σοβαρό εμπόδιο στην επίτευξη ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών.

Αναγνωρίζοντας τις συνεχιζόμενες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια ενόπλων συγκρούσεων οι οποίες επηρεάζουν τον άμαχο πληθυσμό, ειδικότερα τις γυναίκες, και οι οποίες προσλαμβάνουν τη μορφή εκτεταμένου ή συστηματικού βιασμού

και σεξουαλικής βίας και την πιθανότητα για αυξημένη βία που βασίζεται στο φύλο, τόσο κατά τη διάρκεια όσο και μετά τις συγκρούσεις.

Αναγνωρίζοντας ότι οι γυναίκες και τα κορίτσια εκτίθενται σε υψηλότερο κίνδυνο βίας που βασίζεται στο φύλο απ' ότι οι άνδρες.

Αναγνωρίζοντας ότι η ενδοοικογενειακή βία επηρεάζει τις γυναίκες σε δυσανάλογο βαθμό, και ότι οι άνδρες δύνανται επίσης να αποτελέσουν θύματα ενδοοικογενειακής βίας.

Αναγνωρίζοντας ότι τα παιδιά είναι θύματα ενδοοικογενειακής βίας, ακόμη κι όταν είναι μάρτυρες βίας στην οικογένεια.

Αποσκοπώντας στη δημιουργία μίας Ευρώπης απαλλαγμένης από τη βία κατά των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία.

Συμφώνησαν τα ακόλουθα:

Κεφάλαιο Ι - Σκοποί, ορισμοί, ισότητα και μη-διακριτική μεταχείριση, γενικές υποχρεώσεις

Άρθρο 1- Σκοποί της Σύμβασης

1. Οι σκοποί της παρούσας Σύμβασης συνίστανται στα εξής:

α. την προστασία των γυναικών ενάντια σε όλες τις μορφές βίας, καθώς και την πρόληψη, την ποινική δίωξη και εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών καθώς και της ενδοοικογενειακής βίας.

β. τη συνεισφορά στην εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών και στην προώθηση ουσιαστικής ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών, μέσω και της ενδυνάμωσης των γυναικών.

γ. τον σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου πλαισίου, πολιτικών και μέτρων για την προστασία και την υποστήριξη όλων των θυμάτων βίας κατά των γυναικών καθώς και της ενδοοικογενειακής βίας.

δ. την προαγωγή διεθνούς συνεργασίας με σκοπό την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.

ε. την παροχή υποστήριξης και συνδρομής σε οργανισμούς και φορείς επιβολής του νόμου για την αποτελεσματική συνεργασία τους με στόχο την υιοθέτηση μίας συνεκτικής προσέγγισης που οδηγεί στην εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.

2. Προς τον σκοπό της διασφάλισης της αποτελεσματικής εφαρμογής των διατάξεων της από τα μέρη, η παρούσα Σύμβαση θεσπίζει έναν ειδικό μηχανισμό παρακολούθησης.

Άρθρο 2- Πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης

1. Η παρούσα Σύμβαση τυγχάνει εφαρμογής αναφορικά με όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της ενδοοικογενειακής βίας, η οποία έχει δυσανάλογες επιπτώσεις στις γυναίκες.

2. Τα μέρη ενθαρρύνονται να εφαρμόσουν την παρούσα Σύμβαση αναφορικά με όλα τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Τα μέρη καταβάλλουν ιδιαίτερη προσοχή στις γυναίκες θύματα βίας με βάση το φύλο κατά την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης.

3. Η παρούσα Σύμβαση τυγχάνει εφαρμογής τόσο σε περιόδους ειρήνης όσο και σε περιπτώσεις ενόπλων συγκρούσεων.

Άρθρο 3- Ορισμοί

Προς τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης:

α. Ο όρος «βία κατά των γυναικών» νοείται ως παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μια μορφή διάκρισης κατά των γυναικών και σημαίνει όλες τις πράξεις βίας βασιζόμενης στο φύλο οι οποίες έχουν ή ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα σωματική, σεξουαλική, ψυχολογική ή οικονομική βλάβη ή πόνο για τις γυναίκες, συμπεριλαμβανομένων των απειλών τέτοιων πράξεων, του εξαναγκασμού ή της αυθαίρετης αποστέρησης της ελευθερίας, είτε αυτή συμβαίνει στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό βίο.

β. Ο όρος «ενδοοικογενειακή βία» σημαίνει όλες τις πράξεις σωματικής, σεξουαλικής, ψυχολογικής ή οικονομικής βίας οι οποίες συμβαίνουν εντός της οικογένειας ή οικογενειακής μονάδας ή μεταξύ πρώην ή νυν συζύγων ή συντρόφων, είτε ο δράστης διαμένει ή διέμενε στην ίδια κατοικία με το θύμα είτε όχι.

γ. Ο όρος «φύλο» υποδηλοί τους κοινωνικά δομημένους ρόλους, συμπεριφορές, δραστηριότητες και ιδιότητες, που μια δεδομένη κοινωνία θεωρεί κατάλληλες για τις γυναίκες και τους άνδρες.

δ. Ο όρος «βία κατά των γυναικών που βασίζεται στο φύλο» σημαίνει τη βία η οποία καταφέρεται εναντίον μιας γυναίκας για μόνο το λόγο ότι είναι γυναίκα ή η οποία επηρεάζει τη γυναίκα κατά τρόπο δυσανάλογο.

ε. Ο όρος «θύμα» σημαίνει οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο υπόκειται σε συμπεριφορά που προσδιορίζεται στα εδάφια α και β.

στ. ο όρος «γυναίκες» συμπεριλαμβάνει και κορίτσια ηλικίας κάτω των 18 ετών.

Άρθρο 4- Θεμελιώδη δικαιώματα, ισότητα και μη διακριτική μεταχείριση

1. Τα μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να προωθήσουν και προστατέψουν το δικαίωμα όλων, ιδιαίτερα των γυναικών, να ζουν χωρίς βία τόσο στη δημόσια όσο και στην ιδιωτική σφαίρα.

2. Τα μέρη καταδικάζουν όλες τις μορφές διακριτικής μεταχείρισης κατά των γυναικών και λαμβάνουν χωρίς καθυστέρηση, τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα για την πρόληψή της, συγκεκριμένα μέσω:

- της ενσωμάτωσης στα εθνικά συντάγματα τους ή σε άλλη προσήκουσα νομοθεσία την αρχή της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών, ως και τη διασφάλιση της πρακτικής υλοποίησης αυτής της αρχής
- της απαγόρευσης της διακριτικής μεταχείρισης κατά των γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης κυρώσεων όπου απαιτείται
- της κατάργησης νόμων και πρακτικών οι οποίες συνεπάγονται διακριτική μεταχείριση κατά των γυναικών

3. Η εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης από τα μέρη, συγκεκριμένα των μέτρων προστασίας των δικαιωμάτων των θυμάτων, θα διασφαλίζονται άνευ διακρίσεων με γνώμονα το φύλο, το γένος, τη φυλή, το χρώμα, τη γλώσσα, τη θρησκεία, τις πολιτικές ή άλλες πεποιθήσεις, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, τη σύνδεση με εθνική μειονότητα, την περιουσία, την γενεαλογική καταγωγή, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα του φύλου, την ηλικία, την κατάσταση της υγείας, την αναπηρία, την οικογενειακή κατάσταση, την κατάσταση μετανάστη ή πρόσφυγα, ή άλλη κατάσταση.

4. Ειδικά μέτρα τα οποία είναι αναγκαία για την πρόληψη και προστασία των γυναικών από τη βία που βασίζεται στο φύλο δεν θεωρούνται διακριτική μεταχείριση σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 5- Κρατικές υποχρεώσεις και δέουσα επιμέλεια

1. Τα Μέρη απέχουν από οποιαδήποτε πράξη βίας κατά των γυναικών και διασφαλίζουν ότι οι κρατικές αρχές, αξιωματούχοι, αντιπρόσωποι, θεσμικοί και άλλοι φορείς, ενεργούν για λογαριασμό του κράτους, ενεργούν κατ' εφαρμογή της παραπάνω υποχρέωσης.

2. Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά και άλλα μέτρα προκειμένου, ασκώντας τη δέουσα επιμέλεια, να προλάβουν, διερευνήσουν, τιμωρήσουν και παράσχουν επανορθώσεις αναφορικά με πράξεις βίας οι οποίες καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης και διαπράττονται από μη κρατικούς δρώντες.

Άρθρο 6- Πολιτικές ευαισθητοποιημένες ως προς τη διάσταση του Φύλου

Τα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να συμπεριλάβουν τη διάσταση του φύλου κατά τη διαδικασία εφαρμογής και αξιολόγησης της επίδρασης των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης καθώς και την προώθηση και την αποτελεσματική εφαρμογή πολιτικών ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών, καθώς και την ενδυνάμωση των γυναικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II- Ολοκληρωμένες πολιτικές και συλλογή δεδομένων

Άρθρο 7- Συνεκτικές και συντονισμένες πολιτικές

1.Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά και άλλα μέτρα προκειμένου να υιοθετήσουν και εφαρμόσουν ευρύτατες αποτελεσματικές, συνεκτικές και συντονισμένες πολιτικές μέσω της ενσωμάτωσης όλων των συναφών μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης και θα προσφέρουν ολιστική απάντηση στη βία κατά των γυναικών.

2. Τα Μέρη διασφαλίζουν ότι οι πολιτικές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 τοποθετούν τα δικαιώματα του θύματος στο επίκεντρο όλων των μέτρων και εφαρμόζονται μέσω αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ όλων των σχετικών φορέων, ιδρυμάτων και οργανισμών.

3.Τα μέτρα που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου εμπλέκουν όπου απαιτείται, όλους τους σχετικούς φορείς, όπως κυβερνητικούς φορείς, εθνικά, περιφερειακά και τοπικά κοινοβούλια και αρχές, εθνικά ιδρύματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

Άρθρο 8 - Οικονομικοί Πόροι

Τα Μέρη διαθέτουν τους αναγκαίους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους για την επαρκή εφαρμογή των ολοκληρωμένων πολιτικών, μέτρων και προγραμμάτων με στόχο την πρόληψη και καταπολέμηση όλων των μορφών βίας, που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εφαρμόζονται από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και την κοινωνία των πολιτών.

Άρθρο 9 - Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και Κοινωνία των Πολιτών

Τα Μέρη αναγνωρίζουν, ενθαρρύνουν και υποστηρίζουν σε όλα τα επίπεδα το έργο των σχετικών μη κυβερνητικών οργανώσεων και της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται στην καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και θεσπίζουν αποτελεσματική συνεργασία με αυτές τις οργανώσεις.

Άρθρο 10-Συντονιστικός φορέας

1.Τα Μέρη καθορίζουν ή συνιστούν έναν ή περισσότερους επίσημους φορείς που είναι υπεύθυνοι για τον συντονισμό, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών και των μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από την παρούσα Σύμβαση. Αυτοί οι φορείς συντονίζουν τη συλλογή στοιχείων όπως αυτά διαλαμβάνονται στο Άρθρο 11, καθώς και αναλύουν και δημοσιοποιούν τα αποτελέσματά τους.

2.Τα Μέρη διασφαλίζουν ότι οι φορείς που καθορίζονται ή συνιστώνται σύμφωνα με το παρόν άρθρο λαμβάνουν πληροφόρηση γενικής φύσεως αναφορικά με μέτρα που ελήφθησαν κατ' εφαρμογή του κεφαλαίου VIII.

3.Τα Μέρη διασφαλίζουν ότι οι φορείς που καθορίζονται ή συνιστώνται σύμφωνα με το παρόν άρθρο θα έχουν τη δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας και ενίσχυσης σχέσεων με τους ομολόγους τους άλλων Μερών.

Άρθρο 11- Συλλογή δεδομένων και έρευνα

1.Προς τους σκοπούς της εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης, τα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση:

α. συλλογής αναλυτικών σχετικών στατιστικών στοιχείων κατά τακτά χρονικά διαστήματα για περιπτώσεις όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης.

β. Υποστήριξης της έρευνας στον τομέα όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης με στόχο τη μελέτη των βασικών αιτίων και επενεργειών της, τη συχνότητα εμφάνισης και των δεικτών καταδίκης, καθώς και της αποτελεσματικότητας των μέτρων που έχουν ληφθεί προς τον σκοπό της εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης.

2.Τα Μέρη καταβάλλουν προσπάθεια διενέργειας ερευνών με βάση το πληθυσμιακό κριτήριο κατά τακτά χρονικά διαστήματα προκειμένου να αξιολογήσουν την εξάπλωση και τις τάσεις όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης.

3.Τα Μέρη παρέχουν στην ομάδα των εμπειρογνομόνων, όπως αυτή αναφέρεται στο άρθρο 66 της παρούσας Σύμβασης πληροφορίες που συλλέγησαν σύμφωνα με το παρόν άρθρο με σκοπό την τόνωση της διεθνούς συνεργασίας και τη δυνατότητα άντλησης συγκριτικών προτύπων.

4.Τα Μέρη διασφαλίζουν ότι η πληροφόρηση που συλλέγεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο καθίσταται προσιτή στο ευρύ κοινό.

Κεφάλαιο III- Πρόληψη

Άρθρο 12- Γενικές υποχρεώσεις

1.Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προώθησης αλλαγών αναφορικά με τα κοινωνικά και πολιτισμικά πρότυπα συμπεριφοράς γυναικών και ανδρών με σκοπό την εξάλειψη προκαταλήψεων, εθίμων, παραδόσεων και όλων των άλλων πρακτικών οι οποίες βασίζονται στην ιδέα της κατωτερότητας των γυναικών ή στους στερεότυπους ρόλους γυναικών και ανδρών.

2.Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά και άλλα μέτρα για την πρόληψη όλων των μορφών βίας που ασκούνται από οποιοδήποτε φυσικό και νομικό πρόσωπο και οι οποίες καλύπτονται από το εύρος εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης.

3.Οποιαδήποτε μέτρα λαμβάνονται σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο λαμβάνουν υπόψη και αντιμετωπίζουν τις ειδικές ανάγκες ατόμων τα οποία έχουν καταστεί ευάλωτα συνέπεια ιδιαιτέρων περιστάσεων και τοποθετούν τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των θυμάτων στο επίκεντρό τους.

4.Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να ενθαρρύνουν όλα τα μέλη της κοινωνίας, ειδικότερα τους άνδρες και τα αγόρια, με σκοπό να συμβάλλουν ενεργά στην πρόληψη όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης.

5.Τα Μέρη διασφαλίζουν ότι ο πολιτισμός, τα έθιμα, η θρησκεία, οι παραδόσεις ή η ούτως-αποκαλούμενη «τιμή» δεν εκλαμβάνονται ως δικαιολογία για οποιεσδήποτε πράξεις βίας καλύπτονται από το εύρος εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης.

6.Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προώθησης προγραμμάτων και δραστηριοτήτων με στόχο την ενδυνάμωση των γυναικών.

Άρθρο 13- Αύξηση της ευαισθητοποίησης

1.Τα Μέρη προωθούν ή διεξάγουν σε τακτική βάση και σε όλα τα επίπεδα, εκστρατείες ή προγράμματα για την αύξηση της ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης, σε συνεργασία με εθνικά ιδρύματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και φορείς ισότητας, την κοινωνία των πολιτών και μη κυβερνητικές οργανώσεις, ιδιαίτερα τις γυναικείες οργανώσεις, όπου απαιτείται, να ενισχύουν το αίσθημα ευαισθητοποίησης και κατανόησης ανάμεσα στο ευρύ κοινό σχετικά με τις διάφορες εκδηλώσεις όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης, των συνεπειών τους στα παιδιά και την ανάγκη πρόληψης αυτής της βίας.

2.Τα Μέρη διασφαλίζουν την ευρεία διάδοση ανάμεσα στο ευρύ κοινό πληροφοριών σχετικά με τα μέτρα που είναι διαθέσιμα για την πρόληψη πράξεων βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 14- Εκπαίδευση

1.Τα Μέρη λαμβάνουν, όπου απαιτείται, τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμπεριληφθεί εκπαιδευτικό υλικό σε θέματα όπως η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, οι μη στερεότυποι ρόλοι των δύο φύλων, ο αμοιβαίος σεβασμός, η επίλυση συγκρούσεων χωρίς βία στις διαπροσωπικές σχέσεις, η βασιζόμενη στο φύλο βία κατά των γυναικών και το δικαίωμα στην προσωπική ακεραιότητα προσαρμοσμένα στη βαθμιαία

εξελισσόμενη ικανότητα των μαθητών στα επίσημα αναλυτικά προγράμματα μαθημάτων και σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης.

2.Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προώθησης των αρχών που διαλαμβάνονται στην παράγραφο 1 σε ανεπίσημους εκπαιδευτικούς χώρους, καθώς και σε χώρους αθλήσεως και αναψυχής, σε πολιτιστικούς χώρους και στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Άρθρο 15- Εκπαίδευση επαγγελματιών

1.Τα Μέρη παρέχουν ή ενισχύουν την κατάλληλη εκπαίδευση προς τους επαγγελματίες του κλάδου οι οποίοι ασχολούνται με τα θύματα ή τους δράστες όλων των πράξεων βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης, σχετικά με την πρόληψη και τον εντοπισμό αυτής της βίας, την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών, τις ανάγκες και τα δικαιώματα των θυμάτων, καθώς και τον τρόπο πρόληψης της δευτερεύουσας θυματοποίησης.

2.Τα Μέρη ενθαρρύνουν όπως η εκπαίδευση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 συμπεριλάβει εκπαίδευση σε συντονισμένη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων φορέων που θα δώσει τη δυνατότητα για ένα εμπειριστατωμένο και κατάλληλο χειρισμό των παραπομπών σε περιπτώσεις βίας που καλύπτονται από την έκταση εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 16- Προληπτική παρέμβαση και θεραπευτικά προγράμματα

1.Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα για την εκπόνηση ή υποστήριξη προγραμμάτων που αποσκοπούν στο να διδάξουν τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας να υιοθετούν μια μη βίαιη συμπεριφορά στις διαπροσωπικές σχέσεις με σκοπό την πρόληψη της περαιτέρω βίας και την αλλαγή των βίαιων συμπεριφορικών προτύπων.

2.Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να καταρτίσουν ή υποστηρίξουν προγράμματα θεραπευτικής αντιμετώπισης που αποσκοπούν στο να αποτρέψουν τους δράστες, συγκεκριμένα τους δράστες σεξουαλικών αδικημάτων, να επαναλάβουν την εγκληματική τους πράξη.

3.Κατά τη λήψη των μέτρων που περιγράφονται στις παραγράφους 1 και 2, τα Μέρη διασφαλίζουν όπως η προστασία ή η υποστήριξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των θυμάτων αποτελέσουν πρωταρχικό μέλημα και ότι, όπου απαιτείται, τα προγράμματα αυτά εκπονούνται και εφαρμόζονται σε στενή συνεργασία με τις εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης για τα θύματα.

Άρθρο 17- Συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα και των μέσων μαζικής ενημέρωσης

1.Τα Μέρη ενθαρρύνουν τον ιδιωτικό τομέα, τον τομέα της τεχνολογίας, πληροφόρησης και επικοινωνίας καθώς και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, με τον δέοντα σεβασμό προς την ελευθερία της έκφρασης και της ανεξαρτησίας τους, να συμμετέχουν στην ανάπτυξη και την υλοποίηση πολιτικών και να θέτουν κατευθυντήριες γραμμές και πρότυπα αυτορρύθμισης για την πρόληψη της βίας κατά των γυναικών, καθώς και να ενισχύουν τον σεβασμό προς την αξιοπρέπειά τους.

2.Τα Μέρη αναπτύσσουν και προωθούν, σε συνεργασία με τους φορείς του ιδιωτικού τομέα, δεξιότητες μεταξύ των παιδιών, των γονέων και των εκπαιδευτικών αναφορικά με τον τρόπο αντιμετώπισης του πληροφοριακού και επικοινωνιακού περιβάλλοντος που παρέχει πρόσβαση σε ταπεινωτικό και μειωτικό περιεχόμενο σεξουαλικής ή βίαιης φύσης το οποίο θα μπορούσε να καταστεί επιβλαβές.

Κεφάλαιο IV- Προστασία και υποστήριξη

Άρθρο 18- Υποχρεώσεις γενικού χαρακτήρα

1.Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα για την προστασία όλων των θυμάτων έναντι οποιονδήποτε περαιτέρω πράξεων βίας.

2.Τα Μέρη λαμβάνουν τα κατάλληλα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία τους προκειμένου να διασφαλίσουν ότι υφίστανται οι ενδεδειγμένοι μηχανισμοί παροχής αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ όλων των σχετικών κρατικών φορέων συμπεριλαμβανομένων του δικαστικού σώματος, των εισαγγελέων, των φορέων επιβολής του νόμου, των τοπικών και περιφερειακών αρχών, καθώς και των μη κυβερνητικών οργανώσεων και άλλων συναφών οργανισμών και οντοτήτων αναφορικά με την προστασία και την παροχή συνδρομής και υποστήριξης σε θύματα και μάρτυρες όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης συμπεριλαμβανομένης της παραπομπής σε γενικές και εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης όπως αυτές αναφέρονται λεπτομερώς στα άρθρα 20 και 22 της παρούσας Σύμβασης.

3.Τα Μέρη διασφαλίζουν όπως τα μέτρα που έχουν παρθεί σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο:

- βασίζονται σε μια έμφυλη κατανόηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας και εστιάζουν στα ανθρώπινα δικαιώματα και στην προστασία του θύματος
- βασίζονται σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση η οποία λαμβάνει υπόψη τη σχέση μεταξύ των θυμάτων, των δραστών, των παιδιών και του ευρύτερου κοινωνικού τους περιβάλλοντος

- αποσκοπούν στο να αποτρέψουν τη δευτερογενή θυματοποίηση
- αποσκοπούν στην ενδυνάμωση και οικονομική ανεξαρτησία των γυναικών θυμάτων της βίας
- επιτρέπουν, όπου απαιτείται, τη δημιουργία ενός πλέγματος προστασίας και υποστηρικτικών υπηρεσιών, οι οποίες στεγάζονται στους ίδιους χώρους
- αντιμετωπίζουν τις ειδικότερες ανάγκες των κοινωνικά ευάλωτων ατόμων, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών θυμάτων, και καθίστανται προσιτά σε αυτά

4.Η παροχή υπηρεσιών δεν θα εξαρτάται από την επιθυμία του θύματος να ασκήσει ποινική δίωξη ή να καταθέσει εναντίον οποιουδήποτε δράστη.

5.Τα Μέρη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα παροχής προξενικής και άλλης προστασίας και υποστήριξης στους πολίτες τους και σε άλλα θύματα που δικαιούνται αυτής της προστασίας σύμφωνα με τις υποχρεώσεις τους που πηγάζουν από το διεθνές δίκαιο.

Άρθρο 19- Πληροφόρηση

Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τα θύματα λαμβάνουν επαρκή και έγκαιρη πληροφόρηση σχετικά με τις διαθέσιμες υποστηρικτικές υπηρεσίες και τα νομικά μέτρα σε γλώσσα που κατανοούν.

Άρθρο 20-Γενικές υπηρεσίες υποστήριξης

1.Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τα θύματα έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες οι οποίες διευκολύνουν την αποκατάστασή τους από τις συνέπειες της βίας. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν, όπου απαιτείται, υπηρεσίες όπως νομικές και ψυχολογικές συμβουλές, οικονομική βοήθεια, στέγαση, εκπαίδευση, κατάρτιση και παροχή συνδρομής στην εξεύρεση εργασίας.

2.Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τα θύματα έχουν πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη και κοινωνικές υπηρεσίες και ότι οι υπηρεσίες αυτές είναι επαρκώς χρηματοδοτημένες και ότι οι επαγγελματίες έχουν εκπαιδευτεί να παρέχουν βοήθεια στα θύματα και να τα παραπέμπουν στις ενδεδειγμένες υπηρεσίες.

Άρθρο 21- Παροχή συνδρομής σε ατομικές /συλλογικές καταγγελίες

Τα Μέρη διασφαλίζουν όπως τα θύματα λαμβάνουν πληροφόρηση και έχουν πρόσβαση στους ισχύοντες περιφερειακούς και διεθνείς μηχανισμούς ατομικών και συλλογικών καταγγελιών. Τα Μέρη προωθούν την παροχή ευαισθητοποιημένης και εξειδικευμένης βοήθειας σε θύματα προκειμένου αυτά να υποβάλλουν τις παραπάνω καταγγελίες.

Άρθρο 22-Ειδικές υπηρεσίες υποστήριξης

1.Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να παράσχουν ή να μεριμνήσουν για άμεσες, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης σε οποιοδήποτε θύμα έχει υποστεί οποιαδήποτε από τις πράξεις βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης, σε επαρκή γεωγραφική κατανομή.

2.Τα Μέρη παρέχουν ή μεριμνούν για ειδικές υπηρεσίες υποστήριξης σε όλες τις γυναίκες θύματα βίας καθώς και στα παιδιά τους.

Άρθρο 23- Καταφύγια

Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα για τη δημιουργία κατάλληλων, εύκολα προσβάσιμων καταφυγίων σε επαρκείς αριθμούς για να παρέχουν ασφαλή στέγαση και να προσεγγίσουν ενεργά τα θύματα, ειδικότερα τις γυναίκες και τα παιδιά τους.

Άρθρο 24-Τηλεφωνικές γραμμές παροχής βοήθειας

Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα για την εγκατάσταση πανεθνικής εμβέλειας και καθ' όλο το 24ωρο τηλεφωνικών γραμμών παροχής βοήθειας σε δωρεάν βάση με στόχο την παροχή συμβουλών στους καλούντες υπό τον όρο της εμπιστευτικότητας και με τον δέοντα σεβασμό στην ανωνυμία τους σε σχέση με όλες τις μορφές βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 25- Παροχή υποστήριξης σε θύματα σεξουαλικής βίας

Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα για τη δημιουργία κατάλληλων, εύκολα προσβάσιμων κέντρων παραπομπής ή διαχείρισης κρίσεων για τα θύματα βιασμού ή σεξουαλικής βίας σε επαρκείς αριθμούς για την παροχή ιατρικής και ιατροδικαστικής εξέτασης, καθώς και υποστήριξης ψυχικών τραυμάτων και παροχής συμβουλευτικής στα θύματα.

Άρθρο 26-Παροχή προστασίας και υποστήριξης σε παιδιά μάρτυρες

1.Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι κατά την παροχή προστασίας και υποστηρικτικών υπηρεσιών στα θύματα, λαμβάνονται δεόντως υπόψη τα δικαιώματα και οι ανάγκες των παιδιών-μαρτύρων αναφορικά με όλες τις μορφές βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης.

2.Τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο περιλαμβάνουν την ηλικιακά ενδεδειγμένη ψυχοκοινωνική συμβουλευτική σε παιδιά μάρτυρες όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης και λαμβάνουν δεόντως υπόψη το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

Άρθρο 27- Αναφορά

Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να ενθαρρύνουν οποιοδήποτε πρόσωπο είναι μάρτυρας διάπραξης πράξεων βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης, ή το οποίο έχει βάσιμους λόγους να πιστεύει ότι μια τέτοια πράξη ενδέχεται να διαπραχθεί, ή ότι περαιτέρω πράξεις βίας αναμένονται, να ανακοινώσει και αναφέρει τούτο στις αρμόδιες οργανώσεις ή αρχές.

Άρθρο 28- Αναφορά από επαγγελματίες

Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι κανόνες εμπιστευτικότητας που επιβάλλονται από την εσωτερική νομοθεσία σε ορισμένους επαγγελματίες δεν συνιστούν εμπόδιο στη δυνατότητά τους, κάτω από κατάλληλες συνθήκες, να αναφέρουν στις αρμόδιες οργανώσεις ή αρχές εάν έχουν βάσιμους λόγους να πιστεύουν ότι μια σοβαρή πράξη βίας, καλυπτόμενη από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης έχει διαπραχθεί και ότι περαιτέρω σοβαρές πράξεις βίας αναμένονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V- Ουσιαστικό δίκαιο

Άρθρο 29- Αστικές αγωγές και ένδικα βοηθήματα

1.Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να παράσχουν στα θύματα επαρκή αστικά ένδικα βοηθήματα κατά του δράστη.

2.Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να παράσχουν στα θύματα, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του διεθνούς δικαίου, επαρκή αστικά ένδικα βοηθήματα κατά των κρατικών αρχών οι οποίες έχουν αποτύχει όσον αφορά το καθήκον τους να λαμβάνουν τα αναγκαία προληπτικά ή προστατευτικά μέτρα εντός του πεδίου αρμοδιοτήτων τους.

Άρθρο 30- Παροχή αποζημίωσης

1.Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τα θύματα δικαιούνται να διεκδικήσουν αποζημίωση από τους δράστες οποιωνδήποτε αδικημάτων διαπιστώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης.

2.Επαρκή κρατική αποζημίωση χορηγείται σε εκείνα τα άτομα τα οποία έχουν υποστεί σοβαρή σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας τους, στον βαθμό που αυτή η βλάβη δεν καλύπτεται από άλλες πηγές όπως ο δράστης, η ασφαλιστική κάλυψη ή κρατικά επιδοτούμενες υγειονομικές και κοινωνικές παροχές. Αυτό δεν αποκλείει τα Μέρη από το να διεκδικήσουν από το δράστη την επιστροφή της αποζημίωσης που επιδικάσθηκε, εφόσον καταβάλλεται η δέουσα προσοχή για την ασφάλεια του θύματος.

3. Τα μέτρα που έχουν ληφθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2 διασφαλίζουν τη χορήγηση αποζημίωσης εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

Άρθρο 31- Επιμέλεια, δικαιώματα επίσκεψης και ασφάλεια

1. Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι κατά τον καθορισμό της επιμέλειας και των δικαιωμάτων επίσκεψης των παιδιών, θα λαμβάνονται υπόψη τα περιστατικά βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης.

2. Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι η άσκηση οποιωνδήποτε δικαιωμάτων επίσκεψης ή επιμέλειας δεν θίγει τα δικαιώματα και την ασφάλεια του θύματος ή των παιδιών.

Άρθρο 32- Αστικές συνέπειες γάμων τελεσθέντων υπό το κράτος εξαναγκασμού

Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι γάμοι οι οποίοι συνάπτονται αναγκαστικά δύνανται να ακυρωθούν ή να λυθούν χωρίς το θύμα να υποστεί υπερβολικό οικονομικό ή διοικητικό βάρος.

Άρθρο 33- Ψυχολογική βία

Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η εκ προθέσεως συμπεριφορά που κατατείνει στη σοβαρή πρόκληση βλάβης στην ψυχολογική ακεραιότητα του ατόμου μέσω καταναγκασμού ή απειλών, θα ποινικοποιηθεί.

Άρθρο 34- Μη εμφανής παρακολούθηση ή παρενόχληση (Stalking)

Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν την ποινικοποίηση της εκ προθέσεως συμπεριφοράς η οποία κατατείνει στην επαναλαμβανόμενη απειλητική συμπεριφορά κατά άλλου προσώπου, προκαλώντας τον φόβο για τον ίδιο ή την ασφάλειά του.

Άρθρο 35- Σωματική βία

Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα που διασφαλίζουν την ποινικοποίηση της εκ προθέσεως διάπραξης σωματικής βίας κατά άλλου προσώπου.

Άρθρο 36- Σεξουαλική βία συμπεριλαμβανομένου του βιασμού

1. Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί η ποινικοποίηση των ακόλουθων εκ προθέσεως συμπεριφορών:

α. διάπραξη μη συναινετικής κολπικής, πρωκτικής ή στοματικής διείσδυσης σεξουαλικού χαρακτήρα στο σώμα άλλου ατόμου με τη χρησιμοποίηση οποιουδήποτε οργάνου του σώματος ή αντικειμένου.

β. διάπραξη άλλων μη συναινετικών πράξεων σεξουαλικού χαρακτήρα με άτομο.

γ. ο εξαναγκασμός άλλου ατόμου να συμμετέχει σε μη συναινετικές πράξεις σεξουαλικού χαρακτήρα με τρίτο άτομο.

2. Η συναίνεση πρέπει να παρέχεται εκουσίως, ως αποτέλεσμα της ελεύθερης βούλησης του ατόμου η οποία αξιολογείται στο πλαίσιο των περιστάσεων.

3. Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται επίσης αναφορικά με πράξεις οι οποίες διεπράχθησαν κατά των πρώην ή νυν συζύγων ή συντρόφων όπως διαλαμβάνεται στην εσωτερική νομοθεσία.

Άρθρο 37- Αναγκαστικός γάμος

1. Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί η ποινικοποίηση της εκ προθέσεως συμπεριφοράς η οποία κατατείνει στον εξαναγκασμό ενηλίκου ή παιδιού να συνάψει γάμο.

2. Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί η ποινικοποίηση της εκ προθέσεως συμπεριφοράς η οποία κατατείνει στο να δελεάσει ενήλικα ή παιδί να μεταβούν στο έδαφος Μέρους ή κράτους άλλου από εκείνο στο οποίο κατοικούν με σκοπό να εξαναγκαστούν σε σύναψη γάμου.

Άρθρο 38- Ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων

Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί η ποινικοποίηση των ακόλουθων εκ προθέσεως συμπεριφορών:

α. της εκτομής, του ακρωτηριασμού ή της εκτέλεσης οποιουδήποτε άλλου ακρωτηριασμού σε ολόκληρο το εύρος ή σε οποιοδήποτε τμήμα των μεγάλων ή μικρών αιδοϊκών χειλέων ή της κλειτορίδας γυναικός.

β. του εξαναγκασμού ή της παρότρυνσης γυναικός να υποβληθεί σε οποιαδήποτε των πράξεων που αναφέρονται στο εδάφιο α'.

γ. την υποκίνηση, τον εξαναγκασμό ή την παρότρυνση κοριτσιού να υποβληθεί σε οποιαδήποτε των πράξεων που εκτίθενται στο εδάφιο α'.

Άρθρο 39- Αναγκαστική έκτρωση και αναγκαστική στείρωση.

Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί η ποινικοποίηση των ακόλουθων εκ προθέσεως συμπεριφορών:

α. της πραγματοποίησης έκτρωσης σε γυναίκα χωρίς την προηγούμενη και ρητή συγκατάθεσή της

β. την πραγματοποίηση χειρουργικής επέμβασης η οποία έχει ως σκοπό ή αποτέλεσμα την παύση της ικανότητας της γυναίκας να αναπαράγει κατά φυσικό τρόπο χωρίς την προηγούμενη και ρητή συγκατάθεση ή κατανόηση της διαδικασίας.

Άρθρο 40- Σεξουαλική παρενόχληση

Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οποιαδήποτε μορφή ανεπιθύμητης λεκτικής, μη λεκτικής ή σωματικής συμπεριφοράς σεξουαλικής φύσεως η οποία αποσκοπεί ή κατατείνει στην παραβίαση της αξιοπρέπειας του ατόμου, συγκεκριμένα σε περίπτωση δημιουργίας ενός εκφοβιστικού, εχθρικού, μειωτικού, ταπεινωτικού ή προσβλητικού περιβάλλοντος, υπόκειται σε ποινικές ή άλλες νομικές κυρώσεις.

Άρθρο 41- Συνδρομή ή παρακίνηση σε διάπραξη αδικήματος και απόπειρα

1.Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα για τη θέσπιση ως αδικήματος, οσάκις διαπράττεται εκ προθέσεως, την βοήθεια ή την προτροπής σε διάπραξη των αδικημάτων που καθιερώνονται σύμφωνα με τα άρθρα 33, 34, 35, 36, 37, 38 περ. α' και 39 της παρούσας Σύμβασης.

2. Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα για τη θέσπιση ως αδικήματος, οσάκις διαπράττεται εκ προθέσεως, της απόπειρας διάπραξης των αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 35, 36, 37, 38 περ. α' και 39 της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 42- Απαράδεκτες δικαιολογήσεις εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένων των εγκλημάτων που διαπράττονται στο όνομα της ούτως- αποκαλούμενης «τιμής».

1.Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι, στις ποινικές διαδικασίες που εκκινούν μετά τη τέλεση οποιασδήποτε από τις πράξεις βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης, ο πολιτισμός, τα έθιμα, η θρησκεία, οι παραδόσεις ή η ούτως-αποκαλούμενη «τιμή» δεν θεωρούνται ως δικαιολογία για την τέλεση αυτών των πράξεων. Τα παραπάνω καλύπτουν συγκεκριμένα τους ισχυρισμούς ότι το θύμα έχει παραβιάσει τους πολιτισμικούς, θρησκευτικούς, κοινωνικούς ή παραδοσιακούς κανόνες ή έθιμα ορθής συμπεριφοράς.

2.Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η υποκίνηση και προτροπή παιδιού από οποιοδήποτε άτομο να τελέσει οποιαδήποτε από τις πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δε θα μειώσει την ποινική ευθύνη του ατόμου αυτού για τις τελεσθείσες πράξεις.

Άρθρο 43- Εφαρμογή των ποινικών αδικημάτων

Τα αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση τυγχάνουν εφαρμογής ανεξάρτητα από τη φύση της σχέσης ανάμεσα στο θύμα και τον δράστη.

Άρθρο 44- Δικαιοδοσία

1.Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα με σκοπό την καθιέρωση δικαιοδοσίας αναφορικά με αδίκημα που θεσπίζεται με την παρούσα Σύμβαση οσάκις το αδίκημα διαπράττεται:

α. στο έδαφός τους

β. επί πλοίου φέροντος τη σημαία τους, ή

γ. επί αεροσκάφους το οποίο είναι καταχωρημένο σύμφωνα με τη νομοθεσία τους, ή

δ. από έναν εκ των πολιτών τους, ή

ε. από άτομο το οποίο έχει τον συνήθη τόπο διαμονής του στην επικράτειά τους.

2.Τα Μέρη καταβάλλουν κάθε προσπάθεια προκειμένου να λάβουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα με στόχο τη θέσπιση δικαιοδοσίας επί παντός αδικήματος που θεσπίζεται με την παρούσα Σύμβαση οσάκις το αδίκημα διαπράττεται εναντίον ενός εκ των πολιτών τους ή κατά ατόμου το οποίο έχει τον συνήθη τόπο διαμονής του στο έδαφος τους.

3.Για την ποινική δίωξη των αδικημάτων που θεσπίζονται με τα άρθρα 36, 37, 38 και 39 της παρούσας Σύμβασης, τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι η δικαιοδοσία τους δεν τελεί υπό την αίρεση της ποινικοποίησης των πράξεων στο έδαφος που διαπράχθηκαν.

4. Για την ποινική δίωξη των αδικημάτων που θεσπίζονται με τα άρθρα 36, 37, 38 και 39 της παρούσας Σύμβασης, τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι η δικαιοδοσία τους αναφορικά με τα εδάφια δ' και ε' της παραγράφου 1, δεν τελεί υπό την αίρεση ότι η ποινική δίωξη μπορεί μόνο να ασκηθεί κατόπιν εγκλήσεως του θύματος ή την κατάθεση πληροφοριών από το κράτος του τόπου που διαπράχθηκε το αδίκημα.

5.Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα για τη θέσπιση δικαιοδοσίας αναφορικά με αδικήματα που θεσπίζονται με την παρούσα Σύμβαση, σε περιπτώσεις που ο φερόμενος ως δράστης βρίσκεται στο έδαφός τους και δεν προχωρούν στην έκδοσή του/της σε άλλο Μέρος, αποκλειστικά με βάση την ιθαγένειά του.

6.Οσάκις περισσότερα του ενός Μέρη διεκδικούν δικαιοδοσία επί φερόμενου αδικήματος που θεσπίζεται με την παρούσα Σύμβαση, τα εμπλεκόμενα Μέρη θα συνεννοούνται μεταξύ τους, όπου απαιτείται, για να καθορίσουν την πλέον κατάλληλη δικαιοδοσίας για την άσκηση ποινικής δίωξης.

7. Με την επιφύλαξη των γενικών κανόνων του διεθνούς δικαίου η παρούσα Σύμβαση δεν αποκλείει οποιαδήποτε ποινική δικαιοδοσία η οποία ασκείται από Μέρος σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του.

Άρθρο 45- Κυρώσεις και Μέτρα

1.Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τα αδικήματα που θεσπίζονται με την παρούσα Σύμβαση τιμωρούνται με αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές κυρώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τη βαρύτητά τους. Οι κυρώσεις αυτές περιλαμβάνουν, όπου απαιτείται, ποινές που συνεπάγονται στέρηση της ελευθερίας και μπορούν να οδηγήσουν σε έκδοση.

2. Τα Μέρη μπορούν να υιοθετήσουν άλλα μέτρα αναφορικά με τους δράστες όπως:

- την παρακολούθηση ή επιτήρηση των καταδικασθέντων ατόμων
- την αφαίρεση των γονεϊκών δικαιωμάτων, εάν το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει και την ασφάλεια του θύματος, δεν μπορεί να διασφαλιστεί με άλλο τρόπο.

Άρθρο 46-Επιβαρυντικές περιστάσεις

Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ακόλουθες περιστάσεις, στον βαθμό που δεν αποτελούν ήδη μέρος των στοιχείων της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος, δύνανται, σύμφωνα προς τις συναφείς διατάξεις της εσωτερικής νομοθεσίας, να ληφθούν υπόψη ως επιβαρυντικές περιστάσεις για τον προσδιορισμό της ποινής αναφορικά με τα αδικήματα που θεσπίζονται με την παρούσα Σύμβαση:

- α. το αδίκημα διαπράχθηκε κατά του πρώην ή του νυν συζύγου ή συντρόφου, όπως διαλαμβάνεται στην εθνική νομοθεσία, από μέλος της οικογένειας, από άτομο που συμβιώνει με το θύμα ή άτομο που έχει προβεί σε κατάχρηση της εξουσίας του,
- β. το αδίκημα ή τα συναφή αδικήματα διαπράχθηκαν κατ' εξακολούθηση,
- γ. το αδίκημα διαπράχθηκε εναντίον ατόμου το οποίο είχε καταστεί ευάλωτο συνεπεία ειδικών συνθηκών,
- δ. το αδίκημα διαπράχθηκε σε βάρος ή ενώπιον παιδιού,
- ε. το αδίκημα διαπράχθηκε από δύο ή περισσότερα άτομα ενεργώντας από κοινού,
- στ. το αδίκημα συνοδεύτηκε από ακραία επίπεδα βίας ή του αδικήματος προηγήθηκαν ακραία επίπεδα βίας,
- ζ. το αδίκημα διαπράχθηκε με την χρήση ή υπό την απειλή όπλου,
- η. το αδίκημα είχε ως αποτέλεσμα σοβαρή σωματική ή ψυχολογική βλάβη στο θύμα,
- θ. ο δράστης είχε καταδικαστεί προηγουμένως για αδικήματα παρόμοιας φύσεως.

Άρθρο 47 - Ποινές που επιβλήθηκαν από άλλο Μέρος

Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα που προβλέπουν τη δυνατότητα να ληφθούν υπόψη οι τελικές ποινές που επιβλήθηκαν από άλλο Μέρος αναφορικά με τα αδικήματα που θεσπίζονται με την παρούσα Σύμβαση κατά τον προσδιορισμό της ποινής.

Άρθρο 48 – Απαγόρευση των υποχρεωτικών εναλλακτικών διαδικασιών επίλυσης της διαφοράς ή επιβολής ποινής.

1. Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να απαγορεύσουν τις υποχρεωτικές εναλλακτικές διαδικασίες επίλυσης των διαφορών, συμπεριλαμβανομένης της διαμεσολάβησης και του συμβιβασμού, αναφορικά με όλες τις μορφές βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης.

2. Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι σε περίπτωση που διατάσσεται η καταβολή προστίμου, λαμβάνεται δεόντως υπόψη η ικανότητα του δράστη να αναλάβει τις οικονομικές του υποχρεώσεις έναντι του θύματος.

Κεφάλαιο VI – Έρευνα, ποινική δίωξη, δικονομικό δίκαιο και προστατευτικά μέτρα.

Άρθρο 49 – Γενικές υποχρεώσεις

1. Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι έρευνες και οι δικαστικές διαδικασίες αναφορικά με όλες τις μορφές βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης διεξάγονται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, ενώ λαμβάνονται υπόψη τα δικαιώματα του θύματος καθ' όλα τα στάδια της ποινικής διαδικασίας.

2. Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα, σε συμμόρφωση προς τις θεμελιώδεις αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και λαμβάνοντας υπ' όψη την έμφυλη κατανόηση της βίας, προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματική διερεύνηση και δικαστική δίωξη των αδικημάτων που καθιερώνονται από τους όρους της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 50 – Άμεση ανταπόκριση, πρόληψη και προστασία.

1. Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου ανταποκρίνονται σε όλες τις μορφές βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης άμεσα και κατά τον προσήκοντα τρόπο προσφέροντας επαρκή και άμεση προστασία στα θύματα.

2. Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου προβαίνουν άμεσα και κατά τον προσήκοντα τρόπο στην πρόληψη και προστασία ενάντια σε όλες τις μορφές βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της υιοθέτησης προληπτικών επιχειρησιακών μέτρων καθώς και της συλλογής αποδεικτικών στοιχείων.

Άρθρο 51 - Αξιολόγηση και διαχείριση κινδύνου.

1. Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί ότι η αξιολόγηση του κινδύνου φονικότητας, η σοβαρότητα της κατάστασης και ο κίνδυνος επανάληψης της βίας πραγματοποιούνται από όλες τις σχετικές αρχές με στόχο τη διαχείριση του κινδύνου και εφ' όσον απαιτείται, την παροχή συντονισμένης προστασίας και υποστήριξης.
2. Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί ότι η αξιολόγηση που διαλαμβάνεται στην παράγραφο 1 λαμβάνει δεόντως υπόψη καθ' όλα τα στάδια της διερεύνησης και εφαρμογής των προστατευτικών μέτρων, το γεγονός ότι οι δράστες των πράξεων βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης διαθέτουν ή έχουν πρόσβαση σε πυροβόλα όπλα.

Άρθρο 52 – Επείγοντα μέτρα αποκλεισμού

Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί ότι παρέχεται στις αρμόδιες αρχές η δυνατότητα να διατάξουν, σε περιστάσεις και καταστάσεις άμεσου κινδύνου, τον δράστη ενδοοικογενειακής βίας να απομακρυνθεί από την κατοικία του θύματος ή του ατόμου που βρίσκεται σε κίνδυνο για επαρκή χρονική περίοδο και να απαγορεύσουν στον δράστη την είσοδο στην κατοικία ή την επαφή με το θύμα ή το άτομο που βρίσκεται σε κίνδυνο. Τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο δίνουν προτεραιότητα στην ασφάλεια των θυμάτων ή των ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο.

Άρθρο 53 – Περιοριστικοί όροι

1. Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι κατάλληλοι περιοριστικοί ή προστατευτικοί όροι είναι διαθέσιμοι στα θύματα όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης.
2. Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι περιοριστικοί ή προστατευτικοί όροι που αναφέρονται στην παράγραφο 1 είναι:
  - διαθέσιμοι για άμεση προστασία του θύματος και χωρίς υπερβολικά οικονομικά ή διοικητικά βάρη για το θύμα,
  - εκδίδονται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ή μέχρι να τροποποιηθούν ή να αρθούν,
  - όπου απαιτείται, εκδίδονται σε μονομερή βάση (ex parte), η οποία έχει άμεση ισχύ,
  - καθίστανται διαθέσιμα ανεξάρτητα από ή συμπληρωματικά προς άλλες νομικές διαδικασίες,
  - επιτρέπεται να παρουσιασθούν σε επόμενες νομικές διαδικασίες.

3. Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι παραβιάσεις των περιοριστικών ή προστατευτικών μέτρων που εκδίδονται σύμφωνα με την παράγραφο 1, υπόκεινται σε αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινικές ή άλλες νομικές κυρώσεις.

Άρθρο 54 – Έρευνες και αποδεικτικά στοιχεία

Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί ότι, σε οποιαδήποτε αστική ή ποινική διαδικασία, τα αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρονται στο σεξουαλικό ιστορικό και τη συμπεριφορά του θύματος επιτρέπονται μόνον οσάκις παρίστανται ως σχετικά και αναγκαία.

Άρθρο 55 – Κατ' έγκληση και αυτεπάγγελτη διαδικασία

1. Τα Μέρη διασφαλίζουν ότι οι έρευνες ή η δίωξη των αδικημάτων που θεσπίζονται με τα άρθρα 35, 36, 37, 38 και 39 της παρούσας Σύμβασης δεν στηρίζονται εξ ολοκλήρου στην αναφορά ή την έγκληση που υπέβαλε το θύμα εφόσον το αδίκημα διαπράχθηκε εν όλο ή εν μέρει στο έδαφος του και ότι η διαδικασία δύναται να συνεχισθεί ακόμη κι αν το θύμα αποσύρει την αναφορά ή έγκληση του.

2. Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν, σύμφωνα με τους όρους οι οποίοι προβλέπονται από την εσωτερική τους νομοθεσία, τη δυνατότητα των κυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργανώσεων καθώς και των συμβούλων ενδοοικογενειακής βίας να παράσχουν συνδρομή και/ή υποστήριξη στα θύματα κατόπιν αιτήματός τους κατά τη διάρκεια των ερευνών και των δικαστικών διαδικασιών για τα αδικήματα που θεσπίζονται με την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 56 – Μέτρα προστασίας

1. Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να προστατέψουν τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των θυμάτων, συμπεριλαμβανομένων και των ειδικών αναγκών τους ως μαρτύρων, καθ' όλα τα στάδια των ερευνών και των δικαστικών διαδικασιών, συγκεκριμένα:

α. μεριμνώντας για την προστασία τους, καθώς και για εκείνη των οικογενειών τους και των μαρτύρων, από τον εκφοβισμό, τα αντίποινα και την επαναλαμβανόμενη θυματοποίηση,

β. διασφαλίζοντας ότι τα θύματα ενημερώνονται, τουλάχιστον σε περιπτώσεις κατά τις οποίες τα θύματα ή η οικογένεια μπορούν να βρεθούν σε κίνδυνο, οσάκις ο δράστης αποδράσει ή αφεθεί προσωρινά ή οριστικά ελεύθερος,

γ. πληροφορώντας τα, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από την εσωτερική τους νομοθεσία, σχετικά με τα δικαιώματά τους και τις υπηρεσίες που τίθενται στη διάθεσή τους καθώς και για την πορεία της έγκλησής τους, για τις κατηγορίες, τη γενική πρόοδο των

ερευνών ή των δικαστικών διαδικασιών, τον ρόλο που διαδραματίζουν σ' αυτές, καθώς και την έκβαση της υπόθεσής τους.

δ. παρέχοντας τη δυνατότητα στα θύματα, κατά τρόπο συμβατό με τους δικονομικούς κανόνες της εσωτερικής νομοθεσίας, να ακουσθούν, να παρέχουν αποδεικτικά στοιχεία, να παρουσιάσουν τις απόψεις, τις ανάγκες και τις ανησυχίες τους, άμεσα ή μέσω ενδιάμεσου προσώπου και να ληφθούν υπόψη,

ε. παρέχοντας στα θύματα τις κατάλληλες υποστηρικτικές υπηρεσίες, έτσι ώστε τα δικαιώματα και τα συμφέροντά τους να παρουσιασθούν κατά τον δέοντα τρόπο και να ληφθούν υπόψη,

στ. διασφαλίζοντας ότι δύνανται να υιοθετηθούν μέτρα για να προστατέψουν την ιδιωτικότητα και την εικόνα του θύματος,

ζ. διασφαλίζοντας, όπου είναι δυνατόν, την αποφυγή επαφής μεταξύ των θυμάτων και των δραστών εντός του δικαστηρίου καθώς και στους χώρους των αρχών επιβολής του νόμου,

η. παρέχοντας στα θύματα ανεξάρτητους και ικανούς διερμηνείς, όταν τα θύματα μετέχουν σε δικαστική διαδικασία ή όταν παρέχουν αποδεικτικά στοιχεία,

θ. δίνοντας τη δυνατότητα στα θύματα να καταθέσουν, σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται από την εσωτερική τους νομοθεσία στην αίθουσα του δικαστηρίου χωρίς να είναι παρόντα ή τουλάχιστον χωρίς την παρουσία του φερομένου ως δράστη, συγκεκριμένα μέσω της χρήσης των κατάλληλων επικοινωνιακών τεχνολογιών, όπου διατίθενται,

2. Παρέχονται, όπου απαιτείται, ειδικά μέτρα προστασίας σε παιδί- θύμα και παιδί- μάρτυρα βίας κατά των γυναικών και ενδοοικογενειακής βίας, λαμβάνοντας υπόψη το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

Άρθρο 57 – Νομική βοήθεια

Τα Μέρη προβλέπουν το δικαίωμα παροχής νομικής συνδρομής και δωρεάν νομικής βοήθειας σε θύματα σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από την εσωτερική τους νομοθεσία.

Άρθρο 58 – Παραγραφή

Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί ότι η παραγραφή για την έναρξη νομικών διαδικασιών αναφορικά με τα αδικήματα που θεσπίζονται στα άρθρα 36, 37, 38 και 39 της παρούσας Σύμβασης συνεχίζεται για χρονική περίοδο η οποία είναι επαρκής και ανάλογη προς τη βαρύτητα του εν λόγω αδικήματος, για να επιτρέπεται η αποτελεσματική έναρξη των διαδικασιών αφού το θύμα ενηλικιωθεί

Κεφάλαιο VII – Μετανάστευση και άσυλο

Άρθρο 59 – Καθεστώς διαμονής

1. Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να

διασφαλίσουν ότι τα θύματα των οποίων το καθεστώς διαμονής εξαρτάται από εκείνο του/της συζύγου ή συντρόφου όπως διαλαμβάνεται στην εσωτερική νομοθεσία, σε περίπτωση λύσης του γάμου ή της σχέσης, δικαιούνται, κατόπιν αίτησης, αυτοτελούς άδειας διαμονής σε περίπτωση ιδιαιτέρως δυσχερών συνθηκών, ανεξάρτητα από τη διάρκεια του γάμου ή της σχέσης. Οι όροι οι οποίοι αναφέρονται στη χορήγηση και τη διάρκεια της αυτοτελούς άδειας διαμονής καθορίζονται από την εσωτερική νομοθεσία.

2. Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι δύναται να χορηγηθεί στα θύματα αναστολή των διαδικασιών απέλασης σχετικά με το καθεστώς διαμονής, το οποίο εξαρτάται από εκείνο του/της συζύγου ή συντρόφου όπως αναγνωρίζεται από την εσωτερική νομοθεσία προκειμένου να τους δοθεί η δυνατότητα υποβολής αίτησης για αυτοτελή άδεια διαμονής.

3. Τα Μέρη εκδίδουν ανανεώσιμη άδεια διαμονής στα θύματα σε μία εκ των δύο ακόλουθων περιπτώσεων ή και στις δύο:

α. σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή θεωρεί ότι η διαμονή τους είναι αναγκαία λόγω της προσωπικής τους κατάστασης,

β. σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή θεωρεί ότι η διαμονή τους είναι αναγκαία για τη συνεργασία τους με τις αρμόδιες αρχές για την έρευνα ή τις ποινικές διαδικασίες.

4. Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί ότι τα θύματα αναγκαστικού γάμου, τα οποία μεταφέρθηκαν σε άλλο κράτος με σκοπό τη σύναψη γάμου και τα οποία, συνεπεία του γεγονότος αυτού, απώλεσαν το καθεστώς διαμονής στην χώρα που συνήθως διαμένουν, δύναται να επανακτήσουν αυτό το καθεστώς.

Άρθρο 60 – Αιτήσεις ασύλου βασισμένες στο φύλο

1. Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι η βασιζόμενη στο φύλο βία κατά των γυναικών δύναται να αναγνωρισθεί ως μια μορφή δίωξης υπό την έννοια του άρθρου 1, Α(2) της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων, καθώς και ως σοβαρή μορφή βλάβης που οδηγεί στη χορήγηση συμπληρωματικής/επικουρικής προστασίας.

2. Τα Μέρη διασφαλίζουν ότι μια ερμηνεία ευαίσθητη προς τη διάσταση του φύλου δίδεται σε κάθε έναν από τους λόγους που αναφέρονται στην Σύμβαση και ότι, οσάκις στοιχειοθετείται ότι ο φόβος δίωξης αναφέρεται σε έναν ή περισσότερους από τους παραπάνω λόγους, θα χορηγείται καθεστώς πρόσφυγα στους αιτούντες σύμφωνα με τα εφαρμοστέα σχετικά κείμενα.

3. Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να αναπτύξουν ευαίσθητες προς το φύλο διαδικασίες υποδοχής και υποστηρικτικές υπηρεσίες για τους αιτούντες άσυλο, καθώς και κατευθυντήριες οδηγίες και διαδικασίες ασύλου ευαίσθητες προς το φύλο, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα και της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας.

Άρθρο 61 – Μη επαναπροώθηση

1. Τα μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα για το σεβασμό της αρχής της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τις υφιστάμενες υποχρεώσεις τους από το διεθνές δίκαιο.

2. Τα Μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τα θύματα της βίας κατά των γυναικών που χρειάζονται προστασία, ανεξάρτητα από το καθεστώς ή τον τόπο διαμονής τους, δεν θα επαναπροωθούνται κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες σε οποιαδήποτε χώρα όπου η ζωή τους θα μπορούσε να τεθεί σε κίνδυνο ή όπου θα μπορούσαν να υποβληθούν σε βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία.

Κεφάλαιο VIII – Διεθνής συνεργασία

Άρθρο 62- Γενικές αρχές

1. Τα Μέρη συνεργάζονται μεταξύ τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης και μέσω της εφαρμογής των σχετικών διεθνών και περιφερειακών κειμένων για τη συνεργασία σε αστικές και ποινικές υποθέσεις, τις διευθετήσεις που έχουν συμφωνηθεί με βάση την ομοιόμορφη ή αμοιβαία νομοθεσία και τους εσωτερικούς νόμους, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, προς τους σκοπούς της:

α. πρόληψης, καταπολέμησης και δίωξης όλων των μορφών της βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης,

β. προστασίας και παροχής βοήθειας στα θύματα,

γ. των ερευνών ή διαδικασιών που αφορούν αδικήματα τα οποία θεσπίζονται με την παρούσα Σύμβαση,

δ. εκτέλεσης των συναφών αστικών και ποινικών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί από τις δικαστικές αρχές των Μερών, συμπεριλαμβανομένων και των προστατευτικών όρων.

2. Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τα θύματα αδικήματος που έχει θεσπισθεί σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση και έχει διαπραχθεί στο έδαφος μέρους άλλου από εκείνο στο οποίο διαμένουν δύνανται να υποβάλλουν έγκληση ενώπιον των αρμοδίων αρχών του κράτους διαμονής τους.

3. Εάν Μέρος, το οποίο εξαρτά την αμοιβαία νομική συνδρομή σε ποινικές υποθέσεις, την έκδοση ή την εκτέλεση αστικών ή ποινικών αποφάσεων που έχουν επιβληθεί από άλλο Μέρος της παρούσας Σύμβασης από την ύπαρξης σχετικής συνθήκης, λάβει αίτηση για μια τέτοια νομική συνεργασία από Μέρος με το οποίο δεν έχει συνάψει τέτοια συνθήκη, μπορεί να θεωρήσει ότι η παρούσα Σύμβαση συνιστά τη νομική βάση για αμοιβαία νομική συνδρομή σε ποινικές υποθέσεις, για έκδοση ή εκτέλεση αστικών ή ποινικών αποφάσεων που έχουν επιβληθεί από το άλλο Μέρος αναφορικά με τα αδικήματα που θεσπίζονται με την παρούσα Σύμβαση.

4. Τα Μέρη καταβάλλουν κάθε προσπάθεια να ενσωματώσουν, όπου απαιτείται, την πρόληψη και τον αγώνα κατά της βίας εναντίον των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας σε προγράμματα βοήθειας για ανάπτυξη που παρέχονται προς όφελος τρίτων κρατών, συμπεριλαμβανομένης της σύναψης διμερών και πολυμερών συμφωνιών με τρίτα κράτη προς το σκοπό της διευκόλυνσης της προστασίας θυμάτων σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 5.

Άρθρο 63 – Μέτρα που σχετίζονται με άτομα που βρίσκονται σε κίνδυνο

Οσάκις Μέρος, με βάση πληροφόρηση που έχει στη διάθεσή του, έχει βάσιμο λόγο να πιστεύει ότι ένα άτομο βρίσκεται σε άμεσο κίνδυνο να υποστεί οποιοσδήποτε από τις πράξεις βίας που διαλαμβάνονται στα άρθρα 36, 37, 38 και 39 της παρούσας Σύμβασης στο έδαφος άλλου Μέρους, το Μέρος που διαθέτει την πληροφόρηση ενθαρρύνεται να τη διαβιβάσει χωρίς καθυστέρηση στο άλλο με σκοπό να διασφαλιστεί ότι λαμβάνονται τα ενδεδειγμένα μέτρα προστασίας. Όπου χωρεί, η πληροφόρηση αυτή θα περιλαμβάνει λεπτομέρειες σχετικά με τις υφιστάμενες διατάξεις προστασίας προς όφελος του ατόμου που βρίσκεται σε κίνδυνο.

Άρθρο 64- Πληροφόρηση

1. Το Μέρος που έχει λάβει το αίτημα ενημερώνει άμεσα το αιτούν Μέρος σχετικά με την τελική έκβαση της ενέργειας που πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο. Το Μέρος που έχει λάβει το αίτημα ενημερώνει άμεσα το αιτούν Μέρος σχετικά με οποιοσδήποτε συνθήκες οι οποίες καθιστούν αδύνατη την πραγματοποίηση της ενέργειας που ζητείται ή ενδέχεται να την καθυστερήσουν σημαντικά.

2. Ένα Μέρος δύναται, εντός των ορίων της εσωτερικής του νομοθεσίας, χωρίς προηγούμενο αίτημα, να διαβιβάσει σε άλλο Μέρος πληροφόρηση που απέκτησε μέσα στο πλαίσιο των δικών του ερευνών, οσάκις θεωρεί ότι η κοινοποίηση μιας τέτοιας πληροφόρησης θα μπορούσε να βοηθήσει το λαμβάνον Μέρος να αποτρέψει ποινικά αδικήματα που θεσπίζονται με την παρούσα Σύμβαση, ή να κινήσει ή διεξάγει έρευνες και

διαδικασίες που αφορούν στα ποινικά αυτά αδικήματα ή ότι η πληροφόρηση αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει σε αίτημα για συνεργασία με το Μέρος αυτό υπό τους όρους του παρόντος κεφαλαίου.

3. Ένα Μέρος που λαμβάνει οποιαδήποτε πληροφόρηση σύμφωνα με την παράγραφο 2, διαβιβάζει αυτή στις αρμόδιες αρχές με σκοπό να κινηθούν διαδικασίες εάν θεωρηθούν απαραίτητες, ή ώστε η πληροφόρηση αυτή να ληφθεί υπόψη σε σχετικές αστικές και ποινικές διαδικασίες.

Άρθρο 65 – Προστασία δεδομένων

Τα προσωπικά δεδομένα αποθηκεύονται και χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί από τα Μέρη κατ' εφαρμογή της Σύμβασης για την προστασία ατόμων αναφορικά με την Αυτόματη Επεξεργασία Προσωπικών Δεδομένων (ETS υπ' αριθ. 108).

Κεφάλαιο IX – Μηχανισμός Παρακολούθησης

Άρθρο 66 - Ομάδα εμπειρογνομόνων για τη δράση κατά της βίας εναντίον γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.

1. Η Ομάδα Εμπειρογνομόνων η επιφορτισμένη με τη δράση κατά της βίας εναντίον γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (εφεξής αποκαλούμενη ως «GREVIO») θα παρακολουθεί την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης από τα Μέρη.

2. Η GREVIO θα αποτελείται από έναν ελάχιστο αριθμό 10 μελών και έναν μέγιστο 15 μελών λαμβάνοντας υπόψη το φύλο και τη γεωγραφική κατανομή, καθώς και την διεπιστημονική εξειδίκευση. Τα μέλη της θα εκλέγονται από την Επιτροπή των Μερών μεταξύ υποψηφίων που έχουν προταθεί από τα Μέρη για μια θητεία 4 ετών, άπαξ ανανεούμενης, και έχουν επιλεγεί μεταξύ υπηκόων των Μερών.

3. Η αρχική εκλογή 10 μελών θα πραγματοποιηθεί εντός χρονικής περιόδου ενός έτους από τη θέση σε ισχύ της παρούσας Σύμβασης. Η εκλογή των πέντε επιπρόσθετων μελών θα διεξαχθεί μετά την 25η επικύρωση ή προσχώρηση.

4. Η εκλογή των μελών της GREVIO βασίζεται στις ακόλουθες αρχές:

α. θα επιλέγονται σύμφωνα με διαφανή διαδικασία μεταξύ ατόμων υψηλής ηθικής υποστάσεως, γνωστών για την εγνωσμένη τους ικανότητα στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας των φύλων, της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, ή της βοήθειας και προστασίας προς τα θύματα, ή μεταξύ εκείνων οι οποίοι έχουν επιδείξει επαγγελματική πείρα στους τομείς που καλύπτονται από την παρούσα Σύμβαση,

β. δύο μέλη της GREVIO δεν μπορούν να είναι υπήκοοι του αυτού κράτους,

- γ. θα πρέπει να εκπροσωπούν τα κύρια νομικά συστήματα,
  - δ. θα πρέπει να εκπροσωπούν συναφείς φορείς και οργανώσεις στον τομέα της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας,
  - ε. Θα συμμετέχουν με την ατομική τους ιδιότητα και θα είναι ανεξάρτητοι και αμερόληπτοι κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, και θα είναι διαθέσιμοι για να εκτελούν τα καθήκοντά τους με αποτελεσματικό τρόπο.
5. Η διαδικασία εκλογής των μελών της GREVIO καθορίζεται από την Επιτροπή των Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, κατόπιν διαβουλεύσεως και λήψης της ομόφωνης συγκατάθεσης των Μερών, εντός περιόδου έξι μηνών από τη θέση σε ισχύ της παρούσας Σύμβασης.

6. Η GREVIO υιοθετεί τον δικό της εσωτερικό κανονισμό.

7. Τα μέλη της GREVIO, καθώς και άλλα μέλη των αντιπροσωπειών που πραγματοποιούν επισκέψεις στη χώρα, όπως διαλαμβάνεται στο άρθρο 68, παράγραφος 9 και 14, απολαμβάνουν των προνομίων και ασυλιών που εκτίθενται στο παράρτημα της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 67 - Επιτροπή των Μερών

1. Η Επιτροπή των Μερών αποτελείται από τους εκπροσώπους των Μερών της Σύμβασης.
2. Η Επιτροπή των Μερών συγκαλείται από τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η πρώτη συνεδρίασή της θα διεξαχθεί εντός περιόδου ενός έτους από τη θέση σε ισχύ της παρούσας Σύμβασης με σκοπό την εκλογή των μελών της GREVIO. Θα συνέρχεται ακολούθως εφόσον το ένα τρίτο των Μερών, ο Πρόεδρος της Επιτροπής των Μερών ή ο Γενικός Γραμματέας το ζητήσουν.
3. Η Επιτροπή των Μερών υιοθετεί τον δικό της εσωτερικό κανονισμό.

Άρθρο 68 – Διαδικασία

1. Τα Μέρη υποβάλλουν στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, με βάση ερωτηματολόγιο που έχει συνταχθεί από την GREVIO, έκθεση αναφορικά με τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης για να εξετασθούν από την GREVIO.
2. Η GREVIO εξετάζει την υποβαλλόμενη έκθεση σύμφωνα με την παράγραφο 1 ομού με τους εκπροσώπους του ενδιαφερομένου Μέρους.
3. Οι μεταγενέστερες διαδικασίες αξιολόγησης διαιρούνται σε γύρους, η διάρκεια των οποίων καθορίζεται από την GREVIO. Στην αρχή του κάθε γύρου η GREVIO επιλέγει τις ειδικές διατάξεις πάνω στις οποίες θα βασίζεται η διαδικασία αξιολόγησης και αποστέλλει ερωτηματολόγιο.

4. Η GREVIO προσδιορίζει τα κατάλληλα μέσα διεξαγωγής αυτής της διαδικασίας παρακολούθησης. Δύναται, συγκεκριμένα, να εγκρίνει ερωτηματολόγιο για κάθε γύρο αξιολόγησης, το οποίο χρησιμεύει ως βάση για την διαδικασία αξιολόγησης της εφαρμογής από τα Μέρη. Το ερωτηματολόγιο αυτό απευθύνεται σε όλα τα Μέρη.

Τα Μέρη ανταποκρίνονται σ' αυτό το ερωτηματολόγιο, καθώς και σε οποιαδήποτε άλλη αίτηση παροχής πληροφοριών από τη GREVIO.

5. Η GREVIO δύναται να λάβει πληροφόρηση σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης από μη κυβερνητικές οργανώσεις και την κοινωνία των πολιτών, καθώς από εθνικά ιδρύματα προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

6. Η GREVIO λαμβάνει δεόντως υπόψη την υφιστάμενη πληροφόρηση που είναι διαθέσιμη από άλλα περιφερειακά και διεθνή όργανα και φορείς σε τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης.

7. Κατά την υιοθέτηση του ερωτηματολογίου για κάθε γύρο αξιολόγησης, η GREVIO λαμβάνει δεόντως υπόψη την υφιστάμενη συλλογή δεδομένων και έρευνας που πραγματοποιείται στα Μέρη όπως διαλαμβάνεται στο Άρθρο 11 της παρούσας Σύμβασης.

8. Η GREVIO δύναται να λάβει πληροφόρηση αναφορικά με την εφαρμογή της Σύμβασης από τον Επίτροπο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης, την Κοινοβουλευτική Συνέλευση και τους σχετικούς εξειδικευμένους φορείς του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και από εκείνους οι οποίοι έχουν συσταθεί σύμφωνα με τα άλλα διεθνή κείμενα. Οι καταγγελίες που υποβάλλονται σε αυτούς τους φορείς καθώς και η έκβασή τους διατίθενται στην GREVIO.

9. Η GREVIO δύναται επικουρικώς να οργανώνει, σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές και με τη βοήθεια ανεξάρτητων εθνικών εμπειρογνομόνων, επισκέψεις σε χώρες, εάν η αποκτηθείσα πληροφόρηση θεωρηθεί ανεπαρκής ή σε περιπτώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 14. Κατά τη διάρκεια αυτών των επισκέψεων, η GREVIO δύναται να υποβοηθείται από ειδικούς σε συγκεκριμένους τομείς.

10. Η GREVIO καταρτίζει σχέδιο έκθεσης που περιλαμβάνει την ανάλυσή της αναφορικά με την εφαρμογή των διατάξεων πάνω στις οποίες εδράζεται η αξιολόγηση, καθώς και των υποδείξεων και προτάσεων της που αφορούν τον τρόπο κατά τον οποίο το ενδιαφερόμενο Μέρος δύναται να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που έχουν εντοπισθεί. Το σχέδιο έκθεσης διαβιβάζεται για κατάθεση παρατηρήσεων και σχολίων στο Μέρος που αξιολογείται. Τα σχόλιά του λαμβάνονται υπόψη από την GREVIO κατά την υιοθέτηση της έκθεσής της.

11. Με βάση όλες τις ληφθείσες πληροφορίες και τα σχόλια από τα Μέρη, η GREVIO υιοθετεί την έκθεσή της και τα συμπεράσματα που αφορούν στα μέτρα που έχουν ληφθεί

από το ενδιαφερόμενο Μέρος με σκοπό την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης. Η έκθεση αυτή και τα συμπεράσματα αποστέλλονται στο ενδιαφερόμενο Μέρος και στην Επιτροπή των Μερών. Η έκθεση και τα συμπεράσματα της GREVIO δημοσιοποιούνται από την υιοθέτησή τους μαζί με τα ενδεχόμενα σχόλια του ενδιαφερόμενου Μέρους.

12. Με την επιφύλαξη της διαδικασίας που διαλαμβάνεται στις παραγράφους 1 έως 8, η Επιτροπή των Μερών δύναται να υιοθετήσει, με βάση την έκθεση και τα συμπεράσματα της GREVIO, συστάσεις που απευθύνονται στο Μέρος αυτό (α) και οι οποίες αφορούν στα μέτρα που πρέπει να ληφθούν προκειμένου να εφαρμοσθούν τα συμπεράσματα της GREVIO, ορίζοντας ημερομηνία, εφόσον απαιτείται, για την υποβολή πληροφοριών για την εφαρμογή τους, και (β) αποσκοπώντας στη συνεργασία με το Μέρος αυτό με στόχο την προσήκουσα εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης.

13. Εάν η GREVIO λάβει αξιόπιστες πληροφορίες που υποδηλώνουν μια κατάσταση όπου τα προβλήματα απαιτούν άμεση προσοχή προκειμένου να αποτραπεί ή να περιορισθεί η έκταση ή ο αριθμός των σοβαρών παραβιάσεων της Σύμβασης, δύναται να ζητήσει την επείγουσα υποβολή ειδικής έκθεσης σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται για τη πρόληψη σοβαρών, μαζικών ή επίμονων μορφών βίας κατά των γυναικών.

14. Λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που κατατέθηκαν από το ενδιαφερόμενο Μέρος, καθώς και οποιαδήποτε άλλη αξιόπιστη πληροφόρηση διαθέτει, η GREVIO δύναται να αναθέσει σε ένα ή περισσότερα από τα μέλη της να διεξάγουν έρευνα και να υποβάλλουν επειγόντως αναφορά στην GREVIO. Όπου είναι αναγκαίο και με την συγκατάθεση του Μέρους, η έρευνα δύναται να συμπεριλάβει και επίσκεψη στο έδαφός του.

15. Αφού εξετασθούν τα ευρήματα της έρευνας που αναφέρεται στην παράγραφο 14, η GREVIO διαβιβάζει αυτά τα ευρήματα στο ενδιαφερόμενο Μέρος και, όπου απαιτείται, στην Επιτροπή των Μερών και στην Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης μαζί με οποιαδήποτε σχόλια και συστάσεις.

Άρθρο 69 – Γενικές συστάσεις

Η GREVIO δύναται να υιοθετήσει, όπου απαιτείται, γενικές συστάσεις που αφορούν στην εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 70 – Συμμετοχή των Κοινοβουλίων στην παρακολούθηση

Τα εθνικά κοινοβούλια προσκαλούνται να συμμετάσχουν στην παρακολούθηση των μέτρων που λαμβάνονται για την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης.

1. Τα Μέρη υποβάλλουν τις εκθέσεις της GREVIO στα εθνικά τους κοινοβούλια.

2. Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης καλείται να αξιολογεί τακτικά την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης.

Κεφάλαιο X – Σχέση με άλλα διεθνή όργανα

Άρθρο 71 - Σχέση με άλλα διεθνή όργανα.

1. Η παρούσα Σύμβαση δεν θίγει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από άλλα διεθνή κείμενα στα οποία τα Μέρη της παρούσας Σύμβασης είναι Μέρη ή θα καταστούν Μέρη και τα οποία περιλαμβάνουν διατάξεις πάνω σε θέματα που διέπονται από την παρούσα Σύμβαση.

2. Τα Μέρη της παρούσας Σύμβασης δύνανται να συνάπτουν διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες μεταξύ τους πάνω σε θέματα που ρυθμίζονται με την παρούσα Σύμβαση, προς τους σκοπούς της συμπλήρωσης ή ενίσχυσης των διατάξεών της ή διευκόλυνσης της εφαρμογής των αρχών που περιέχονται σ' αυτήν.

Κεφάλαιο XI – Τροποποιήσεις της Σύμβασης

Άρθρο 72 – Τροποποιήσεις

1. Οποιαδήποτε πρόταση τροποποίησης της παρούσας Σύμβασης που κατατίθεται από Μέρος διαβιβάζεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης και αποστέλλεται από αυτόν στα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, σε οποιοδήποτε υπογράψαν κράτος, σε οποιοδήποτε Μέρος, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε οποιοδήποτε κράτος έχει προσκληθεί να υπογράψει την παρούσα Σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 75, καθώς και σε οποιοδήποτε κράτος έχει προσκληθεί να προσχωρήσει στην παρούσα Σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76.

2. Η Επιτροπή των Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης εξετάζει την προτεινόμενη τροποποίηση και κατόπιν διαβουλεύσεων με τα Μέρη της παρούσας Σύμβασης τα οποία δεν αποτελούν μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, δύναται να υιοθετήσει την τροποποίηση με την πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 20.εδ.δ του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης.

3. Το κείμενο οποιασδήποτε τροποποίησης υιοθετηθεί από την Επιτροπή των Υπουργών σύμφωνα με την παράγραφο 2 αποστέλλεται στα Μέρη για αποδοχή.

4. Οποιαδήποτε τροποποίηση υιοθετηθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2 τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μηνός που έπεται της λήξης της περιόδου του ενός μηνός μετά την ημερομηνία κατά την οποία όλα τα Μέρη γνωστοποίησαν την αποδοχή τους στον Γενικό Γραμματέα.

Κεφάλαιο XII – Ακροτελεύτιες διατάξεις

Άρθρο 73 – Αποτελέσματα της παρούσας Σύμβασης

Οι διατάξεις της παρούσας Σύμβασης δεν θίγουν τις διατάξεις της εσωτερικής νομοθεσίας

και των δεσμευτικών διεθνών κειμένων τα οποία είναι ήδη σε ισχύ ή τα οποία δύνανται να τεθούν σε ισχύ, σύμφωνα με τα οποία περισσότερα ευνοϊκά δικαιώματα παρέχονται ή θα παρασχεθούν σε άτομα με σκοπό την πρόληψη ή την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.

Άρθρο 74 – Επίλυση διαφορών

1. Τα Μέρη οποιασδήποτε διαφοράς η οποία δύναται να προκύψει αναφορικά με την εφαρμογή ή ερμηνεία των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης θα προσπαθήσουν πρώτα να την επιλύσουν μέσω διαπραγμάτευσης, συμβιβασμού, διαιτησίας ή μέσω οποιωνδήποτε άλλων μεθόδων ειρηνικής επίλυσης γίνουν δεκτές με αμοιβαία συμφωνία μεταξύ τους.
2. Η Επιτροπή των Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης δύναται να θεσπίσει διαδικασίες επίλυσης, οι οποίες είναι διαθέσιμες για χρήση από τα ενεχόμενα στη διαφορά Μέρη εφόσον αυτά συμφωνήσουν προς τούτο.

Άρθρο 75 – Υπογραφή και θέση σε ισχύ

1. Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοιχτή για υπογραφή από τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, τα μη κράτη μέλη τα οποία έχουν συμμετάσχει στην κατάρτισή της καθώς και από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
2. Η παρούσα Σύμβαση υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Τα όργανα επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.
3. Η παρούσα Σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μηνός που έπεται της λήξης περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία δέκα (10) υπογράψαντα κράτη, συμπεριλαμβανομένων τουλάχιστον οκτώ (8) κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, έχουν εκφράσει τη συγκατάθεσή τους να δεσμευθούν από τη Σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2.
4. Αναφορικά με οποιοδήποτε κράτος αναφέρεται στην παράγραφο 1, ή την Ευρωπαϊκή Ένωση, που ακολούθως εκφράζει τη συγκατάθεσή του να δεσμευτεί από αυτή, η Σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ κατά την πρώτη ημέρα του μηνός που έπεται της λήξης της περιόδου τριών μηνών μετά την ημερομηνία κατάθεσης του οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισής της.

Άρθρο 76 – Προσχώρηση στη Σύμβαση

1. Μετά τη θέση σε ισχύ της παρούσας Σύμβασης, η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης δύναται, κατόπιν διαβουλεύσεων με τα Μέρη της παρούσας Σύμβασης και λήψης της ομόφωνης συγκατάθεσής τους, να προσκαλέσει οποιοδήποτε μη-κράτος μέλος

του Συμβουλίου της Ευρώπης, το οποίο δεν έχει συμμετάσχει στην κατάρτιση της Σύμβασης, να προσχωρήσει στη Σύμβαση αυτή με απόφαση της πλειοψηφίας που προβλέπεται στο άρθρο 20 εδ. δ' του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης και με την ομόφωνη ψήφο των αντιπροσώπων των Μερών που δικαιούνται να μετέχουν στη συνεδρίαση της Επιτροπής των Υπουργών.

2. Αναφορικά με οποιοδήποτε προσχωρούν κράτος, η Σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μηνός που έπεται της λήξης της περιόδου των τριών μηνών μετά την ημερομηνία κατάθεσης του οργάνου προσχώρησης στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο 77 – Εδαφική εφαρμογή

1. Οποιοδήποτε κράτος ή η Ευρωπαϊκή Ένωση δύνανται, κατά τον χρόνο της υπογραφής ή κατά την κατάθεση των οργάνων επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, να προσδιορίζουν την επικράτεια ή τις επικράτειες στις οποίες τυγχάνει εφαρμογής η παρούσα Σύμβαση.

2. Οποιοδήποτε κράτος δύνανται, σε οποιαδήποτε μετέπειτα ημερομηνία, με δήλωση απευθυνόμενη στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να επεκτείνει την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, σε οποιαδήποτε άλλη επικράτεια προσδιορίζεται στη δήλωση και για της οποίας τις διεθνείς σχέσεις είναι υπεύθυνο ή για λογαριασμό της οποίας είναι εξουσιοδοτημένο να δεσμευθεί. Αναφορικά με την επικράτεια αυτή, η Σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μηνός που έπεται της λήξης της περιόδου τριών μηνών μετά την ημερομηνία παραλαβής της δήλωσης αυτής από τον Γενικό Γραμματέα.

3. Οποιαδήποτε δήλωση πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις δύο προηγούμενες παραγράφους δύνανται, αναφορικά με οποιαδήποτε επικράτεια προσδιορίζεται σε αυτή τη δήλωση, να ανακληθεί μέσω γνωστοποίησης απευθυνόμενης στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η ανάκληση καθίσταται νομικώς ισχυρή την πρώτη ημέρα του μηνός που έπεται της λήξης περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής μιας τέτοιας γνωστοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 78 – Επιφυλάξεις

1. Καμιά επιφύλαξη δεν δύναται να διατυπωθεί αναφορικά με οποιαδήποτε διάταξη της παρούσας Σύμβασης, πλην των εξαιρέσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3.

2. Οποιοδήποτε κράτος ή η Ευρωπαϊκή Ένωση δύνανται, κατά τον χρόνο της υπογραφής ή κατά την κατάθεση των οργάνων επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, με δήλωση απευθυνόμενη στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να δηλώσει

ότι επιφυλάσσεται του δικαιώματος να μην εφαρμόσει ή να εφαρμόσει μόνο σε ειδικές περιπτώσεις ή συνθήκες τις διατάξεις που διαλαμβάνονται στο:

- Άρθρο 30, παράγραφος 2
- Άρθρο 44, παρ. 1 εδ.ε, 3 και 4
- Άρθρο 55, παράγραφος 1 σχετικά με το Άρθρο 35 που αφορά ήσσονος σημασίας αδικήματα
- Άρθρο 58 αναφορικά με τα Άρθρα 37, 38, και 39
- Άρθρο 59

3. Κάθε κράτος ή η Ευρωπαϊκή Ένωση δύνανται, κατά τον χρόνο της υπογραφής ή κατά την κατάθεση των οργάνων επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, με δήλωση απευθυνόμενη στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να δηλώσει ότι επιφυλάσσεται του δικαιώματος της επιβολής μη ποινικών κυρώσεων αντί των ποινικών τοιούτων, σχετικά με συμπεριφορές που αναφέρονται στα άρθρα 33 και 34.

4. Οποιοδήποτε Μέρος δύνата εν όλο ή εν μέρει να ανακαλέσει την επιφύλαξη μέσω δήλωσης απευθυνόμενης στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η δήλωση αυτή καθίσταται ισχυρή από την ημερομηνία λήψης της από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 79 –Ισχύς και αναθεώρηση των επιφυλάξεων.

1. Οι επιφυλάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 78 παράγραφοι 2 και 3, ισχύουν για περίοδο πέντε (5) ετών από την ημέρα θέσεως σε ισχύ της παρούσας Σύμβασης αναφορικά με το ενδιαφερόμενο Μέρος. Ωστόσο, οι παραπάνω επιφυλάξεις δύνανται να ανανεώνονται για περιόδους ίδιας διάρκειας.

2. Δεκαοκτώ μήνες πριν από την ημερομηνία λήξης της επιφύλαξης, ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης γνωστοποιεί τη λήξη αυτής στο ενδιαφερόμενο Μέρος. Όχι αργότερα των τριών μηνών πριν από τη λήξη, το Μέρος θα γνωστοποιεί στον Γενικό Γραμματέα την διατήρηση, τροποποίηση ή ανάκληση της επιφύλαξης του. Σε περίπτωση μη γνωστοποίησης από το ενδιαφερόμενο Μέρος, ο Γενικός Γραμματέας γνωστοποιεί στο Μέρος ότι η επιφύλαξή του θεωρείται ότι έχει αυτόματα ανανεωθεί για περίοδο έξι μηνών. Αδυναμία εκ μέρους του ενδιαφερόμενου Μέρους να γνωστοποιήσει την πρόθεσή του περί διατήρησης ή τροποποίησης της επιφύλαξής του πριν από την εκπνοή της παραπάνω περιόδου θα συνεπάγεται παύση της επιφύλαξης.

3. Εάν ένα Μέρος προβαίνει σε επιφύλαξη κατά εφαρμογή του άρθρου 78 παράγραφος 2 και 3, θα παρέχει, πριν από την ανανέωσή της ή κατόπιν αιτήσεως, εξήγηση στην GREVIO, αναφορικά με τους λόγους που δικαιολογούν τη συνέχισή της.

Άρθρο 80 – Καταγγελία

1. Οποιοδήποτε Μέρος δύναται, καθ' οιονδήποτε χρόνο, να προβεί σε καταγγελία της παρούσας Σύμβασης μέσω γνωστοποίησης απευθυνόμενης στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.
2. Η καταγγελία αυτή καθίσταται νομικώς ισχυρή την πρώτη ημέρα του μηνός που έπεται της εκπνοής της περιόδου τριών μηνών μετά την ημερομηνία παραλαβής της γνωστοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 81 – Γνωστοποίηση

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης γνωστοποιεί στα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, στα μη κράτη μέλη τα οποία συμμετείχαν στην κατάρτιση της Σύμβασης, σε οποιοδήποτε υπογράψαν κράτος, σε οποιοδήποτε Μέρος, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και σε οποιοδήποτε κράτος προσεκλήθη να προσχωρήσει στην παρούσα Σύμβαση σχετικά με:

- α. οποιαδήποτε υπογραφή,
- β. την κατάθεση οποιουδήποτε οργάνου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης,
- γ. οποιαδήποτε ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας Σύμβασης σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76,
- δ. οποιαδήποτε τροποποίηση υιοθετήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 72, καθώς και την ημερομηνία θέσης σε ισχύ αυτής της τροποποίησης,
- ε. οποιαδήποτε επιφύλαξη και ανάκληση επιφύλαξης διατυπώθηκαν κατ' εφαρμογή του άρθρου 78,
- στ. οποιαδήποτε καταγγελία έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80,
- ζ. οποιαδήποτε άλλη πράξη, γνωστοποίηση ή επικοινωνία αναφέρεται στην παρούσα Σύμβαση.

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι κάτωθι υπογεγραμμένοι όντας δεόντως εξουσιοδοτημένοι προς τούτο, υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

Έγινε στην Κωνσταντινούπολη, σήμερα την ενδεκάτη (11η) ημέρα του μηνός Μαΐου 2011, στην Αγγλική και Γαλλική γλώσσα, και των δύο κειμένων όντων εξίσου αυθεντικών σε ένα μοναδικό αντίγραφο το οποίο θα κατατεθεί στα αρχεία του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα διαβιβάσει επικυρωμένα αντίγραφα σε κάθε κράτος μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, σε μη κράτη μέλη τα οποία συμμετείχαν στην κατάρτιση της παρούσας Σύμβασης, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και σε οποιοδήποτε κράτος προσεκλήθη προκειμένου να προσχωρήσει στην παρούσα Σύμβαση.

Παράρτημα – Προνόμια και ασυλίες (Άρθρο 66)

1. Το παρόν παράρτημα τυγχάνει εφαρμογής ως προς τα μέλη της GREVIO που αναφέρονται στο άρθρο 66 της Σύμβασης, καθώς και ως προς άλλα μέλη των αντιπροσωπειών που πραγματοποιούν επισκέψεις σε χώρες. Προς τους σκοπούς του παρόντος παραρτήματος ο όρος «άλλα μέλη των αντιπροσωπειών που πραγματοποιούν επισκέψεις σε χώρες», περιλαμβάνει τους ανεξάρτητους εθνικούς εμπειρογνώμονες και τους ειδικούς που αναφέρονται στο άρθρο 68 παράγραφος 9 της Σύμβασης, μέλη του προσωπικού του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και διερμηνείς που προσλαμβάνονται από το Συμβούλιο της Ευρώπης και συνοδεύουν την GREVIO κατά τη διάρκεια των επισκέψεων σε χώρες.

2. Τα μέλη της GREVIO, καθώς και τα άλλα μέλη των αντιπροσωπειών που πραγματοποιούν επισκέψεις σε χώρες κατά την άσκηση των καθηκόντων τους που αναφέρονται στην προετοιμασία και διεξαγωγή κρατικών επισκέψεων και την παρακολούθηση αυτών των επισκέψεων, καθώς και κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους, του συνδεόμενου με την εκτέλεση αυτών των καθηκόντων, απολαμβάνουν των ακόλουθων προνομίων και ασυλιών:

α. ασυλία αναφορικά με προσωπική σύλληψη ή κράτηση και κατάσχεση των προσωπικών τους αποσκευών, καθώς και δικαστική ασυλία κάθε είδους σε σχέση με προφορικές ή γραπτές δηλώσεις, καθώς και αναφορικά με όλες τις πράξεις στις οποίες προέβησαν υπό την επίσημη ιδιότητά τους,

β. εξαίρεση από οποιονδήποτε περιορισμό στην ελεύθερη κυκλοφορία τους κατά την έξοδο από και κατά την επιστροφή τους στη χώρα διαμονής τους, καθώς και κατά την είσοδο και έξοδο από τη χώρα στην οποία εκτέλεσαν τα καθήκοντά τους και από την καταχώρησή τους στα μητρώα αλλοδαπών της χώρας την οποία επισκέπτονται ή μέσω της οποίας διέρχονται κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

3. Κατά τη διάρκεια των ταξιδιών που πραγματοποιούνται με σκοπό την άσκηση των καθηκόντων τους, τα μέλη της GREVIO καθώς και τα άλλα μέλη των αντιπροσωπειών που πραγματοποιούν επισκέψεις σε χώρες, σε σχέση με τον τελωνειακό έλεγχο και τον έλεγχο συναλλάγματος, θα γίνονται δέκτες των ίδιων διευκολύνσεων με εκείνες που παρέχονται στους εκπροσώπους των ξένων κυβερνήσεων οι οποίοι βρίσκονται σε επίσημη προσωρινή αποστολή.

4. Τα έγγραφα τα αναφερόμενα στην αξιολόγηση της εφαρμογής της Σύμβασης που πραγματοποιείται από τα μέλη της GREVIO και από άλλα μέλη των αντιπροσωπειών που πραγματοποιούν επισκέψεις σε χώρες είναι απαραβίαστα στον βαθμό που αφορούν δραστηριότητες της GREVIO. Καμία παύση ή λογοκρισία δε θα εφαρμόζεται σχετικά με την

επίσημη αλληλογραφία της GREVIO ή τις επίσημες επικοινωνίες των μελών της GREVIO καθώς και άλλων μελών των αντιπροσωπειών που πραγματοποιούν επισκέψεις σε χώρες.

5. Προκειμένου να διασφαλισθεί για τα μέλη της GREVIO, καθώς και για τα άλλα μέλη των αντιπροσωπειών που πραγματοποιούν επισκέψεις σε χώρες, η απόλυτη ελευθερία έκφρασης και η πλήρης ανεξαρτησία κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, η δικαστική ασυλία από προφορικές ή γραπτές δηλώσεις καθώς και η ασυλία για όλες τις πράξεις που τελέσθηκαν από αυτά κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, θα εξακολουθήσει να ισχύει, ανεξάρτητα από του αν τα πρόσωπα αυτά έχουν παύσει να ασχολούνται με την εκτέλεση αυτών των καθηκόντων.

6. Τα προνόμια και οι ασυλίες χορηγούνται στα άτομα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος παραρτήματος, με σκοπό τη διαφύλαξη της ανεξάρτητης εκτέλεσης των καθηκόντων τους για τα συμφέροντα της GREVIO και όχι για το προσωπικό τους όφελος. Η άρση της ασυλίας για τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος παραρτήματος θα γίνεται από τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης σε κάθε περίπτωση που, κατά τη γνώμη του, η ασυλία θα μπορούσε να παρεμποδίσει την απονομή της δικαιοσύνης και όπου η άρση αυτή θα μπορούσε να γίνει χωρίς να θιγούν τα συμφέροντα της GREVIO.

Άρθρο 2**Τροποποιήσεις διατάξεων του Ποινικού Κώδικα**

1. Η περίπτωση α' της παρ. 3 του άρθρου 79 του Ποινικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

«α) τα αίτια που τον ώθησαν στην εκτέλεση του εγκλήματος, την αφορμή που του δόθηκε και το σκοπό που επιδίωξε. Τα έθιμα και οι παραδόσεις που ακολουθεί ο δράστης, καθώς και η θρησκεία του δεν συνιστούν στοιχεία ικανά να μειώσουν την ποινή.»

2. Προστίθεται νέο άρθρο 315B του Ποινικού Κώδικα ως εξής:

«Άρθρο 315B

Όποιο προκαλεί ή παροτρύνει με οποιονδήποτε τρόπο γυναίκα να υποβληθεί σε ακρωτηριασμό γεννητικών οργάνων, καθώς και όποιος δημόσια με οποιονδήποτε τρόπο προκαλεί ή διεγείρει στην πράξη αυτή τιμωρείται με φυλάκιση.»

3. Στην παρ. 1 του άρθρου 323Α του Ποινικού Κώδικα μετά τη φράση «την επαιτεία του» διαγράφεται το κόμμα και προστίθεται η φράση «ή με σκοπό να εξαναγκάσει το πρόσωπο αυτό σε τέλεση γάμου.»

4. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 333 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με την ποινή του προηγούμενου εδαφίου τιμωρείται και όποιος, χωρίς απειλή βίας ή άλλης παράνομης πράξης ή παράλειψης, προκαλεί σε άλλον τρόπο ή ανησυχία, με την επίμονη καταδίωξη ή παρακολούθησή του, όπως ιδίως με την επιδίωξη διαρκούς επαφής μέσω τηλεπικοινωνιακού ή ηλεκτρονικού μέσου ή με επανειλημμένες επισκέψεις στο οικογενειακό, κοινωνικό ή εργασιακό περιβάλλον αυτού, παρά την εκπεφρασμένη αντίθετη βούλησή του.»

5. Η παρ. 3 του άρθρου 339 του Ποινικού Κώδικα καταργείται και η παράγραφος 4 του άρθρου αυτού αναριθμείται σε παράγραφο 3.

Άρθρο 3**Τροποποιήσεις του ν. 3500/2006 (Α' 232)**

1. Στην περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3500/2006, μετά τη λέξη «συζύγους» προστίθεται η φράση «ή πρόσωπα που συνδέονται με σύμφωνο συμβίωσης».

2. Η περίπτωση γ' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3500/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και στους μόνιμους συντρόφους και στα τέκνα, κοινά ή ενός εξ αυτών, στους τέως συζύγους, στα μέρη συμφώνου συμβίωσης που έχει λυθεί, καθώς και στους τέως μόνιμους συντρόφους.»

3. Στην περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 3500/2006 προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης της παρακολούθησης του προγράμματος εφαρμόζεται η παράγραφος 3 του άρθρου 13.»

4. Το άρθρο 16 του ν. 3500/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν οι πράξεις των άρθρων 6, 7 και 9 του παρόντος στρέφονται κατά ανηλίκου, η έναρξη της προθεσμίας

παραγραφής αναστέλλεται μέχρι την ενηλικίωση του θύματος και για ένα έτος μετά, εφόσον πρόκειται για πλημέλμα, και για τρία έτη μετά, εφόσον πρόκειται για κακούργημα.»

5. Η παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 3500/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σε περίπτωση διαπράξεως εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας είναι δυνατόν, αν υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες κρίνεται απαραίτητο για την προστασία της σωματικής και ψυχικής υγείας του θύματος, να επιβληθούν στον κατηγορούμενο από το αρμόδιο ποινικό δικαστήριο στο οποίο παραπέμπεται να δικασθεί ή από τον αρμόδιο ανακριτή ή από το δικαστικό συμβούλιο ή από τον εισαγγελέα που έχει επιληφθεί της υπόθεσης με αιτιολογημένη διάταξή του, κατά της οποίας επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον του συμβουλίου πλημμελειοδικών, και για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται, περιοριστικοί όροι, όπως ιδίως η απομάκρυνσή του από την οικογενειακή κατοικία, η μετοίκησή του, η απαγόρευση να προσεγγίζει τους χώρους κατοικίας ή και εργασίας του θύματος, κατοικίες στενών συγγενών του, τα εκπαιδευτήρια των παιδιών και ξενώνες φιλοξενίας. Όποιος παραβιάζει τον περιοριστικό όρο που του έχει επιβληθεί τιμωρείται με φυλάκιση.»

6. Η παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 3500/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ο περιοριστικός όρος που έχει επιβληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου είναι δυνατόν να ανακληθεί, αντικατασταθεί ή τροποποιηθεί από το αρμόδιο δικαστικό όργανο που τον επέβαλε, με αίτηση αυτού στον οποίο επιβλήθηκε ή του θύματος, στην οποία αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους επιβάλλεται η ανάκληση, αντικατάσταση ή τροποποίησή του ή και αυτεπαγγέλτως αν εκλείψουν οι λόγοι επιβολής ή προκύψει λόγος αντικατάστασης του όρου. Το δικαστικό όργανο αποφαινεται αφού ακούσει το θύμα και αυτόν στον οποίο επιβλήθηκε ο περιοριστικός όρος.»

Άρθρο 4**Άλλες τροποποιούμενες διατάξεις**

1. Η παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 3811/2009 (Α' 231) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η αποζημίωση καλύπτει τα ιατρικά έξοδα και νοσήλια, την εξειδικευμένη ψυχική και ψυχολογική υποστήριξη του θύματος όταν δεν υφίσταται δημόσια δομή ψυχικής - ψυχολογικής στήριξης στον τόπο κατοικίας ή διαμονής του θύματος, την απώλεια εισοδήματος για εύλογο χρονικό διάστημα, τις δαπάνες αλλαγής περιβάλλοντος και κατοικίας, ιδίως τις δαπάνες μετακόμισης και αγοράς απαραίτητων καταναλωτικών αγαθών για την μετεγκατάσταση σε ασφαλές περιβάλλον και τα έξοδα κηδείας. Το ύψος των ποσών της αποζημίωσης για την ψυχική και ψυχολογική υποστήριξη του θύματος καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Οικονομικών και Υγείας, ενώ το είδος των δαπανών αλλαγής περιβάλλοντος που καλύπτονται και το ύψος αυτών καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών.

Η αποζημίωση δεν καλύπτει την εκ μέρους του θύματος, συγγενούς του ή τρίτου καταβολή λύτρων στους δράστες των εγκλημάτων της αρπαγής (άρθρο 322 Π.Κ.) και της αρπαγής ανηλίκων (άρθρο 324 Π.Κ.).».

2. Στην αρχή του άρθρου 11 του ν. 3811/2009 (Α' 231) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης προσδιορίζει την εξέταση της υπόθεσης εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία κατάθεσης της σχετικής αίτησης και αποφαινεται οριστικά εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία προσδιορισμού της υπό κρίση αίτησης.».

3. Στο άρθρο 12 του ν. 3811/2009 (Α' 231) προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία ορίζεται σε τέσσερις (4) μήνες.».

4. Η παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 2168/1993 (Α' 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι προβλεπόμενες από τον παρόντα νόμο άδειες δεν χορηγούνται:

α) Σε όσους έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για:

αα. πράξεις που προβλέπονται και τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος,

ββ. παραβάσεις των νόμων περί ναρκωτικών και προστασίας της κοινωνίας από το οργανωμένο έγκλημα, για τρομοκρατικές πράξεις, για παραβάσεις διατάξεων που αφορούν αλιεία με εκρηκτικές ύλες ή τοξικές ουσίες και για παραβάσεις του άρθρου 15 του παρόντος νόμου και γγ. πράξεις που προβλέπονται στον ν. 3500/2006.

Η απαγόρευση αυτή ισχύει μέχρι την έκδοση αμετακλήτου απαλλακτικού βουλεύματος ή αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης ή θέσεως της υπόθεσης στο αρχείο κατ' άρθρο 43 παράγραφοι 2 και 3 του ΚΠΔ ή, σε περίπτωση επιβολής ποινής, για διάστημα πέντε (5) ετών από την έκτισή της ή την άφεσή της με χάρη ή, σε περίπτωση επιβολής της ποινής με αναστολή, για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή.

β) Σε όσους έχουν καταδικασθεί αμετάκλητα για:

αα. οποιοδήποτε πλημμέλημα που διώκεται αυτεπαγγέλτως και τελείται με πρόθεση, για το οποίο τους επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο (2) ετών,

ββ. οποιοδήποτε πλημμέλημα που προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου ανεξαρτήτως του ύψους της επιβληθείσας ποινής και

γγ. οποιοδήποτε πλημμέλημα που προβλέπεται στον ν. 3500/2006 ανεξαρτήτως του ύψους της επιβληθείσας ποινής.

Η απαγόρευση αυτή ισχύει για διάστημα πέντε (5) ετών, από την έκτισή ή την άφεσή με χάρη και σε περίπτωση επιβολής της ποινής με αναστολή, για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή.».

5. Στην παρ. 1 του άρθρου 41 του ν. 3907/2011 (Α' 7) προστίθεται περίπτωση η' ως εξής:

«η) είναι θύμα ενδοοικογενειακής βίας κατά τις διατάξεις του ν. 3500/2006 και προσέρχεται προς υποβολή καταγγελίας ή αναφορά του περιστατικού στις αρμόδιες αστυνομικές αρχές.».

6. Στο τέλος της παρ. 6 του άρθρου 21 του ν. 4251/2014 (Α' 80) προστίθεται η εξής φράση:

«ή εάν μεταφέρθηκαν εκτός της επικράτειας ως θύματα των πράξεων των άρθρων 323 Α και 351 ΠΚ, εφόσον υφίσταται σχετική πράξη χαρακτηρισμού από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών».

7. Στην παρ. 1 του άρθρου 24 του π.δ. 141/2017 (Α' 180) προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Επίσης η Διεύθυνση Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Παρακολούθησης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων είναι υπεύθυνη για το συντονισμό της συλλογής στοιχείων κάθε μορφής βίας που καλύπτεται από τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, καθώς και για την ανάλυση, επεξεργασία και δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων.».

8. Στην περίπτωση γ' της παρ. 3 του άρθρου 24 του π.δ. 141/2017 (Α' 180) προστίθενται υποπερίπτωση γη' και γθ' ως εξής:

«γη. τη συλλογή αναλυτικών σχετικών στατιστικών στοιχείων κατά τακτά χρονικά διαστήματα σε περιπτώσεις όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, γθ. την υποστήριξη της έρευνας στον τομέα όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας με στόχο τη μελέτη των βασικών αιτιών και επενεργειών της, τη συχνότητα εμφάνισής και των δεικτών καταδίκης, καθώς και της αποτελεσματικότητας των μέτρων που έχουν ληφθεί προς το σκοπό της εφαρμογής της ανωτέρω Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης.».

9. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 25 του π.δ. 141/2017 (Α' 180) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για το συντονισμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των πολιτικών και μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης κάθε μορφής βίας που καλύπτεται από τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.».

10. Στην περίπτωση α' της παρ. 3 του άρθρου 25 του π.δ. 141/2017 (Α' 180) προστίθεται υποπερίπτωση αιγ' ως εξής:

«αιγ. Την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των πολιτικών και μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης κάθε μορφής βίας που καλύπτεται από τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.».

Άρθρο 5 Επιφύλαξη

Η Ελληνική Πολιτεία επιφυλάσσεται, σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 2 της Σύμβασης, να μην εφαρμόσει το εδάφιο ε' της παραγράφου 1 και τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 44 της Σύμβασης.

II. ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ 2005/214/ΔΕΥ
ΑΠΟΦΑΣΗΣ-ΠΛΑΙΣΙΟ, ΟΠΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ
ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ - ΠΛΑΙΣΙΟ 2009/299/ΔΕΥ,
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ
ΑΜΟΙΒΑΙΑΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΕΠΙ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ
ΠΟΙΝΩΝ

Άρθρο 6
(άρθρο 1 και 3 απόφασης-πλαίσιο)
Ορισμοί

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου:

α) ως «απόφαση», νοείται η αμετάκλητη απόφαση που επιβάλλει χρηματική ποινή σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, εφόσον ελήφθη:

αα) από δικαστήριο του κράτους έκδοσης επί ποινικού αδικήματος σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους έκδοσης,

αβ) από μη δικαστική αρχή του κράτους έκδοσης επί ποινικού αδικήματος, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους έκδοσης, υπό την προϋπόθεση ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο είχε την ευκαιρία να δικαστεί από δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία ειδικά σε ποινικές υποθέσεις,

αγ) από μη δικαστική αρχή του κράτους έκδοσης, επί πράξεων οι οποίες, βάσει του εθνικού δικαίου του κράτους έκδοσης, τιμωρούνται ως παραβάσεις κανόνων δικαίου, με την προϋπόθεση ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο είχε την ευκαιρία να δικαστεί από δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία ειδικά σε ποινικές υποθέσεις,

αδ) από δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία ειδικά σε ποινικές υποθέσεις, στις περιπτώσεις των αποφάσεων της υποπερίπτωσης αγ',

β) ως «χρηματική ποινή» νοείται η υποχρέωση καταβολής:

βα) χρηματικού ποσού δυνάμει καταδικαστικής απόφασης επί ποινικού αδικήματος,

ββ) αποζημίωσης υπέρ των θυμάτων η οποία επιβάλλεται με την ίδια απόφαση, όταν για το θύμα δεν προβλέπεται δυνατότητα παράστασης πολιτικής αγωγής και το δικαστήριο ασκεί την ποινική του δικαιοδοσία,

βγ) χρηματικού ποσού για την κάλυψη δικαστικών ή διοικητικών εξόδων της διαδικασίας έκδοσης της απόφασης,

βδ) χρηματικού ποσού προς δημόσιο ταμείο ή οργάνωση υποστήριξης θυμάτων, που επιδικάστηκαν με την ίδια απόφαση.

Στην έννοια της χρηματικής ποινής δεν περιλαμβάνονται διατάξεις δήμευσης μέσων τέλεσης και προϊόντων εγκλήματος, καθώς και διατάξεις αστικής φύσης οι οποίες προκύπτουν από αξίωση αποζημίωσης και αποκατάστασης και είναι εκτελεστές σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) υπ' αριθμ. 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000 για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις,

γ) ως «κράτος έκδοσης» νοείται το κράτος - μέλος στο οποίο εκδόθηκε η απόφαση,

δ) ως «κράτος εκτέλεσης» νοείται το κράτος - μέλος στο οποίο διαβιβάζεται η απόφαση προκειμένου να εκτελεσθεί.

2. Η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος απαγορεύεται να αντίκειται στα θεμελιώδη δικαιώματα και αρχές που κατοχυρώνονται στο άρθρο 6 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και εκφράζονται στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 7
(άρθρο 5 απόφασης-πλαίσιο)
Πεδίο Εφαρμογής

1. Η αναγνώριση και εκτέλεση απόφασης προϋποθέτουν σύνδεση της απόφασης με συμπεριφορά η οποία συνιστά ποινικό αδίκημα κατά το ελληνικό δίκαιο, ανεξαρτήτως νομικού χαρακτηρισμού.

2. Η αναγνώριση και εκτέλεση απόφασης επιτρέπεται σύμφωνα με τους όρους του παρόντος χωρίς έλεγχο του διττού αξιολογίου για τις ακόλουθες αξιόποινες πράξεις, όπως αυτές ορίζονται από το δίκαιο του κράτους έκδοσης:

- συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση,
- τρομοκρατική πράξη,
- εμπορία ανθρώπων,
- γενετήσια εκμετάλλευση παιδιών και παιδική πορνογραφία,
- παράνομη διακίνηση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών,
- παράνομη διακίνηση όπλων, πυρομαχικών και εκρηκτικών,
- δωροδοκία,
- απάτη, περιλαμβανομένης και της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά την έννοια της σύμβασης της 26ης Ιουλίου 1995 σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,
- νομιμοποίηση προϊόντων εγκλήματος,
- παραχάραξη και κιβδηλεία νομίσματος, περιλαμβανομένου του ευρώ,
- έγκλημα στον κυβερνοχώρο,
- έγκλημα κατά του περιβάλλοντος, περιλαμβανομένου του λαθρεμπορίου απειλούμενων ζωικών ειδών και απειλούμενων φυτικών ειδών και ποικιλιών,
- παροχή συνδρομής σε παράνομη είσοδο και διαμονή στην επικράτεια,
- ανθρωποκτονία με πρόθεση, βαριά σωματική βλάβη,
- παράνομο εμπόριο ανθρώπινων οργάνων και ιστών,
- αρπαγή, απαγωγή, παράνομη κατακράτηση και περιαγωγή σε ομηρία,
- έγκλημα με ρατσιστικά και ξενοφοβικά χαρακτηριστικά,
- οργανωμένη ή ένοπλη ληστεία,
- παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών, περιλαμβανομένων των αρχαιοτήτων και των έργων τέχνης,
- υπεξαίρεση,
- αθέμιτη προστασία έναντι παρανόμου περιουσιακού οφέλους και εκβίαση,
- απομίμηση και πειρατεία προϊόντων,
- πλαστογραφία δημοσίων εγγράφων και εμπορία πλαστών,
- παραχάραξη μέσων πληρωμής,
- λαθρεμπόριο ουσιών με ορμονική δράση και άλλων αυξητικών παραγόντων,

- λαθρεμπόριο πυρηνικών ή ραδιενεργών ουσιών,
- εμπορία κλεμμένων οχημάτων,
- βιασμός,
- εμπρησμός,
- έγκλημα που εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Διευθύνου Ποινικού Δικαστηρίου,
- αεροπειρατεία και πειρατεία,
- δολιοφθορά,
- παράβαση κανόνων οδικής κυκλοφορίας, στους οποίους περιλαμβάνονται και παραβάσεις κανόνων που αφορούν τις ώρες οδήγησης και ανάπαυσης, καθώς και κανόνων που αφορούν επικίνδυνα προϊόντα,
- λαθρεμπόριο,
- παραβίαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας,
- απειλή και βιαιοπραγία κατά προσώπων, περιλαμβανομένων των πράξεων βίας κατά τη διάρκεια αθλητικών εκδηλώσεων,
- βανδαλισμός,
- κλοπή,
- αδίκημα που ορίζεται από το κράτος έκδοσης προκειμένου να εξυπηρετηθεί η εφαρμογή υποχρεώσεων από πράξεις οι οποίες θεσπίστηκαν δυνάμει της συνθήκης ΣΕΚ ή του τίτλου V της ΣΛΕΕ.

Άρθρο 8
(άρθρο 2 απόφασης-πλαίσιο)
Κεντρική Αρχή

1. Κεντρική αρχή για να επικουρεί τις αρμόδιες δικαστικές αρχές του άρθρου 9 του παρόντος στην αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων ορίζεται το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

2. Η κεντρική αρχή ενημερώνει τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις αρμόδιες δικαστικές αρχές του άρθρου 9 και δύναται να τηρεί σχετικά στατιστικά στοιχεία.

Άρθρο 9
(άρθρο 2 απόφασης-πλαίσιο)
Αρμόδιες δικαστικές αρχές

1. Αρμόδια δικαστική αρχή για την αναγνώριση και εκτέλεση κάθε απόφασης είναι ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών της περιφέρειας όπου το φυσικό ή νομικό πρόσωπο εναντίον του οποίου έχει απαγγελθεί η καταδικαστική απόφαση διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα ή έχει τη συνήθη διαμονή του ή, εάν πρόκειται για νομικό πρόσωπο, την έδρα του.

2. Αρμόδια αρχή για τη διαβίβαση της απόφασης ή επικυρωμένου αντιγράφου της και του πιστοποιητικού του άρθρου 11 προς τις αρμόδιες αρχές του κράτους εκτέλεσης είναι ο Εισαγγελέας του Δικαστηρίου που εξέδωσε την καταδικαστική απόφαση της οποίας ζητείται η αναγνώριση ή εκτέλεση.

Άρθρο 10
(άρθρο 4 απόφασης-πλαίσιο)
Διαβίβαση αποφάσεων

1. Η απόφαση ή επικυρωμένο αντίγραφο της μαζί με το πιστοποιητικό του άρθρου 11, διαβιβάζονται από τον αρμόδιο Εισαγγελέα της παραγράφου 2 του άρθρου 9

στην αρμόδια αρχή του κράτους εκτέλεσης όπου το φυσικό ή νομικό πρόσωπο εναντίον του οποίου έχει εκδοθεί καταδικαστική απόφαση διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα ή έχει τη συνήθη διαμονή του ή, εάν πρόκειται για νομικό πρόσωπο, την έδρα του. Η ανωτέρω διαβίβαση διενεργείται απευθείας, με οποιοδήποτε μέσο, αποτυπώνεται εγγράφως και υπό συνθήκες που επιτρέπουν στο κράτος εκτέλεσης να εξακριβώσει τη γνησιότητα. Το πρωτότυπο της απόφασης ή επικυρωμένο αντίγραφο της και το πρωτότυπο του πιστοποιητικού του άρθρου 6 αποστέλλονται στο κράτος εκτέλεσης κατόπιν σχετικού αιτήματος.

2. Η απόφαση διαβιβάζεται σε ένα μόνο κράτος εκτέλεσης κάθε φορά.

3. Σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή του κράτους εκτέλεσης δεν είναι γνωστή, ο αρμόδιος Εισαγγελέας απευθύνεται στην κεντρική αρχή του άρθρου 8, προκειμένου αυτή να λάβει πληροφορίες από το κράτος εκτέλεσης με κάθε απαραίτητο μέσο, περιλαμβανομένων των σημείων επαφής του ευρωπαϊκού δικαστικού δικτύου.

4. Εάν η δικαστική αρχή της παραγράφου 1 του άρθρου 9 που παραλαμβάνει την απόφαση ή επικυρωμένο αντίγραφο της μαζί με το πιστοποιητικό του άρθρου 11 δεν είναι αρμόδια για την αναγνώριση και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εκτέλεσή της, διαβιβάζει αυτεπαγγέλτως την απόφαση αυτή στην αρμόδια αρχή και ενημερώνει σχετικά την αρμόδια αρχή του κράτους έκδοσης.

Άρθρο 11
(άρθρο 4 παρ. 2 απόφασης-πλαίσιο)
Περιεχόμενο και τύπος του πιστοποιητικού

Το πιστοποιητικό, υπόδειγμα του οποίου ενσωματώνεται στο Παράρτημα του παρόντος, συμπληρώνεται κατ' ελάχιστον ως προς τα υποχρεωτικά του στοιχεία, υπογράφεται και πιστοποιείται ως προς το περιεχόμενό του από την αρμόδια αρχή του κράτους έκδοσης.

Άρθρο 12
(άρθρο 6 απόφασης-πλαίσιο)
Αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων

Η αρχή εκτέλεσης της παραγράφου 1 του άρθρου 9 αναγνωρίζει χωρίς άλλη διατύπωση κάθε απόφαση η οποία της διαβιβάζεται σύμφωνα με το άρθρο 10 και λαμβάνει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεσή της, εκτός αν συντρέχει λόγος μη αναγνώρισης ή μη εκτέλεσης του άρθρου 13.

Άρθρο 13
(άρθρο 7 απόφασης-πλαίσιο,
όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 3
απόφασης-πλαίσιο 299)
Λόγοι μη αναγνώρισης ή μη εκτέλεσης

1. Η αρχή εκτέλεσης της παραγράφου 1 του άρθρου 9 δεν αναγνωρίζει και δεν εκτελεί απόφαση όταν αυτή δεν συνδέεται με συμπεριφορά η οποία συνιστά ποινικό αδίκημα σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, ανεξαρτήτως νομικού χαρακτηρισμού, εκτός από τις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 7.

2. Η αρχή εκτέλεσης της παραγράφου 1 του άρθρου 9 μπορεί να αρνηθεί την αναγνώριση και εκτέλεση της απόφασης όταν:

α) το πιστοποιητικό του άρθρου 11 δεν έχει προσκομισθεί ή είναι ελλιπές ή πρόδηλα αναντίστοιχο προς την απόφαση ή από το πιστοποιητικό εγείρεται ζήτημα πιθανής παραβίασης θεμελιωδών δικαιωμάτων ή θεμελιωδών νομικών αρχών, όπως αυτά καθιερώνονται στο άρθρο 6 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση,

β) έχει εκδοθεί απόφαση κατά του καταδικασθέντα για τις ίδιες πράξεις στο κράτος εκτέλεσης ή σε οποιοδήποτε άλλο κράτος πέραν των κρατών έκδοσης ή εκτέλεσης, και, στην τελευταία περίπτωση, η απόφαση αυτή έχει εκτελεστεί,

γ) σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, η χρηματική ποινή που έχει επιβληθεί με την απόφαση έχει παραγραφεί και η απόφαση συνδέεται με αξιόποινες πράξεις που υπάγονται στην αρμοδιότητα των ελληνικών δικαστικών αρχών,

δ) η απόφαση συνδέεται με πράξεις οι οποίες:

δα) θεωρούνται κατά το ελληνικό δίκαιο ότι τελέσθηκαν ολικά ή μερικά στο έδαφος της Ελλάδας ή σε εξομολούμενο προς αυτό έδαφος, ή

δβ) τελέσθηκαν εκτός του εδάφους του κράτους έκδοσης και κατά το ελληνικό δίκαιο απαγορεύεται δίωξη για τις πράξεις αυτές όταν τελούνται εκτός ελληνικού εδάφους,

ε) σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο υφίσταται ασυλία που καθιστά αδύνατη την εκτέλεση της απόφασης,

στ) η απόφαση αφορά φυσικό πρόσωπο το οποίο σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο θεωρείται ποινικά ανεύθυνο λόγω ηλικίας για τις πράξεις για τις οποίες έχει εκδοθεί η απόφαση,

ζ) σύμφωνα με το πιστοποιητικό του άρθρου 11, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, σε περίπτωση γραπτής διαδικασίας, δεν ενημερώθηκε προσωπικά ή μέσω εκπροσώπου σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους έκδοσης για το δικαίωμά του να προσβάλει την απόφαση και για τις προθεσμίες άσκησης του σχετικού ένδικου μέσου,

η) η χρηματική ποινή είναι κατώτερη των εβδομήντα (70) ευρώ ή ισοδύναμου ποσού,

θ) σύμφωνα με το πιστοποιητικό του άρθρου 11, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δεν εμφανίστηκε στη δίκη που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης, εκτός εάν στο πιστοποιητικό αναφέρεται ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, βάσει περαιτέρω δικονομικών απαιτήσεων που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο του κράτους έκδοσης:

θα) είχε κλητευθεί νόμιμα και εμπρόθεσμα ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο είχε ενημερωθεί πραγματικά και επισήμως σχετικά με την προγραμματισμένη ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της δίκης που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης, και αποδεικνύεται σαφώς ότι τελούσε εν γνώσει της προγραμματισμένης δίκης και είχε ενημερωθεί ότι μπορεί να εκδοθεί απόφαση σε περίπτωση που δεν εμφανιστεί, ή

θβ) το πρόσωπο ήταν ενήμερο για την προγραμματισμένη δίκη και είχε δώσει εντολή σε δικηγόρο, ο οποίος και τον εκπροσώπησε στη δίκη, ή

θγ) αφού του επιδόθηκε η απόφαση και ενημερώθηκε ρητά για το δικαίωμά του να δικαστεί εκ νέου ή να ασκήσει ένδικο μέσο κατά την εκδίκαση του οποίου δικαιούται να παρίσταται και με το οποίο θα επανεξεταστεί η ουσία της υπόθεσης, και δήλωσε ρητά ότι δεν αμφισβητεί την απόφαση ή δεν ζήτησε να δικαστεί εκ νέου ή δεν άσκησε ένδικο μέσο εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας

ι) σύμφωνα με το πιστοποιητικό του άρθρου 11, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δεν παραστάθηκε στη διαδικασία, εκτός εάν επισημαίνεται στο πιστοποιητικό ότι το πρόσωπο, αφού ενημερώθηκε ρητά για τη διαδικασία και τη δυνατότητα να παραστεί στη δίκη, παραιτήθηκε ρητά του σχετικού δικαιώματός του και δήλωσε ότι δεν αμφισβητεί την απόφαση.

3. Στις περιπτώσεις α', γ', ζ', θ' και ι' της παραγράφου 2, η αρχή εκτέλεσης της παραγράφου 1 του άρθρου 9 πριν αποφανθεί για την ολική ή μερική μη αναγνώριση ή μη εκτέλεση της απόφασης, διαβουλεύεται με κάθε κατάλληλο μέσο με την αρμόδια αρχή του κράτους έκδοσης και ζητεί την παροχή κάθε αναγκαίας πληροφορίας.

Άρθρο 14

(άρθρο 8 απόφασης-πλαίσιο)

Προσδιορισμός καταβλητέου ποσού

1. Η αρχή εκτέλεσης της παραγράφου 1 του άρθρου 9, όταν διαπιστώνει ότι η απόφαση αφορά αποκλειστικά πράξεις που δεν διαπράχθηκαν στο έδαφος του κράτους έκδοσης, δύναται να αποφασίσει τη μείωση του ποσού της ποινής που επιβλήθηκε μέχρι το μέγιστο όριο που προβλέπεται από το ελληνικό δίκαιο για το ίδιο αδίκημα, όταν οι πράξεις εμπίπτουν στη δικαιοδοσία των Ελληνικών Δικαστηρίων.

2. Η αρχή εκτέλεσης της παραγράφου 1 του άρθρου 9 μετατρέπει, εφόσον απαιτείται, το ποσό της ποινής σε ευρώ με την ισοτιμία που ισχύει κατά τον χρόνο επιβολής της ποινής.

Άρθρο 15

(άρθρα 9 και 10 απόφασης-πλαίσιο)

Διαδικασία εκτέλεσης

1. Για την εκτέλεση της απόφασης εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 553 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται και κατά την εκτέλεση χρηματικών ποινών σε βάρος νομικών προσώπων. Μετατροπή της χρηματικής ποινής σε στερητική της ελευθερίας ποινή κατά την παρ. 6 του άρθρου 588 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας χωρεί μόνο όταν αυτή έχει επιτραπεί από το κράτος έκδοσης με σχετική αναφορά στο πιστοποιητικό του άρθρου 11. Το ύψος της στερητικής της ελευθερίας ποινής δεν μπορεί να υπερβαίνει το μέγιστο όριο που ενδεχομένως δηλώνεται στο πιστοποιητικό.

2. Όταν ο καταδικασθείς αποδεικνύει ότι κατέβαλε το ποσό της ποινής ολικά ή μερικά σε οποιοδήποτε κράτος, η αρχή εκτέλεσης της παραγράφου 1 του άρθρου 9 διαβουλεύεται με την αρμόδια αρχή του κράτους έκδοσης κατά τον τρόπο που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 13. Κάθε τμήμα του ποσού της ποινής που έχει εισπραχθεί με οποιονδήποτε τρόπο σε άλλο κράτος εκπίπτει πλήρως από το ποσό της εκτελεστέας ποινής.

Άρθρο 16
(άρθρο 12 απόφασης-πλαίσιο)
Διακοπή εκτέλεσης

1. Η αρχή διαβίβασης της παραγράφου 2 του άρθρου 9 ενημερώνει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση την αρμόδια αρχή του κράτους εκτέλεσης σχετικά με αποφάσεις ή μέτρα, συνεπεία των οποίων η απόφαση παύει να είναι εκτελεστή ή να εμπίπτει στην αρμοδιότητα του κράτους εκτέλεσης για οποιονδήποτε άλλο λόγο.

2. Η αρχή εκτέλεσης της παραγράφου 1 του άρθρου 9 διακόπτει την εκτέλεση της απόφασης μόλις η αρμόδια αρχή του κράτους έκδοσης πληροφορήσει ότι έλαβε τέτοια απόφαση ή μέτρο.

Άρθρο 17
(άρθρο 11 απόφασης-πλαίσιο)
Χάρη και μετριασμός ποινής

1. Χάρη και μετριασμός ποινής δύναται να χορηγείται από το κράτος έκδοσης, καθώς και το κράτος εκτέλεσης.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου, μόνο το κράτος έκδοσης δύναται να αποφανθεί επί αίτησης αναθεώρησης της απόφασης.

Άρθρο 18
(άρθρο 13 απόφασης-πλαίσιο)
Διάθεση των ποσών που προέρχονται από την εκτέλεση αποφάσεων

Ποσά προερχόμενα από την εκτέλεση αποφάσεων περιέρχονται στο Ελληνικό Δημόσιο, εκτός αν υπάρχει διαφορετική συμφωνία ανάμεσα στο κράτος έκδοσης και την Ελλάδα, ιδίως στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην υποπερίπτωση ββ' της περίπτωσης β' του άρθρου 6.

Άρθρο 19
(άρθρο 14 απόφασης-πλαίσιο)
Υποχρέωση ενημέρωσης του κράτους έκδοσης

Η αρχή εκτέλεσης της παραγράφου 1 του άρθρου 9 ενημερώνει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση την αρμόδια αρχή του κράτους έκδοσης με οποιοδήποτε τρόπο μπορεί να αποδειχθεί εγγράφως για:

α) τη διαβίβαση της απόφασης στην αρμόδια αρχή, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 9,

β) οποιαδήποτε απόφαση σχετικά με άρνηση αναγνώρισης και εκτέλεσης μιας απόφασης, σύμφωνα με το άρθρο 13, καθώς και για τους λόγους της απόφασης αυτής,

γ) την ολική ή μερική μη εκτέλεση της απόφασης για τους λόγους που αναφέρονται στα άρθρα 15, 16 και στην παράγραφο 1 του άρθρου 17,

δ) την εκτέλεση της απόφασης, μόλις η εκτέλεση ολοκληρωθεί.

Άρθρο 20
(άρθρο 15 απόφασης-πλαίσιο)
Συνέπειες διαβίβασης απόφασης

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, το κράτος έκδοσης δεν έχει δικαίωμα να προβεί στην εκτέλεση απόφασης που διαβιβάστηκε σύμφωνα με το άρθρο 10.

2. Το δικαίωμα εκτέλεσης της απόφασης επανέρχεται στο κράτος έκδοσης:

α) μόλις η αρχή διαβίβασης της παραγράφου 2 του άρθρου 9 ενημερωθεί από το κράτος εκτέλεσης για την ολική ή μερική μη εκτέλεση ή τη μη αναγνώριση στις περιπτώσεις του άρθρου 13, με εξαίρεση την περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 13, όταν εγείρεται ζήτημα πιθανής παραβίασης θεμελιωδών δικαιωμάτων ή αρχών που κατοχυρώνονται στο άρθρο 6 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και στην περίπτωση της παραγράφου 1 του άρθρου 17,

β) όταν το κράτος εκτέλεσης πληροφορήθηκε από την αρχή διαβίβασης της παραγράφου 2 του άρθρου 9 ότι η απόφαση δεν εμπίπτει πλέον στην αρμοδιότητά του, σύμφωνα με το άρθρο 16.

3. Εάν, μετά τη διαβίβαση απόφασης κατά το άρθρο 10, η αρχή διαβίβασης της παραγράφου 2 του άρθρου 9 λάβει χρηματικό ποσό που κατέβαλε αυτοβούλως ο καταδικασθείς σε σχέση με την απόφαση, η εν λόγω αρχή ενημερώνει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση την αρμόδια αρχή του κράτους εκτέλεσης.

Άρθρο 21
(άρθρο 16 απόφασης-πλαίσιο)
Γλώσσες

Το πιστοποιητικό πρέπει να μεταφράζεται στην ελληνική γλώσσα.

Άρθρο 22
(άρθρο 17 απόφασης-πλαίσιο)
Έξοδα

Εάν από την εκτέλεση απόφασης στην Ελλάδα προκαλούνται δαπάνες επί του ελληνικού εδάφους, αυτές βαρύνουν το Ελληνικό Δημόσιο.

Άρθρο 23
(άρθρο 18 απόφασης - πλαίσιο)
Σχέση με άλλες συμφωνίες και διακανονισμούς

Διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες ή διακανονισμοί μεταξύ Ελλάδας και κρατών - μελών διατηρούνται στο μέτρο που συμβάλλουν στην απλούστευση ή την περαιτέρω διευκόλυνση του παρόντος νόμου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ**

προβλεπόμενο στο άρθρο 4 της απόφασης-πλαίσιου 2005/214/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί των χρηματικών ποινών

α) * Κράτος έκδοσης:

*Κράτος εκτέλεσης:

β) Αρχή που εξέδωσε την απόφαση επιβολής της χρηματικής ποινής:

Επίσημη ονομασία:

Διεύθυνση:

Στοιχεία της δικογραφίας (...):

Αριθ. τηλ. (κωδικός χώρας / κωδικός πόλης – περιοχής)

Αριθ. φαξ: (κωδικός χώρας) (κωδικός πόλης / περιοχής)

Ηλεκτρονική διεύθυνση (εάν υπάρχει)

Γλώσσες στις οποίες είναι δυνατή η επικοινωνία με την εκδούσα αρχή

Στοιχεία προσώπων αρμοδίων για την παροχή πρόσθετων πληροφοριών όσον αφορά την εκτέλεση της απόφασης, ή, αναλόγως, τη μεταβίβαση στο κράτος έκδοσης των ποσών που προήλθαν από την εκτέλεση (όνομα, αξίωμα/βαθμός, αριθμός τηλεφώνου, αριθμός φαξ και, εάν υπάρχει, ηλεκτρονική διεύθυνση)

γ) Αρχή αρμόδια για την εκτέλεση της απόφασης επιβολής της χρηματικής ποινής στο κράτος που την εξέδωσε [εάν η αρχή αυτή είναι διαφορετική από την αρχή του στοιχείου β)]:

Επίσημη ονομασία:

Διεύθυνση:

Αριθ. τηλ. (κωδικός χώρας / κωδικός πόλης – περιοχής)

Αριθ. φαξ: (κωδικός χώρας) (κωδικός πόλης / περιοχής)

Ηλεκτρονική διεύθυνση (εάν υπάρχει)

Γλώσσες στις οποίες είναι δυνατή η επικοινωνία με την αρχή την αρμόδια για την εκτέλεση

Στοιχεία προσώπων αρμοδίων για την παροχή πρόσθετων πληροφοριών όσον αφορά την εκτέλεση της απόφασης, ή, αναλόγως, τη μεταβίβαση στο κράτος έκδοσης των ποσών που προήλθαν από την εκτέλεση (όνομα, αξίωμα/βαθμός, αριθμός τηλεφώνου, αριθμός φαξ και, εάν υπάρχει, ηλεκτρονική διεύθυνση):

δ) Σε περίπτωση όπου μια κεντρική αρχή έχει ορισθεί υπεύθυνη για τη διαβίβαση και τη διοικητική παραλαβή των αποφάσεων επιβολής χρηματικών ποινών (ισχύει μόνο όταν το κράτος έκδοσης είναι η Ιρλανδία ή το Ηνωμένο Βασίλειο):

Ονομασία της κεντρικής αρχής:

Αρμόδιος υπάλληλος, εάν υπάρχει (τίτλος /βαθμός και όνομα):

Διεύθυνση:

Στοιχεία της δικογραφίας

Αριθ. τηλ.: (κωδικός χώρας) (κωδικός πόλης / περιοχής)

Αριθ. φαξ: (κωδικός χώρας) (κωδικός πόλης / περιοχής)

Ηλεκτρονική διεύθυνση (εάν υπάρχει):

ε) Αρχή ή αρχές στις οποίες μπορεί να απευθυνθεί κανείς [στην περίπτωση που έχει συμπληρωθεί το στοιχείο γ) ή/και δ)]:

☐ Αρχή που αναφέρεται στο στοιχείο β)

Είναι αρμόδια για ζητήματα:

☐ Αρχή που αναφέρεται στο στοιχείο γ)

Είναι αρμόδια για ζητήματα:

☐ Αρχή που αναφέρεται στο στοιχείο δ)

Είναι αρμόδια για ζητήματα:

στ) Πληροφορίες σχετικά με 1. τα φυσικά ή 2. τα νομικά πρόσωπα στα οποία έχει επιβληθεί χρηματική ποινή:

1. Φυσικά πρόσωπα

Επώνυμο:

Όνομα (ονόματα):

Γένος (εάν υπάρχει):

Ψευδώνυμο (εάν υπάρχουν):

Φύλο:

Ιθαγένεια:

Αριθμός ταυτότητας ή κοινωνικής ασφάλισης (εάν υπάρχει):

Ημερομηνία γέννησης:

Τόπος γέννησης:

Τελευταία γνωστή διεύθυνση:

Γλώσσα ή γλώσσες τις οποίες κατανοεί το πρόσωπο (εφόσον είναι γνωστό):

α) Εάν η απόφαση διαβιβάζεται στο κράτος εκτέλεσης επειδή το πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδόθηκε η απόφαση έχει εκεί τη συνήθη κατοικία του, προσθέστε τις ακόλουθες πληροφορίες:

Συνήθης κατοικία στο κράτος εκτέλεσης:

β) Εάν η απόφαση διαβιβάζεται στο κράτος εκτέλεσης επειδή το πρόσωπο, εις βάρος του οποίου εκδόθηκε η απόφαση, διαθέτει περιουσιακά στοιχεία στο κράτος εκτέλεσης, προσθέστε τις ακόλουθες πληροφορίες:

Περιγραφή των περιουσιακών στοιχείων του προσώπου:

Τοποθεσία των περιουσιακών στοιχείων του προσώπου:

γ) Εάν η απόφαση διαβιβάζεται στο κράτος εκτέλεσης επειδή το πρόσωπο, εις βάρος του οποίου εκδόθηκε η απόφαση, διαθέτει εισοδήματα στο κράτος εκτέλεσης, προσθέστε τις ακόλουθες πληροφορίες:

Περιγραφή της πηγής ή των πηγών εισοδήματος του προσώπου:

Τοποθεσία της πηγής ή των πηγών εισοδήματος του προσώπου:

2. Νομικά πρόσωπα

Επωνυμία:

Μορφή νομικού προσώπου:

Αριθμός καταχώρισης (εάν υπάρχει) (1):

Καταστατική έδρα (1) (εάν υπάρχει):

Διεύθυνση του νομικού προσώπου:

α) Εάν η απόφαση διαβιβάζεται στο κράτος εκτέλεσης επειδή το πρόσωπο, εις βάρος του οποίου εκδόθηκε η απόφαση, διαθέτει περιουσιακά στοιχεία στο κράτος εκτέλεσης, προσθέστε τις ακόλουθες πληροφορίες:

Περιγραφή των περιουσιακών στοιχείων του νομικού προσώπου:

Τοποθεσία των περιουσιακών στοιχείων του νομικού προσώπου:

β) Εάν η απόφαση διαβιβάζεται στο κράτος της εκτέλεσης επειδή το πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδόθηκε η απόφαση διαθέτει εισοδήματα στο κράτος της εκτέλεσης, προσθέστε τις ακόλουθες πληροφορίες:

Περιγραφή της πηγής ή των πηγών του εισοδήματος του νομικού προσώπου:

Τοποθεσία της πηγής ή των πηγών του εισοδήματος του νομικού προσώπου:

ζ) Απόφαση επιβολής χρηματικής ποινής:

1. Φύση της απόφασης επιβολής χρηματικής ποινής (σημειώσατε το ανάλογο τετραγωνάκι):

☐ i) Απόφαση δικαστηρίου του κράτους έκδοσης επί ποινικού αδικήματος κατά το δίκαιο του κράτους έκδοσης.

☐ ii) Απόφαση αρχής του κράτους έκδοσης, πλην δικαστηρίου, επί ποινικού αδικήματος κατά το δίκαιο του κράτους έκδοσης. Επιβεβαιώνεται ότι ο ενδιαφερόμενος είχε τη δυνατότητα να εκδικασθεί η υπόθεση από δικαστήριο το οποίο έχει δικαιοδοσία ειδικότερα σε ποινικές υποθέσεις.

☐ iii) Απόφαση αρχής του κράτους έκδοσης, πλην δικαστηρίου, για πράξεις που είναι αξιόποινες σύμφωνα με το δίκαιο αυτού του κράτους επειδή αποτελούν παραβάσεις των κανόνων δικαίου. Επιβεβαιώνεται ότι ο ενδιαφερόμενος είχε τη δυνατότητα να εκδικασθεί η υπόθεση από δικαστήριο το οποίο έχει δικαιοδοσία ειδικότερα σε ποινικές υποθέσεις.

☐ iv) Απόφαση δικαστηρίου το οποίο έχει δικαιοδοσία ειδικότερα σε ποινικές υποθέσεις σχετικά με απόφαση αναφερόμενη στο σημείο iii).

Η απόφαση εξεδόθη την (ημερομηνία)

Η απόφαση κατέστη τελεσίδικη την (ημερομηνία)

Αριθμός αναφοράς της απόφασης (εάν υπάρχει)

Η χρηματική ποινή συνιστά υποχρέωση καταβολής [σημειώσατε με x το ανάλογο τετραγωνάκι και δηλώσατε το (τα) ποσό(-ά) με ένδειξη του νομίσματος]:

☐ i) Χρηματικού ποσού επιβαλλομένου δυνάμει καταδικαστικής απόφασης επί αδικήματος

Ποσό:

☐ ii) Αποζημίωσης επιβαλλομένης με την αυτή απόφαση υπέρ των θυμάτων, όπου το θύμα δεν δύναται να παραστεί ως πολιτικώς ενάγων στη δίκη και το δικαστήριο ενεργεί στο πλαίσιο της ποινικής του δικαιοδοσίας

Ποσό:

☐ iii) Χρηματικού ποσού για τα έξοδα της δικαστικής ή διοικητικής διαδικασίας που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης

Ποσό:

☐ iv) Ποσού σε δημόσιο ταμείο ή σε ταμείο υποστήριξης θυμάτων, το οποίο επιβάλλεται με την αυτή απόφαση

Ποσό:

Το συνολικό ποσό της χρηματικής ποινής με ένδειξη του νομίσματος:

2. Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και περιγραφή των περιστάσεων υπό τις οποίες τελέστηκε το αδίκημα ή τα αδικήματα, όπου να αναφέρεται ο χρόνος και ο τόπος:

Φύση και νομικός χαρακτηρισμός του αδικήματος (ή αδικημάτων) και εφαρμοστέα νομική διάταξη /κώδικας βάσει της οποίας εξεδόθη η απόφαση:

3. Εφόσον τα αναφερόμενα ανωτέρω στο σημείο 2 αδικήματα συνιστούν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα αδικήματα, σημειώσατε με x τα αντίστοιχα τετραγωνάκια

☐ συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση,

☐ τρομοκρατία,

☐ εμπορία ανθρώπων,

☐ σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και παιδική πορνογραφία,

☐ παράνομη διακίνηση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών,

☐ παράνομη διακίνηση όπλων, πυρομαχικών και εκρηκτικών,

☐ δωροδοκία,

☐ απάτη, περιλαμβανομένης και της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά την έννοια της σύμβασης της 26ης Ιουλίου 1995 σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

☐ νομιμοποίηση προϊόντων εγκλήματος,

☐ παραχάραξη και κιβδηλεία νομίσματος, περιλαμβανομένου του ευρώ,

☐ εγκλήματα στον κυβερνοχώρο,

☐ εγκλήματα κατά του περιβάλλοντος, περιλαμβανομένου του λαθρεμπορίου απειλουμένων ζωικών ειδών και του λαθρεμπορίου απειλουμένων φυτικών ειδών και ποικιλιών,

☐ παροχή βοήθειας για την παράνομη είσοδο και διαμονή,

☐ ανθρωποκτονία εκ προθέσεως, βαρεία σωματική βλάβη,

☐ παράνομο εμπόριο ανθρωπίνων οργάνων και ιστών,

☐ απαγωγή, παράνομη κατακράτηση και περιαγωγή σε ομηρία,

- ▣ ρατσισμός και ξενοφοβία,
- ▣ οργανωμένες ή ένοπλες ληστείες,
- ▣ παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών, περιλαμβανομένων των αρχαιοτήτων και των έργων τέχνης,
- ▣ υπεξαιρέσεις και απάτες,
- ▣ αθέμιτη προστασία έναντι παρανόμου περιουσιακού οφέλους και εκβίαση,
- ▣ παράνομη απομίμηση και πειρατεία προϊόντων,
- ▣ πλαστογραφία δημοσίων εγγράφων και εμπορία πλαστών,
- ▣ παραχάραξη μέσων πληρωμής,
- ▣ λαθρεμπόριο ορμονικών ουσιών και άλλων αυξητικών παραγόντων,
- ▣ λαθρεμπόριο πυρηνικών ή ραδιενεργών ουσιών,
- ▣ εμπορία κλεμμένων οχημάτων,
- ▣ βιασμός,
- ▣ εμπρησμός,
- ▣ εγκλήματα που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου,
- ▣ αεροπειρατεία και πειρατεία,
- ▣ δολιοφθορά,
- ▣ συμπεριφορά που παραβιάζει κανονισμούς οδικής κυκλοφορίας στην οποία περιλαμβάνονται και οι παραβάσεις κανόνων που αφορούν τις ώρες οδήγησης και τις ώρες ανάπαυσης και κανόνων που αφορούν επικίνδυνα προϊόντα,
- ▣ λαθρεμπόριο,
- ▣ παραβάσεις δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας,
- ▣ απειλές και πράξεις βίας κατά προσώπων, περιλαμβανομένων των πράξεων βίας κατά τη διάρκεια αθλητικών εκδηλώσεων,
- ▣ βανδαλισμός,
- ▣ κλοπή,
- ▣ αδικήματα που ορίζονται από το κράτος έκδοσης και που εξυπηρετούν το σκοπό της εφαρμογής υποχρεώσεων εκ πράξεων οι οποίες θεσπίσθηκαν δυνάμει της ΣΕΚ ή του τίτλου VI της ΣΕΕ.

Σε αυτή την περίπτωση, να δηλωθούν επακριβώς οι διατάξεις της πράξης που θεσπίσθηκε δυνάμει της ΣΕΚ ή της ΣΕΕ τις οποίες αφορά το συγκεκριμένο αδίκημα:

4. Στο βαθμό που το αδίκημα ή τα αδικήματα που αναφέρονται στο σημείο 2 δεν καλύπτονται από το σημείο 3, να δοθεί πλήρης περιγραφή τους:

η) Χαρακτηριστικά της απόφασης για την επιβολή της χρηματικής ποινής:

1. Να επιβεβαιωθεί ότι (να σημειωθούν με x τα ανάλογα τετραγωνάκια):

☒ α) η απόφαση είναι τελεσίδικη.

☒ β) σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η αρχή που εκδίδει το πιστοποιητικό, δεν έχει εκδοθεί στο κράτος εκτέλεσης απόφαση κατά του αυτού προσώπου για τις αυτές πράξεις, ούτε και έχει εκτελεσθεί τέτοια απόφαση εκδοθείσα σε άλλο κράτος πλην του κράτους έκδοσης ή του κράτους εκτέλεσης.

2. Αναφέρατε εάν για την υπόθεση ακολουθήθηκε γραπτή διαδικασία:

☒ α) Όχι.

☒ β) Ναι. Επιβεβαιώνεται ότι ο ενδιαφερόμενος ενημερώθηκε, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους έκδοσης, αυτοπροσώπως ή μέσω εκπροσώπου αρμοδίου κατά το εθνικό δίκαιο, για το δικαίωμά του να αμφισβητήσει την απόφαση και την προθεσμία για την άσκηση του ενδίκου αυτού μέσου.

3. Αναφέρετε εάν το ενδιαφερόμενο πρόσωπο εμφανίστηκε αυτοπροσώπως στη δίκη που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης:

1. ☒ Ναι, το πρόσωπο εμφανίστηκε αυτοπροσώπως στη δίκη που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης.

2. ☒ Όχι, το πρόσωπο δεν εμφανίστηκε αυτοπροσώπως στη δίκη που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης.

3. Εάν σημειώσατε το τετραγωνίδιο στο σημείο 2, παρακαλώ διευκρινίστε εάν:

☒ 3.1α. το πρόσωπο κλητεύθηκε αυτοπροσώπως στις ... (ημέρα/μήνας/έτος) και με την κλήτευση ενημερώθηκε σχετικά με την προγραμματισμένη ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της δίκης που οδήγησε στην έκδοση της αποφάσεως, και είχε ενημερωθεί σχετικά με το γεγονός ότι μπορεί να εκδοθεί απόφαση σε περίπτωση που δεν εμφανιστεί στη δίκη·

Ή

☒ 3.1β. το πρόσωπο δεν κλητεύθηκε αυτοπροσώπως αλλά είχε δι' άλλων μέσων ενημερωθεί πραγματικά και επισήμως για την προγραμματισμένη ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της δίκης που οδήγησε στην έκδοση της αποφάσεως, κατά τρόπον ώστε να αποδεικνύεται σαφώς ότι τελούσε εν γνώσει της προγραμματισμένης δίκης, και είχε

ενημερωθεί σχετικά με το γεγονός ότι μπορεί να εκδοθεί απόφαση σε περίπτωση που δεν εμφανιστεί στη δίκη·

Ή

☐ 3.2. το πρόσωπο τελούσε εν γνώσει της προγραμματισμένης δίκης, είχε δώσει δε εντολή σε δικηγόρο, τον οποίον διόρισε είτε το ενδιαφερόμενο πρόσωπο είτε το κράτος, να τον/την εκπροσωπήσει στη δίκη, και εκπροσωπήθηκε όντως από αυτόν τον δικηγόρο στη δίκη·

Ή

☐ 3.3. του επεδόθη η απόφαση στις ... (ημέρα/μήνας/έτος) και ενημερώθηκε ρητά για το δικαίωμά του να δικαστεί εκ νέου ή να ασκήσει ένδικο μέσο, όπου το πρόσωπο δικαιούται να παρίσταται, η δε ουσία της υπόθεσης περιλαμβανομένων και νέων αποδεικτικών στοιχείων, θα επανεξεταστεί, και η δίκη μπορεί να οδηγήσει σε ανατροπή της αρχικής απόφασης, και

☐ έχει δηλώσει ρητώς ότι δεν αμφισβητεί την απόφαση αυτή·

Ή

☐ δεν έχει ζητήσει να δικαστεί εκ νέου ή να ασκήσει ένδικο μέσο εντός της ισχύουσας προθεσμίας·

Ή

☐ 3.4. το πρόσωπο, αφού ενημερώθηκε ρητώς για τη διαδικασία και τη δυνατότητα να παρίσταται αυτοπροσώπως σε δίκη, παραιτείται ρητώς του δικαιώματος ακρόασης και δήλωσε ρητώς ότι δεν αμφισβητεί την υπόθεση.

4. Παρακαλώ αναφέρατε πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο έχει εκπληρωθεί ο σχετικός όρος, εάν σημειώσατε το τετραγωνίδιο στο σημείο 3.1β, 3.2, 3.3 ή 3.4 ανωτέρω:

... ...»

4. Μερική καταβολή του ποσού της ποινής

Αν μέρος του ποσού της ποινής έχει ήδη καταβληθεί στο κράτος έκδοσης ή σε άλλο κράτος, εφόσον αυτό είναι γνωστό στην αρχή που εξέδωσε το πιστοποιητικό, αναφέρατε το ύψος του ποσού που έχει καταβληθεί:

θ) Εναλλακτικές ποινές, περιλαμβανομένης ποινής στερητικής της ελευθερίας

1. Αναφέρατε εάν η νομοθεσία του κράτους έκδοσης παρέχει τη δυνατότητα να επιβληθούν από το κράτος εκτέλεσης εναλλακτικές ποινές σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η πλήρης ή μερική εφαρμογή της απόφασης για την επιβολή χρηματικής ποινής:

☐ ναι

☐ όχι

2. Εάν ναι, αναφέρατε ποιες ποινές μπορούν να επιβληθούν (φύση και μέγιστο όριο των ποινών):

☐ Κράτηση. Μέγιστη διάρκεια:

☐ Υπηρεσία υπέρ της κοινότητας (ή ανάλογη υπηρεσία). Μέγιστη διάρκεια:

☐ Άλλες ποινές. Περιγραφή:

ι) Άλλες περιστάσεις που σχετίζονται με την υπόθεση (προαιρετικές πληροφορίες):

ια) Το κείμενο της απόφασης που επιβάλλει τη χρηματική ποινή επισυνάπτεται στο πιστοποιητικό.

Υπογραφή της αρχής που εξέδωσε το πιστοποιητικό ή/και του εκπροσώπου της που βεβαιώνει την ακρίβεια του περιεχομένου του πιστοποιητικού:

Ονομασία/Όνομα:

Αξίωμα (τίτλος/βαθμός):

Ημερομηνία:

Επίσημη σφραγίδα (εάν υπάρχει)

- (1) Εάν η απόφαση διαβιβάζεται στο κράτος εκτέλεσης επειδή το νομικό πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδόθηκε η απόφαση έχει την καταστατική του έδρα σε αυτό το κράτος, πρέπει να συμπληρώνονται ο αριθμός καταχώρισης και η καταστατική έδρα.

III. ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Άρθρο 24

Τροποποιήσεις του ν. 3663/2008 (Α' 99)

1. Το άρθρο 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1

Εθνικό Μέλος

1. Στην Ευρωπαϊκή Μονάδα Δικαστικής Συνεργασίας (EUROJUST), η οποία συγκροτήθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2002/187/ΔΕΥ της 28.2.2002 ΕΕ (ΕΕ L 63/1 της 6.3.2002, εφεξής απόφαση του Συμβουλίου), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2009/426/ΔΕΥ της 16.12.2008 (ΕΕ L 138/14 της 4.6.2009), ως οργανισμός της ΕΕ με νομική προσωπικότητα, ορίζονται, με διάταγμα που εκδίδεται κατόπιν πρότασης των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Εξωτερικών ύστερα από απόφαση του οικείου Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, Εθνικό Μέλος, αναπληρωτής αυτού και βοηθός, εισαγγελικοί λειτουργοί το μεν Εθνικό Μέλος με το βαθμό του εισαγγελέα πρωτοδικών και άνω, ο δε αναπληρωτής αυτού και ο βοηθός με το βαθμό του αντεισαγγελέα πρωτοδικών και άνω και σε κάθε περίπτωση νεότεροι κατ' αρχαιότητα του Εθνικού Μέλους. Ο ορισμός του Εθνικού Μέλους, του αναπληρωτή του και του βοηθού ανακοινώνεται από τον Υπουργό Εξωτερικών στη EUROJUST και στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με επίσημο ταχυδρομείο.

2. Η θητεία του Εθνικού Μέλους, του αναπληρωτή αυτού και του βοηθού, οι οποίοι αποσπώνται, με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση, στην έδρα της EUROJUST, είναι τετραετής, με δυνατότητα ισόχρονων ανανεώσεων με την ίδια διαδικασία. Ο αναπληρωτής και ο βοηθός ενεργούν εξ ονόματος του Εθνικού Μέλους και, αν παραστεί ανάγκη, αντικαθιστούν το Εθνικό Μέλος κατά την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων του.»

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το Εθνικό Μέλος ενεργώντας για λογαριασμό της EUROJUST:

α) μπορεί να ζητεί από τις ημεδαπές αρμόδιες αρχές να εξετάσουν το ενδεχόμενο: αα) να προβούν σε έρευνα ή άσκηση ποινικής δίωξης για συγκεκριμένες πράξεις, ββ) ότι είναι προτιμότερο να προβεί σε έρευνα ή να ασκήσει ποινική δίωξη η αρχή ενός άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γγ) να συντονίσουν τη δράση τους με τις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών-μελών, δδ) να συστήσουν κοινή ομάδα έρευνας, εε) να παρέχουν στην EUROJUST τις ζητούμενες πληροφορίες για την εκτέλεση του έργου της, στστ) να λάβουν ειδικά μέτρα για τη διεξαγωγή της έρευνας και ζζ) να λάβουν κάθε άλλο δικαιολογημένο μέτρο για την έρευνα ή τη δίωξη,

β) μεριμνά για την ενημέρωση των ημεδαπών αρμόδιων αρχών σχετικά με τις έρευνες και ποινικές διώξεις των οποίων έχει γνώση,

γ) επικουρεί τις αρμόδιες ημεδαπές αρχές, κατόπιν αίτησής τους, ώστε να εξασφαλίζεται ο καλύτερος δυνατός συντονισμός των ερευνών και της άσκησης ποινικών διώξεων,

δ) υποστηρίζει τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων ημεδαπών αρχών,

ε) συνεργάζεται και διαβουλεύεται με το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο, χρησιμοποιώντας, μεταξύ άλλων, τη βάση τεκμηρίωσης του Δικτύου και συμβάλλει στη βελτίωσή της,

στ) παρέχει υποστήριξη σε έρευνες ή ποινικές διώξεις των ημεδαπών αρμόδιων αρχών ή και των αρχών τρίτου κράτους, κατόπιν αίτησής τους, όταν αφορούν μόνο σε αυτές και στις αρχές ενός τρίτου κράτους, εφόσον έχει συναφθεί μεταξύ της EUROJUST και του τρίτου κράτους συμφωνία συνεργασίας ή, σε ειδικές περιπτώσεις, αν συντρέχει ουσιώδες συμφέρον το οποίο επιβάλλει την υποστήριξη και υπό την προϋπόθεση ότι συμφωνεί η EUROJUST ως συλλογικό όργανο,

ζ) μεριμνά ώστε οι αρμόδιες εθνικές αρχές να ανταποκρίνονται, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, σε αιτήσεις που υποβάλλονται δυνάμει του παρόντος άρθρου,

η) λαμβάνει, διαβιβάζει, διευκολύνει και παρακολουθεί την εκτέλεση, καθώς και την παροχή συμπληρωματικών πληροφοριών όσον αφορά την εκτέλεση των αιτήσεων και των αποφάσεων δικαστικής συνεργασίας, μεταξύ άλλων όσον αφορά πράξεις με τις οποίες υλοποιείται η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης,

θ) σε περιπτώσεις μερικής ή ατελούς εκτέλεσης αίτησης δικαστικής συνεργασίας, ζητά από την αρμόδια ημεδαπή δικαστική αρχή να λάβει συμπληρωματικά μέτρα προκειμένου να εκτελεσθεί πλήρως η αίτηση,

ι) σε συμφωνία με την αρμόδια εθνική αρχή ή κατόπιν αίτησής της και ανάλογα με την περίπτωση, δύναται: αα) να εκδίδει και συμπληρώνει αιτήσεις και αποφάσεις δικαστικής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένων πράξεων, με τις οποίες υλοποιείται η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης, ββ) να εκτελεί, στο όνομα της χώρας, αιτήσεις και αποφάσεις δικαστικής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένων πράξεων, με τις οποίες υλοποιείται η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης, γγ) να παραγγέλλει μέτρα για τη διεξαγωγή έρευνας τα οποία κρίνονται αναγκαία σε συνεδρίαση συντονισμού την οποία διοργανώνει η EUROJUST προς παροχή συνδρομής σε αρμόδιες εθνικές αρχές που συμμετέχουν σε συγκεκριμένη έρευνα και όπου καλούνται να συμμετάσχουν οι αρμόδιες εθνικές αρχές τις οποίες αφορά η έρευνα, δδ) να παρέχει εξουσιοδότηση για την πραγματοποίηση ελεγχόμενων παραδόσεων εντός της χώρας και να συντονίζει τις παραδόσεις αυτές,

ια) σε επείγουσες περιπτώσεις και εφόσον δεν είναι σε θέση να εντοπίσει εγκαίρως την αρμόδια εθνική αρχή ή να έλθει εγκαίρως σε επαφή μαζί της δύναται: αα) να επιτρέπει την πραγματοποίηση ελεγχόμενων παραδόσεων εντός της χώρας και να συντονίζει τις παραδόσεις αυτές, ββ) να εκτελεί, στο όνομα της χώρας, αιτήσεις και αποφάσεις δικαστικής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένων πράξεων, με τις οποίες υλοποιείται η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης. Μόλις εντοπισθεί η αρμόδια

εθνική αρχή ή πραγματοποιηθεί επαφή μαζί της, ενημερώνεται για την άσκηση των ανωτέρω εξουσιών,

ιβ) δικαιούται να συμμετέχει, ως εκπρόσωπος των ελληνικών αρχών, σε κοινές ομάδες ερευνών, συμπεριλαμβανομένης της σύστασής τους, σύμφωνα με το άρθρο 13 της Σύμβασης της 29ης Μαΐου 2000 περί αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής σε ποινικές υποθέσεις μεταξύ των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την απόφαση-πλαίσιο 2002/465/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002, σχετικά με τις κοινές ομάδες έρευνας και τις σχετικές διατάξεις του παρόντος. Υπό τους ίδιους όρους καλείται να συμμετέχει σε κάθε κοινή ομάδα ερευνών στην οποία μετέχει η Ελλάδα και για την οποία παρέχεται κοινοτική χρηματοδότηση δυνάμει των εφαρμοστέων χρηματοδοτικών μέσων.».

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του το Εθνικό Μέλος μπορεί: α) να ζητά από τις ημεδαπές δικαστικές αρχές, τις δικαστικές αρχές των κρατών-μελών και την EuroPol να του παρέχουν τις απαραίτητες πληροφορίες, β) να έχει πρόσβαση στα αρχεία ποινικού μητρώου που τηρούνται στις εισαγγελίες της χώρας, σύμφωνα με τα ισχύοντα για τις ημεδαπές δικαστικές και εισαγγελικές αρχές, γ) να έχει πρόσβαση στα αρχεία συλληφθέντων, αρχεία ερευνών και αρχεία DNA, σύμφωνα με τα ισχύοντα για τις ημεδαπές δικαστικές και εισαγγελικές αρχές, δ) να έχει πρόσβαση στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για την εκπλήρωση των καθηκόντων που του ανατίθενται από την EUROJUST και σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση του Συμβουλίου.».

4. Οι περιπτώσεις α' και δ' του άρθρου 5 αντικαθίστανται ως εξής:

«α) μπορεί να ζητεί αιτιολογημένα από τις ημεδαπές αρμόδιες αρχές να προβούν στις ενέργειες οι οποίες προβλέπονται στις υποπερίπτώσεις αα', ββ', γγ', δδ' και εε' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 4.».

«δ) συνεργάζεται και διαβουλεύεται με το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο, χρησιμοποιώντας, μεταξύ άλλων, τη βάση τεκμηρίωσης του Δικτύου και συμβάλλει στη βελτίωση της.».

5. Το άρθρο 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 6

Ανταπόκριση ημεδαπών αρχών

1. Η εξέταση των αιτημάτων, όπως προβλέπονται στα άρθρα 4 και 5, γίνεται από τις κατά περίπτωση αρμόδιες δικαστικές και εισαγγελικές αρχές.

2. Αν το Εθνικό Μέλος ή η EUROJUST, ως συλλογικό όργανο, υποβάλει αίτημα για κάποιο από τα θέματα που αναφέρονται στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 ή στην περίπτωση α' του άρθρου 5 και η αρμόδια ημεδαπή αρχή το κρίνει απορριπτικό, ενημερώνει την EUROJUST χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση για την απόφαση αυτή και για τους λόγους που δεν επέτρεψαν την ικανοποίηση του αιτήματος. Όταν δεν είναι δυνατόν να δοθούν εξηγήσεις ως προς την άρνηση συμμόρφωσης προς αίτηση, διότι η πράξη αυτή θα έβλαπτε

ουσιαστικά συμφέροντα εθνικής ασφάλειας ή θα διακύβευε την ασφάλεια προσώπων, η αρμόδια ημεδαπή αρχή δύναται να επικαλεστεί επιχειρησιακούς λόγους.».

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το Εθνικό Μέλος, ο αναπληρωτής αυτού και ο βοηθός έχουν πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία επεξεργάζεται η EUROJUST, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 14, 15, 16, 16α, 16β, 17 και 18 της Απόφασης του Συμβουλίου και υπό την επιφύλαξη της τήρησης των διατάξεων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.».

7. Το άρθρο 10 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 10

Κατάσταση δικαστικών λειτουργιών

1. Το Εθνικό Μέλος, ο αναπληρωτής, ο βοηθός και το μέλος του Κοινού Εποπτικού Οργάνου, δεν απομακρύνονται προ του τέλους της θητείας τους, εκτός και αν ακολουθηθεί η ίδια διαδικασία, που προβλέπεται για τον διορισμό τους, και ενημερωθεί προηγουμένως το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους λόγους που αιτιολογούν την ανάκληση. Όταν το Εθνικό Μέλος είναι ο πρόεδρος ή ο αντιπρόεδρος της EUROJUST, η θητεία του θα πρέπει να διαρκέσει τόσο ώστε να μπορέσει να εκπληρώσει το έργο του πριν από το τέλος της θητείας του ως πρόεδρος ή αντιπρόεδρος.

2. Η υπηρεσιακή κατάσταση του Εθνικού Μέλους, του αναπληρωτή του, του βοηθού και του μέλους του Κοινού Εποπτικού Οργάνου ρυθμίζεται κατά τα λοιπά από τις διατάξεις του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών (ν. 1756/1988, Α' 35).».

8. Το άρθρο 11 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 11

Αποζημίωση διαμονής στην αλλοδαπή

Στο Εθνικό Μέλος, τον αναπληρωτή αυτού και τον βοηθό, που διορίζονται και αποσπώνται στην έδρα της EUROJUST σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 1 του παρόντος, καταβάλλονται:

α) οι αποδοχές της οργανικής τους θέσης,

β) επίδομα υπηρεσίας αλλοδαπής του άρθρου 16 της υποπαραγράφου Δ9 της παρ. Δ' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94), ενώ, μέχρι την έκδοση της απόφασης που προβλέπεται από τις ως άνω διατάξεις, εξακολουθεί να ισχύει η με αριθμ. 2172249/0022/27.8.2013 (Β' 2108) απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,

γ) τα έξοδα απόσπασης του άρθρου 20 της υποπαραγράφου Δ9 της παρ. Δ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94).».

9. Διαγράφεται το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 12.

10. Το άρθρο 13 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 13

Κοινή ομάδα έρευνας

Κοινή ομάδα έρευνας είναι η ομάδα προσώπων, η οποία συγκροτείται για να διεξάγει έρευνα σε ένα ή πε-

ρισσότερα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διακρίβωση των εγκλημάτων της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών ουσιών (ν. 4139/2013, Α' 74), της εμπορίας ανθρώπων (άρθρο 323Α ΠΚ), των τρομοκρατικών πράξεων (άρθρο 187Α ΠΚ) και των εγκλημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 2 περίπτωση ε' του π.δ. 135/2013, ιδίως όταν: α) η έρευνα απαιτεί δυσχερείς και περίπλοκες ενέργειες συνδεδεμένες με άλλα κράτη - μέλη, β) η φύση και η πολυπλοκότητα της υπόθεσης απαιτεί συντονισμένη και εναρμονισμένη δράση στα ενδιαφερόμενα κράτη - μέλη.».

Άρθρο 25

Διατάξεις που αφορούν την ποινική δικαιοσύνη

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 483 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί να ζητήσει την αναίρεση οποιουδήποτε βουλεύματος, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με τα οποία τα συμβούλια πλημμελειοδικών και εφετών αποφαινόμενα αμετακλήτως, με σχετική δήλωση στον γραμματέα του Αρείου Πάγου, μέσα στην προθεσμία του άρθρου 479, το δεύτερο εδάφιο του οποίου εφαρμόζεται και σε αυτήν την περίπτωση. Μετά την προθεσμία αυτή ο ίδιος ο εισαγγελέας μπορεί να ασκήσει αναίρεση του βουλεύματος υπέρ του νόμου και για οποιαδήποτε παράβαση των διατάξεων που αφορούν την προδικασία χωρίς να βλάπτονται τα δικαιώματα των διαδίκων.».

2. Η παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 2225/1994 (Α' 121) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η αίτηση υποβάλλεται προς τον Εισαγγελέα Εφετών του τόπου της αιτούσας αρχής ή του τόπου όπου πρόκειται να επιβληθεί η άρση, εκτός αν στην αιτούσα αρχή, με βάση διάταξη νόμου και απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου έχει ήδη αποσπασθεί και υπηρετεί με αποκλειστική απασχόληση συγκεκριμένου εισαγγελικού λειτουργού, οπότε, στην περίπτωση αυτή, η ανωτέρω αίτηση υποβάλλεται σε αυτόν. Ο πιο πάνω, κατά περίπτωση, αρμόδιος εισαγγελικός λειτουργός αποφασίζει μέσα σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες για την άρση ή όχι του απορρήτου με διάταξή του στην οποία περιέχονται τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 5 στοιχεία. Αν κατά την κρίση του, μετά από εισήγηση της αιτούσας αρχής, ειδικές περιστάσεις εθνικής ασφάλειας επιβάλλουν την παράλειψη ή τη συνοπτική παράθεση ορισμένων από τα στοιχεία αυτά, γίνεται ειδική μνεία στη διάταξη.».

3. Τα δύο τελευταία εδάφια της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 3649/2008 (Α' 39) καταργούνται.

4. Στο άρθρο 52 του ν. 4002/2011 (Α' 180) προστίθεται παράγραφος 12 ως εξής:

«12. Στην περίπτωση των κακουργημάτων του παρόντος άρθρου για την περάτωση της κύριας ανάκρισης και την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 308Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, περί κατ' εξαίρεση περάτωσης της κύριας ανάκρισης.».

5. Στην παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 4440/2016 (Α' 224) προστίθεται περίπτωση κδ' ως εξής:

«κδ) στο Γραφείο Ειδικών Εμπειρογνομόνων του Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς, του άρθρου 2 παρ. 3Α του ν. 4022/2011 (Α' 219).».

Άρθρο 26

Τροποποίηση του ν. 3689/2008 (Α' 164)

Η παρ. 6 του άρθρου 44 του ν. 3689/2008 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Τρεις από τις θέσεις ΠΕ Οικονομολόγων, με αντικείμενο το σχεδιασμό, τον προγραμματισμό, την υλοποίηση και διαχείριση των χρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγραμμάτων, μπορεί να καλύπτονται με τριετή απόσπαση από προσωπικό με σχετική εμπειρία στα ζητήματα αυτά, από τη Μονάδα Διαχείρισης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης Α.Ε. (Μ.Ο.Δ. Α.Ε.), που ιδρύθηκε με το ν. 2372/1996 (Α' 29), κατά προτεραιότητα, ή από προσωπικό του ευρύτερου δημόσιου τομέα, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας. Η απόσπαση διενεργείται, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη, συμπεριλαμβανομένων και αυτών του ν. 4440/2016, με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Σχολής, μετά από εισήγηση του Γενικού Διευθυντή αυτής. Η απόσπαση του υπαλλήλου μπορεί να παρατείνεται με την ίδια διαδικασία για τουλάχιστον μια ακόμη τριετία, ενώ μπορεί να διακόπτεται με την ίδια διαδικασία και πριν από τη λήξη του χρόνου αυτής. Το αποσπώμενο προσωπικό εξακολουθεί να λαμβάνει το σύνολο των αποδοχών του με τα πάσης φύσεως επιδόματα της οργανικής θέσης του, από το φορέα από τον οποίο αποσπάται, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις καταβολής τους.».

Άρθρο 27

Τροποποιήσεις του ν. 4512/2018 (Α' 5) και του ν. 4509/2017 (Α' 201)

1. Οι διαδικασίες μετάταξης των υπαλλήλων των υποθηκοφυλακείων και των κτηματολογικών γραφείων που προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 20 του ν. 4512/2018, οι οποίες δεν έχουν ολοκληρωθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος και εκκρεμούν στον πρώτο ή τον δεύτερο βαθμό, καταλαμβάνονται από τις διατάξεις της παραγράφου αυτής.

2. α. Στην παρ. 2Α του άρθρου 182 του ν. 4512/2018 η φράση «της αμέσως προηγούμενης παραγράφου 1Α» αντικαθίσταται από τη φράση «της αμέσως προηγούμενης παραγράφου 1».

β. Στο τρίτο εδάφιο της παρ. 4Α του άρθρου 182 του ν. 4512/2018 προστίθεται στο τέλος φράση ως εξής:

«, καθώς και η βεβαιότητα παραλαβής».

γ. Στην παρ. 7 του άρθρου 182 του ν. 4512/2018 η φράση «της παραγράφου 3» αντικαθίσταται από τη φράση «της παραγράφου 4».

δ. Στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 185 του ν. 4512/2018 η φράση «έξι (6) μήνες» αντικαθίσταται από τη φράση «τρεις (3) μήνες».

3. Από την υποπερίπτωση ββ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 35 του ν. 4509/2017 διαγράφεται η φράση «του συνολικού αριθμού οργανικών θέσεων του Κλάδου αυτών οριζομένου σε έξι (6)» και από την παρ. 3 του άρθρου 22 του ν. 4509/2017 διαγράφεται ο αριθμός 5.

Άρθρο 28

Διατάξεις που αφορούν τα συναινετικά διαζύγια

1. Στο Παράρτημα ΙΙ με τίτλο «ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΜΟΙΒΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΓΙΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΕ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ» του Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013, Α' 208) προστίθεται η φράση: «ΓΙΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΕ ΠΡΑΞΗ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΛΥΣΗΣ ΓΑΜΟΥ ΕΝΩΠΙΟΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΥ 321 ευρώ».

2. Στην περίπτωση δ' του άρθρου 2 της υπ' αριθμ. 111376/11.1.2012 κ.υ.α. των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Καθορισμός δικαιωμάτων συμβολαιογράφων» (Β' 13), προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Για την πράξη με την οποία βεβαιώνεται η λύση του γάμου και επικυρώνονται οι έγγραφες συμφωνίες των συζύγων οφείλονται πάγια δικαιώματα και δεν καταβάλλεται τέλος χαρτοσήμου για αυτές.».

Άρθρο 29

Διατάξεις που αφορούν το Ελεγκτικό Συνέδριο

1. Στην παρ. 7 του άρθρου 35 του ν. 4129/2013, μετά τη φράση «κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 3986/2011,» προστίθεται η φράση «ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για αρχική σύμβαση ή για τροποποίηση υφιστάμενης σύμβασης και ανεξάρτητα από το αν η τροποποιούμενη σύμβαση είχε υπαχθεί στον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.».

2. Από 30.6.2018 οι οργανικές θέσεις των Παρέδρων του Ελεγκτικού Συνεδρίου αυξάνονται κατά τρεις (3), οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε σαράντα επτά (47). Από την ίδια ανωτέρω ημερομηνία, οι οργανικές θέσεις των Συμβούλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου αυξάνονται κατά τρεις (3), οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε τριάντα τρεις (33).

3. Στην παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 4440/2016 (Α' 224) προστίθεται από την έναρξη ισχύος του, εδάφιο β' ως εξής:

«Ομοίως, διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις της παρ. 13 του άρθρου 12 του ν. 2539/1997 και του άρθρου 40 του ν. 3772/2009, που ισχύουν για το Ελεγκτικό Συνέδριο.».

Άρθρο 30

Επιδότηση φοίτησης στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο υπαλλήλων των Καταστημάτων Κράτησης και άλλες ρυθμίσεις σωφρονιστικού δικαίου

1. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μπορεί να χρηματοδοτεί τη φοίτηση, για απόκτηση πρώτου πτυχίου, μέχρι είκοσι (20) υπαλλήλων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΕ) καταστημάτων κράτησης, ετησίως, σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (Ε.Α.Π.), με

γνωστικό αντικείμενο την οργάνωση και λειτουργία της δημόσιας διοίκησης. Το εν λόγω προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών καταρτίζεται και υλοποιείται κατ' ανάλογη εφαρμογή των ειδικότερα προβλεπόμενων στο άρθρο 42 του ν. 4369/2016 (Α' 33).

Η χρηματοδότηση για το εν λόγω Πρόγραμμα του Ε.Α.Π. ανέρχεται σε ποσό ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) των προβλεπόμενων διδάκτρων συμμετοχής των υπαλλήλων για τις θεματικές ενότητες που απαιτούνται κατ' έτος για την απόκτηση πτυχίου σε τέσσερα (4) έτη. Η χρηματοδότηση προβλέπεται για την παρακολούθηση κάθε θεματικής ενότητας, μία φορά. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζεται, ετησίως, ο συνολικός αριθμός των υπαλλήλων καταστημάτων κράτησης που, με την ιδιότητά τους αυτή, συμμετέχουν στο Πρόγραμμα, ο τρόπος επιλογής τους, το ύψος της χρηματοδότησης και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

Οι ως άνω επιλεγέντες υπάλληλοι υποχρεούνται να επιλέξουν και να παρακολουθήσουν την κατεύθυνση ή θεματική ενότητα του Προγράμματος με θέματα Αντεγκληματικής – Σωφρονιστικής πολιτικής ή διοίκησης.

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 7 του π.δ. 62/2014 (Α' 105), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 60 του ν. 4443/2016 (Α' 232), αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο θεσμός της ηλεκτρονικής επιτήρησης θα εφαρμοσθεί πιλοτικά για χρονικό διάστημα σαράντα οκτώ (48) μηνών και θα αφορά:».

3. Η περίπτωση 2 της παρ. 1 του άρθρου 55 του Σωφρονιστικού Κώδικα (ν. 2776/1999, Α' 291) αντικαθίσταται ως εξής:

«2) Δεν εκκρεμεί κατά του καταδίκου ποινική διαδικασία για αξιόποινη πράξη σε βαθμό κακουργήματος ή διαδικασία εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης ή έκδοσης σε τρίτη χώρα.».

4. Στην παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 4440/2016 (Α' 224) προστίθεται περίπτωση κε' ως εξής:

«κε) σε υπηρεσίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 692/1977 (Α' 260) και το άρθρο 6 παρ. 6 του ν. 4285/2014 (Α' 191), όπως ισχύουν.».

Άρθρο 31

Θέματα Ιθαγένειας

1.α. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου ΙΑ του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (ν. 3284/2004, Α' 217), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4332/2015 (Α' 76), αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Της εγγραφής του στην Α' τάξη ελληνικού σχολείου της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ή σχολείου της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που ακολουθεί το υποχρεωτικό ελληνικό πρόγραμμα εκπαίδευσης και διδασκαλίας και της συνέχισης παρακολούθησης ελληνικού σχολείου ή σχολείου που ακολουθεί το υποχρεωτικό ελληνικό πρόγραμμα εκπαίδευσης και διδασκαλίας κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης - αίτησης της παραγράφου 2.».

β. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 1Β του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

(ν. 3284/2004, Α' 217), όπως το άρθρο αυτό προστέθηκε με το άρθρο 1Α του ν. 4332/2015 (Α' 76), μετά τις λέξεις «ελληνικού σχολείου στην Ελλάδα» προστίθεται η φράση: «ή σχολείου που ακολουθεί το υποχρεωτικό ελληνικό πρόγραμμα εκπαίδευσης και διδασκαλίας στην Ελλάδα».

2. Το εδάφιο δ' της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τους συζύγους Ελλήνων διπλωματικών υπαλλήλων και υπαλλήλων που υπηρετούν στις διπλωματικές και προξενικές αρχές του Υπουργείου Εξωτερικών προσμετράται για τη συμπλήρωση του παραπάνω χρόνου και ο χρόνος παραμονής τους στο εξωτερικό λόγω της υπηρεσίας των Ελλήνων συζύγων τους, εφόσον έχουν συμπληρώσει, οποτεδήποτε, ένα (1) έτος διαμονής στην Ελλάδα.».

3. Στο άρθρο 5 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Ο αλλοδαπός που κατέχει κάθε έγκυρο τίτλο διαμονής, εκτός των προσωρινών, και πληροί τις τυπικές προϋποθέσεις των περιπτώσεων α', β' και γ' της παραγράφου 1 μπορεί να ζητήσει την πολιτογράφηση του εφόσον διαμένει στην Ελλάδα νόμιμα για δώδεκα (12) συνεχή έτη πριν από την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης.»

4. Το άρθρο 25 του ν. 3838/2010 (Α' 49) καταργείται. Εκκρεμείς κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου αιτήσεις πολιτογράφησης που υποβλήθηκαν κατ' εφαρμογή του άρθρου 25 του ν. 3838/2010 εξακολουθούν να εξετάζονται σύμφωνα με το άρθρο αυτό, όπως ίσχυε πριν την κατάργησή του με τις διατάξεις του παρόντος.

5. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 8 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 του ν. 3838/2010 (Α' 49), προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Η απόφαση πολιτογράφησης εκδίδεται με τα ονοματεπωνυμικά στοιχεία του αιτούντος, όπως αυτά αποδίδονται στην επίσημη μετάφραση της νομίμως επικυρωμένης αλλοδαπής πράξης γεννήσεώς του. Αίτημα για διόρθωση των στοιχείων αυτών ως προς την ορθογραφική ή φθογγολογική τους απόδοση μετά την έκδοση της απόφασης πολιτογράφησης που δεν οφείλεται σε εκ παραδρομής σφάλμα, υποβάλλεται στην υπηρεσία του Δήμου στον οποίο διενεργήθηκε η εγγραφή του αιτούντος, συνοδευόμενο με τα απαραίτητα προς τούτο δικαιολογητικά. Η σχετική διόρθωση γίνεται με πράξη δημάρχου.».

6.α. Η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4332/2015 (Α' 76) αντικαθίσταται ως εξής:

«α) τον Ειδικό Τομεακό Γραμματέα Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών, ως Πρόεδρο, και ως μέλη,».

β. Η περίπτωση ε' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4332/2015 (Α' 76) αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής,».

7. Σε περίπτωση απόκτησης της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση όσων υπάγονται στις διατάξεις του ν.δ. 3832/1958 (Α' 128), δεν αποτελεί προϋπόθεση του διορισμού ή της πρόσληψής τους στο δημόσιο τομέα η

συμπλήρωση ενός (1) έτους από την απόκτησή της, κατά παρέκκλιση της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 3528/2007 (Α' 26).

Άρθρο 32

Η αληθής έννοια της διάταξης του πρώτου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002 (Α' 146) είναι ότι το ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) της κρατικής χρηματοδότησης, την οποία λαμβάνουν οι δικαιούχοι της περίπτωσης ε.α) της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ίδιου νόμου, είναι ανεκχώρητο έναντι των τραπεζικών απαιτήσεων που γεννώνται από τις δανειακές συμβάσεις, ανεξαρτήτως του χρόνου γέννησης αυτών.

Άρθρο 33

Η προϋπόθεση της προηγούμενης έκδοσης οργανισμών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4440/2016 (Α' 224), για τη συμμετοχή φορέων ως υπηρεσιών υποδοχής στο Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας (ΕΣΚ), δεν απαιτείται, εφόσον με αιτιολογημένη έκθεση του οικείου φορέα, η οποία εγκρίνεται από τον αρμόδιο Υπουργό, βεβαιώνεται ότι οι υπηρεσιακές ανάγκες για τη λειτουργία του καλύπτονται από τις υφιστάμενες οργανικές διατάξεις.

Άρθρο 34

1. Στο τέλος του άρθρου 4 του ν. 4440/2016 (Α' 224) προστίθεται παράγραφος 5, ως εξής:

«5. Σε περίπτωση που, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων, ο φορέας προέλευσης δεν βεβαιώνει την πλήρωση των προϋποθέσεων των παραγράφων 2, 3 και 4 του παρόντος, οι προϋποθέσεις αυτές τεκμαίρεται ότι πληρούνται. Ειδικά για την αξιολόγηση των τυπικών προσόντων των υποψηφίων σε περίπτωση που η ανωτέρω προθεσμία παρέλθει άπρακτη, τα τριμελή όργανα του άρθρου 7 του παρόντος λαμβάνουν υπόψη τα αναφερόμενα στην αίτηση του υποψηφίου.».

2. Στο τέλος του α' εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 4440/2016 προστίθενται εδάφια, ως εξής:

«Οι αιτήσεις προτίμησης μπορούν να υποβάλλονται για τις θέσεις έως και τριών (3) φορέων κατ' ανώτατο όριο. Η αίτηση επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75) και η ανακρίβεια των δηλούμενων στοιχείων επισύρει τις προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις.».

3. Τα β' και γ' εδάφια της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 4440/2016 αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«Σε περίπτωση που η προκηρυσσόμενη θέση αφορά κλάδο ή ειδικότητα των κατηγοριών ΠΕ ή ΤΕ, το αρμόδιο τριμελές όργανο της παραγράφου 1 του παρόντος καλεί τους τρεις (3) επικρατέστερους για τη θέση υποψηφίους σε συνέντευξη, εντός πέντε (5) ημερών από την πάροδο της προθεσμίας της παραγράφου 5 του άρθρου 4 του παρόντος. Σε περίπτωση που η προκηρυσσόμενη θέση αφορά κλάδο ή ειδικότητα των κατηγοριών ΔΕ ή ΥΕ, το αρμόδιο τριμελές όργανο της παραγράφου 1 του παρόντος, εφόσον κρίνει αναγκαίο, δύναται να καλέσει τους τρεις (3) επικρατέστερους για τη θέση υποψηφίους σε

συνέντευξη εντός πέντε (5) ημερών από την πάροδο της προθεσμίας της παραγράφου 5 του άρθρου 4 του παρόντος, άλλως συντάσσει αμελλητί το πρακτικό επιλογής του επομένου εδαφίου.».

4. Η παρ. 4 του άρθρου 7 του ν. 4440/2016 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«4. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης η υπηρεσία υποδοχής ενημερώνει εντός τριών (3) ημερών τον επιλεγέντα υπάλληλο, καθώς και την υπηρεσία προέλευσής του, καλώντας τους να υποβάλλουν τα αναγκαία δικαιολογητικά για την έκδοση της πράξης μετάταξης ή απόσπασης, εφόσον αυτά δεν έχουν υποβληθεί σε προηγούμενο στάδιο της διαδικασίας. Σε περίπτωση που εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ανωτέρω ενημέρωση ο υποψήφιος παραιτείται ή δεν προσκομίζει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την απόδειξη των τυπικών του προσόντων ή η υπηρεσία προέλευσης προσκομίζει δικαιολογητικά, από τα οποία βεβαιώνεται η μη πλήρωση των προϋποθέσεων των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 4 του παρόντος για τον επιλεγέντα, η υπηρεσία του φορέα υποδοχής ενημερώνει αμελλητί το τριμελές όργανο του άρθρου 7 του ν. 4440/2016 για την υπόδειξη του επικρατέστερου επιλαχόντα σύμφωνα με το πρακτικό επιλογής της προηγούμενης παραγράφου. Κατόπιν, η πράξη μετάταξης ή απόσπασης εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο της υπηρεσίας υποδοχής εντός των οριζόμενων στην παράγραφο 3 του άρθρου 6 προθεσμιών και κοινοποιείται αμέσως στην υπηρεσία προέλευσης του υπαλλήλου, καθώς και στον ίδιο, ο οποίος υποχρεούται να αναλάβει υπηρεσία στη νέα του θέση το αργότερο εντός ενός (1) μηνός από την ως άνω κοινοποίηση. Σε περίπτωση απόσπασης ή μετάταξης υπαλλήλου από ΚΕΠ η προθεσμία ανάληψης υπηρεσίας είναι δύο (2) μήνες από την κοινοποίηση, διάστημα εντός του οποίου ο οικείος Δήμαρχος μεριμνά για την κάλυψη της κενωθείσας θέσης, προκειμένου να μην μειωθεί ο αριθμός των υπηρετούντων υπαλλήλων. Πράξεις μετάταξης ή απόσπασης που εκδίδονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα παράγραφο ανακαλούνται μετά την έκδοσή τους μόνο για λόγους που αφορούν τη μη συνδρομή των προϋποθέσεων των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 4.».

5. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 3 και 4 εφαρμόζονται και σε εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, διαδικασίες αξιολόγησης υποψηφίων για τις οποίες δεν έχει πραγματοποιηθεί ακόμη η πρώτη συνεδρίαση του αρμόδιου τριμελούς οργάνου του άρθρου 7 του ν. 4440/2016. Ειδικά για την ολοκλήρωση του Α' Κύκλου Κινητικότητας, η προθεσμία της παραγράφου 1 για τους φορείς προέλευσης ξεκινά από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 35

1. Αποσπάσεις υπαλλήλων που λήγουν στις 15.4.2018, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 18 του ν. 4440/2016, δύνανται να παρατείνονται έως και 31.12.2018, κατόπιν αιτήσεως του υπαλλήλου και απόφασης του αρμοδίου για το διορισμό οργάνου του φορέα υποδοχής, χωρίς να απαιτείται γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου.

2. Υπάλληλοι που είναι αποσπασμένοι σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 18 του ν. 4440/2016 δύνανται να μεταταχθούν στην υπηρεσία που είναι αποσπασμένοι κατόπιν αίτησής τους που υποβάλλεται στο φορέα υποδοχής εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Για τη μετάταξη εκδίδεται απόφαση των αρμοδίων για το διορισμό οργάνων, μετά από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου του φορέα υποδοχής, εφόσον υφίσταται, χωρίς να απαιτείται η έκδοση εγκριτικής απόφασης της ΠΥΣ 33/2006, όπως ισχύει. Η μετάταξη διενεργείται σε κενή θέση κλάδου της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας και αν δεν υπάρχει με μεταφορά της θέσης που κατέχει ο υπάλληλος, με την ίδια σχέση εργασίας και διατήρηση της τυχόν προσωπικής διαφοράς στις αποδοχές. Σε περίπτωση που η απόσπαση του υπαλλήλου λήγει πριν από τη δημοσίευση της πράξης μετάταξης, η απόσπαση παρατείνεται μέχρι την έκδοση της πράξης μετάταξης.

3. Η κάλυψη των δαπανών μισθοδοσίας των αποσπάσεων και μετατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 4440/2016.

Άρθρο 36

1. Το ελληνικό δημόσιο αναγνωρίζει τις δαπάνες για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και πληροφορικής στο πλαίσιο του έργου «ΣΥΖΕΥΞΙΣ Ι», οι οποίες παρασχέθηκαν μετά τη λήξη των από 30.5.2014 συμβάσεων που καταρτίστηκαν μεταξύ των παρόχων και του ελληνικού δημοσίου, ήτοι από την 1η Οκτωβρίου 2016, έως τη δημοσίευση του παρόντος υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Η «Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.» πιστοποιεί την παροχή στους οικείους φορείς των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και πληροφορικής κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα, σύμφωνα με τους όρους των από 30.5.2014 συμβάσεων.

β) Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους αναγνωρίζει τις απαιτήσεις των παρόχων των υπηρεσιών σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στα άρθρα 2, 6 και 7 του ν. 3086/2002 (Α' 324). Στο πλαίσιο της συμβιβαστικής επίλυσης των εκάστοτε αιτούμενων απαιτήσεων, το Δημόσιο με τα οικεία πρακτικά συμβιβασμού προβαίνει σε εκπτώσεις ποσοστού τουλάχιστον είκοσι τοις εκατό (20%) επί της αρχικής οικονομικής προσφοράς των αναδόχων των από 30.5.2014 συμβάσεων, που υπολογίζονται σύμφωνα με τις αιτιολογημένες προτάσεις της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης και της «Κοινωνίας της Πληροφορίας Α.Ε.».

γ) Κατά την εξόφληση των ποσών που αναφέρονται στα εγκεκριμένα πρακτικά του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που εκδίδονται κατόπιν σχετικών αιτήσεών τους, οι πάροχοι αποδέχονται με σχετική έγγραφη δήλωσή τους ανεπιφύλακτα τα πρακτικά αυτά, παραιτούνται από οποιαδήποτε άλλη αξίωση, ανεξαρτήτως νομικής βάσης, προερχόμενη από την ως άνω αιτία, καθώς και από τυχόν σχετική εκκρεμή δικαστική διαδικασία.

2. Το ελληνικό δημόσιο αναγνωρίζει τις δαπάνες για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και πληροφορικής στο πλαίσιο του έργου «ΣΥΖΕΥΞΙΣ Ι», οι οποίες παρέχονται σύμφωνα με τους όρους των από 30.5.2014 συμβάσεων από τη δημοσίευση του παρόντος και για περίοδο έως δύο (2) ετών υπό τις εξής προϋποθέσεις:

α) Η «Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.» πιστοποιεί την παροχή στους οικείους φορείς των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και πληροφορικής κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα, σύμφωνα με τους όρους των από 30.5.2014 συμβάσεων.

β) Ο ανάδοχος αποδέχεται τις από 30.5.2014 συμβάσεις για τις νησίδες 1,2,4,5,6 και δικτύου κορμού με έκπτωση ποσοστού τουλάχιστον δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί της αρχικής οικονομικής προσφοράς, που υπολογίζεται σύμφωνα με τις αιτιολογημένες προτάσεις της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης και της «Κοινωνίας της Πληροφορίας Α.Ε.», καθώς και περαιτέρω έκπτωση ποσοστού 5% επί της αρχικής οικονομικής προσφοράς, εφόσον παρέλθει χρόνος μικρότερος ή ίσος των έξι (6) μηνών έως την ημερομηνία εξόφλησης της αναλογούσας πληρωμής, σύμφωνα με το άρθρο 8 των οικείων συμβάσεων.

γ) Ο ανάδοχος αποδέχεται την από 30.5.2014 σύμβαση για τη νησίδα 3 με έκπτωση ποσοστού τουλάχιστον 20% επί της αρχικής οικονομικής προσφοράς, που υπολογίζεται σύμφωνα με τις αιτιολογημένες προτάσεις της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης και της «Κοινωνίας της Πληροφορίας Α.Ε.».

δ) Η αναγνώριση των απαιτήσεων των παρόχων για το ως άνω διάστημα πραγματοποιείται με τη διαδικασία των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου 1.

ε) Σε περίπτωση που εντός της ανωτέρω περιόδου, ήτοι δύο (2) ετών από τη δημοσίευση του παρόντος, επιτευχθεί βάσει νέας σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των αναδόχων πλήρης μετάπτωση και παροχή αντίστοιχων, με τις ανωτέρω, υπηρεσιών που εμπíπτουν στο έργο «ΣΥΖΕΥΞΙΣ ΙΙ», τότε η εφαρμογή των προβλέψεων της παρούσας παραγράφου παύει.

Άρθρο 37

Το άρθρο 6 του ν. 1234/1982 (Α' 23) καταργείται.

Άρθρο 38

Στο τέλος της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3270/2004 (Α' 187), όπως ισχύει, προστίθενται περιπτώσεις αα' και ββ' ως εξής:

«αα) Συμβάσεις για μίσθωση χώρου και χρόνου σε πάσης φύσεως μέσα μαζικής επικοινωνίας, έντυπης, διαδικτυακής ή κάθε άλλης μορφής (όπως ιδίως έντυπα, τηλεόραση, ραδιόφωνο, διαδίκτυο, διαφήμιση σε ψηφιακά μέσα, εξωτερική, σταθερή και κινητή διαφήμιση) για την εν γένει τουριστική προβολή της Ελλάδας στην ημεδαπή ή αλλοδαπή, με διαφημιστικό υλικό που παρέχει ο ΕΟΤ, συνάπτονται απευθείας με το μέσο ή τον εκπρόσωπό του ή τον αντιπρόσωπό του, ανεξαρτήτως

ποσού, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού και με την επιφύλαξη της περίπτωσης β' της παραγράφου 7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Τουρισμού καθορίζονται τα θέματα σχετικά με τη διαδικασία και τον καθορισμό των δικαιολογητικών πληρωμής των σχετικών δαπανών, καθώς και κάθε άλλη διαδικαστική λεπτομέρεια.

ββ) Σε τρίτες χώρες οι προμήθειες των ειδών, η ανάθεση των υπηρεσιών και της εκτέλεσης των εργασιών που απαιτούνται για την τουριστική προβολή της Ελλάδας διενεργούνται απευθείας από τα Γραφεία Εξωτερικού του Ε.Ο.Τ., κατ'εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 168 του ν. 3566/2007 (Α' 117), μετά από έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ο.Τ.. Τα ανωτέρω ισχύουν και για τις χώρες στις οποίες δεν υπάρχουν Γραφεία του Ε.Ο.Τ., οπότε η ανάθεση γίνεται από την Κεντρική Υπηρεσία του Ε.Ο.Τ. αποκλειστικά και μόνο για την εκτέλεση προγραμμάτων προβολής, διαφήμισης, δημοσίων σχέσεων και πάσης φύσεως δράσεις προβολής και προώθησης (όπως ιδίως συμμετοχή σε εκθέσεις ή σε διάφορες εκδηλώσεις ή δράσεις δημοσίων σχέσεων) και σε συνεργασία με τις κατά τόπους αρμόδιες ελληνικές διπλωματικές και προξενικές αρχές, όπου κριθεί ότι απαιτείται.».

Άρθρο 39

1. Προστίθεται περίπτωση γ' στην παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014 (Α' 155) ως εξής:

«γ. Τουριστικά καταλύματα σε κτίρια αρχιτεκτονικής κληρονομιάς:

Τουριστικά καταλύματα δύνανται να λειτουργούν και σε κτίρια που έχουν χαρακτηριστεί βάσει της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας ως «διατηρητέα» ή «νέωτερα μνημεία», καθώς και σε προϋφιστάμενα του 1955 κτίρια για τα οποία το οικείο Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής του άρθρου 7 του ν. 4495/2017, βάσει αναλυτικής τεχνικής έκθεσης, φωτογραφικής τεκμηρίωσης και εμπεριστατωμένης γνωμοδότησής του, διαπιστώνει τον παραδοσιακό αρχιτεκτονικό και μορφολογικό χαρακτήρα τους, τηρουμένων των προδιαγραφών που ισχύουν για κάθε συγκεκριμένη μορφή καταλύματος και με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 3028/2002.

Κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα εντός των ως άνω κτιρίων, που έχουν αδειοδοτηθεί μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού, κατατάσσονται αυτοδίκαια σε κατηγορίες αστέρων ως εξής: τα ΑΑ' και Α' τάξης στην κατηγορία 4 αστέρων, τα Β' τάξης στην κατηγορία 3 αστέρων και τα λοιπά στην κατηγορία των 2 αστέρων. Η ως άνω -προσωρινή- κατάταξη ισχύει μέχρι τις 31.12.2018, ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η επανακατάταξη του συνόλου των κύριων τουριστικών καταλυμάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4276/2014.

Μη κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα εντός των ως άνω κτιρίων κατατάσσονται αντίστοιχα ως εξής: τα Α' τάξης σε 4 κλειδιών, τα Β' τάξης σε 3 κλειδιών και τα Γ' τάξης σε 2 κλειδιών.».

2. Η περίπτωση σστ' της παραγράφου 2α του άρθρου 1, καθώς και η παράγραφος 10 του άρθρου 49 καταργούνται.

Άρθρο 40

Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παρ. 7 του άρθρου 166 του ν. 4070/2012 (Α' 82) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«7.α. Στους υφιστάμενους κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος, τουριστικούς λιμένες, χορηγείται άδεια ολικής ή τμηματικής λειτουργίας, εφόσον ο φορέας διαχείρισης του λιμένα υποβάλει μέχρι τις 31.12.2020:

α) αίτηση συνοδευόμενη από τη σύμβαση παραχώρησης δικαιωμάτων εκμετάλλευσης, όπου αυτή απαιτείται ή την υπουργική απόφαση παραχώρησης,

β) απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων σε ισχύ ή βεβαίωση υποβολής μελετών για την έγκριση ή την ανανέωση περιβαλλοντικών όρων,

γ) τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στα στοιχεία β', δ' και ε' της παρ.10.1 του άρθρου 160 του ν. 4070/2012,

δ) ΦΕΚ χωροθέτησης ή, για τους προ του ν. 2160/1993 (Α' 118) τουριστικούς λιμένες, έγκριση της θέσης δημιουργίας του τουριστικού λιμένα.»

Άρθρο 41**Παράταση προθεσμιών του ν. 4270/2014**

Παρατείνονται κατά ένα (1) μήνα οι προθεσμίες: α) για την έκδοση συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων, τακτικών και προπληρωμής, δημοσίων επενδύσεων, σύμφωνα με την περίπτωση ι' της παρ. 3 του άρθρου 79 του ν. 4270/2014 (Α' 143), όπως η παράγραφος αυτή ισχύει, και την παρ. 1 του άρθρου 104 του ίδιου νόμου, καθώς και για τη διενέργεια των αντίστοιχων λογιστικών εγγραφών για την εμφάνιση των πληρωμών του Π.Δ.Ε. που πραγματοποιήθηκαν κατά το οικονομικό έτος 2017 στη δημόσια ληψοδοσία, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 161 του ν. 4270/2014, β) για την απόδοση λογαριασμού των Χ.Ε.Π., που θα εκδοθούν για το σκοπό αυτό, κατά την παρ. 2 του άρθρου 104 του ν. 4270/2014 και γ) για τη διενέργεια των τακτοποιητικών λογιστικών εγγραφών για την εμφάνιση των εξόδων των προξενικών αρχών, που πραγματοποιήθηκαν κατά το οικονομικό έτος 2017 στον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Άρθρο 42**Ορισμός Δ.Υ.Ε.Ε. ως δευτερευόντων διατακτών**

Ειδικώς για τις πληρωμές του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων έτους 2017 του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης και κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής και ειδικής διάταξης, οι Δημοσιονομικές Υπηρεσίες Εποπτείας και Ελέγχου (Δ.Υ.Ε.Ε.) στους νομούς: α) ορίζονται δευτερευόντες διατάκτες, στους οποίους μεταβιβάζονται οι σχετικές πιστώσεις και β) εκδίδουν τα σχετικά συμψηφιστικά χρηματικά εντάλματα για την εμφάνιση στη δημόσια ληψοδοσία των πληρωμών που διενεργήθηκαν από τις Περιφέρειες, σε εκτέλεση των εγκεκριμένων από τον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης Συλλογικών Αποφάσεων Έργων Περιφερειακού επιπέδου (ΣΑΕΠ).

Άρθρο 43**Κατάργηση του άρθρου 25 της υποπαραγράφου Δ9 της παρ. Δ' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015**

Το άρθρο 25 της υποπαραγράφου Δ9 της παρ. Δ' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94) και η παρ. IV, με τίτλο «Δαπάνες διαμονής του άρθρου 25», του άρθρου Μόβου της με αριθμό 2/73/ΔΕΠ/4.1.2016 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών (Β' 20), καταργούνται από τότε που ίσχυσαν.

Άρθρο 44**Τροποποίηση διατάξεων του π.δ. 96/2017 (Α' 136) και διοικητική αναδιοργάνωση του Καταστήματος Κράτησης Κορυδαλλού**

1. Το π.δ. 96/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων», όπως ισχύει, τροποποιείται ως εξής:

α) Η περίπτωση α' της παραγράφου 17.2. του άρθρου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Καταστήματα Κράτησης τύπου Α:

αα) Κορυδαλλού Ι, ββ) Θεσσαλονίκης, γγ) Λάρισας, δδ) Ιωαννίνων, εε) Άμφισσας, στστ) Ναυπλίου, ζζ) Χανίων, ηη) Κομοτηνής, θθ) Κορυδαλλού ΙΙ, ιι) Κορίνθου, ιαια) Κω, ιβιβ) Νεάπολης και ιγig) Χίου.»

β) Η υποπερίπτωση ζζ' της περίπτωσης β' της παραγράφου 17.2. του άρθρου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«ζζ) Νιγρίτας».

γ) Η υποπερίπτωση αα' της περίπτωσης ε' της παραγράφου 17.2. του άρθρου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«αα) ΕΠΙΛΟΓΗ - Κέντρο Απεξάρτησης Τοξικομανών Κρατουμένων Ελεώνα Θήβας.»

δ) Η περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 27 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Τις Διευθύνσεις των Καταστημάτων Κράτησης Κορυδαλλού Ι, Πατρών, Λάρισας και Θεσσαλονίκης συγκροτούν τα εξής Τμήματα:

αα) Τμήμα Διοίκησης,

ββ) Τμήμα Οικονομικού,

γγ) Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας,

δδ) Τμήμα φύλαξης. Το Κατάστημα Κράτησης Κορυδαλλού Ι συγκροτείται από δύο (2) Τμήματα Φύλαξης.

Τις Διευθύνσεις των Καταστημάτων Κράτησης Πατρών, Λάρισας και Θεσσαλονίκης συγκροτούν και το εξής Τμήμα: εε) Τμήμα Εξωτερικής Φρούρησης.»

ε) Η περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 27 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Τις Διευθύνσεις των Καταστημάτων Κράτησης Κορυδαλλού ΙΙ, Ιωαννίνων, Άμφισσας, Ναυπλίου, Κομοτηνής, Αλικαρνασσοῦ, Τρίπολης, Κέρκυρας, Χαλκίδας και του Καταστήματος Κράτησης Νέων Βόλου συγκροτούν τα εξής Τμήματα:

αα) Διοίκησης - Οικονομικού,

ββ) Τμήμα Φύλαξης,

γγ) Τμήμα Εξωτερικής Φρούρησης. Το Τμήμα Εξωτερικής φρούρησης του ΚΚ Ναυπλίου είναι αρμόδιο για την εξωτερική φρούρηση του κλειστού τμήματος του Αγροτικού ΚΚ Τίρυνθας. Το Τμήμα Εξωτερικής Φρούρησης

του ΚΚ Κορυδαλλού ΙΙ είναι αρμόδιο για την εξωτερική φρουρά των Καταστημάτων Κράτησης του συγκροτήματος Κορυδαλλού.».

στ) Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 27 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) Τις Διευθύνσεις των Καταστημάτων Κράτησης Μαλανδρινού, Τρικάλων, Χανίων, Δομοκού, Γρεβενών, Νιγρίτας συγκροτούν τα εξής Τμήματα:».

ζ) Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης ι' της παραγράφου 2 του άρθρου 27 αντικαθίσταται ως εξής:

«ι) Τη Διεύθυνση του «ΕΠΙΛΟΓΗ - Κέντρο Απεξάρτησης Τοξικομανών Κρατούμενων Ελεώνα Θήβας» συγκροτούν τα εξής Τμήματα:».

η) Το άρθρο 45 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι οργανικές θέσεις του προσωπικού των Καταστημάτων Κράτησης του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ανέρχονται συνολικά στις πέντε χιλιάδες εξακόσιες δέκα (5610).».

θ) Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 46 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Κλάδος ΠΕ Σωφρονιστικού Ενηλίκων, θέσεις: εκατόν πενήντα μία (151).».

ι) Η περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 46 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Κλάδος ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού, θέσεις: εξήντα πέντε (65).».

ια) Στο άρθρο 49 του π.δ. 96/2017 (Α' 136) προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Ο προϊστάμενος Διεύθυνσης του Καταστήματος Κράτησης Κορυδαλλού Ι επικουρείται κατά την άσκηση των καθηκόντων του από δύο (2) υποδιευθυντές των κλάδων ΠΕ Σωφρονιστικού Ενηλίκων ή ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού.».

2. Οι δέκα (10) θέσεις προσωπικού που συστήνονται με τις περιπτώσεις θ' και ι' της παραγράφου 1 του παρόντος θα διατεθούν στα δύο (2) Καταστήματα Κράτησης Κορυδαλλός Ι και Κορυδαλλός ΙΙ.

3. Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται «Κατάστημα Κράτησης Κορυδαλλού» νοείται το Κατάστημα Κράτησης Κορυδαλλού Ι και όπου αναφέρεται «Τμήμα Γυναικών» ή «Παράρτημα Γυναικών» ή «Κατάστημα Κράτησης Γυναικών Κορυδαλλού» νοείται το Κατάστημα Κράτησης Κορυδαλλού ΙΙ.

Άρθρο 45

Τροποποίηση των διατάξεων των νόμων

2121/1993, 4481/2017 και του π.δ. 311/1994

1. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 69 του ν. 2121/1993 (Α' 25) αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο ΟΠΙ δεν μπορεί να έχει ως σκοπό τη συλλογική διαχείριση πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων. Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση ανάκλησης άδειας λειτουργίας οργανισμού συλλογικής διαχείρισης ή ανεξάρτητης οντότητας διαχείρισης του άρθρου 50 του ν. 4481/2017 (Α' 100), μπορεί σύμφωνα με το άρθρο 51Α του ν. 4481/2017 να ανατίθεται στον ΟΠΙ, ύστερα από απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού κατόπιν γνώμης του Δ.Σ. του ΟΠΙ, εκτάκτως και προσωρινά, με σκοπό τη διασφάλιση της είσπραξης και διανομής των

δικαιωμάτων των δικαιούχων και την τήρηση της νομιμότητας χρήσης πνευματικών έργων, η διαχείριση των δικαιωμάτων των δικαιούχων - μελών του οργανισμού ή της οντότητας του άρθρου 50 του ν. 4481/2017 (Α' 100), η άδεια του οποίου ανακλήθηκε, για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβεί τα δύο (2) έτη, έως ότου τη συλλογική διαχείριση αναλάβει άλλος οργανισμός συλλογικής διαχείρισης.».

2. Στο άρθρο 2 του π.δ. 311/1994 (Α' 165) προστίθεται περίπτωση γ' ως εξής:

«γ) Η έκτακτη διαχείριση των δικαιωμάτων των δικαιούχων - μελών οργανισμού συλλογικής διαχείρισης ή ανεξάρτητης οντότητας διαχείρισης του άρθρου 50 του ν. 4481/2017 (Α' 100), η άδεια του οποίου ανακλήθηκε και η σύναψη νέων συμβάσεων ανάθεσης και εκπροσώπησης με δικαιούχους, με σκοπό τη διασφάλιση της είσπραξης και διανομής των δικαιωμάτων των δικαιούχων και την τήρηση της νομιμότητας χρήσης πνευματικών έργων.».

3. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 3 του π.δ. 311/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο ΟΠΙ διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.).»

4. Η παρ. 5 του άρθρου 3 του π.δ. 311/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Το Δ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται τουλάχιστον τέσσερα (4) από τα μέλη του, μεταξύ των οποίων απαραίτητα ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών και σε περίπτωση ισοψηφίας υπερисχύει η ψήφος του Προέδρου.».

5. Στο άρθρο 11 του π.δ. 311/1994 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Συστήνεται στον ΟΠΙ Ειδική Υπηρεσία έκτακτης διαχείρισης δικαιωμάτων με αρμοδιότητα την άσκηση όλων των αναγκαιών ενεργειών για την έκτακτη διαχείριση των δικαιωμάτων των δικαιούχων - μελών οργανισμού συλλογικής διαχείρισης ή ανεξάρτητης οντότητας διαχείρισης του άρθρου 50 του ν. 4481/2017 (Α' 100), η άδεια του οποίου ανακλήθηκε, τη σύναψη νέων συμβάσεων ανάθεσης και εκπροσώπησης με δικαιούχους, την είσπραξη, διανομή και απόδοση των δικαιωμάτων των δικαιούχων, την τήρηση της νομιμότητας χρήσης πνευματικών έργων και την ενημέρωση των δικαιούχων για την πορεία και το έργο της έκτακτης διαχείρισης των δικαιωμάτων τους.

Η Ειδική Υπηρεσία έκτακτης διαχείρισης δικαιωμάτων λειτουργεί για όσο χρόνο ο ΟΠΙ ασκεί τα καθήκοντα του άρθρου 51Α του ν. 4481/2017, υπάγεται απευθείας στο Δ.Σ. του ΟΠΙ και εποπτεύεται από αυτό. Η Ειδική Υπηρεσία διοικείται από το πρόσωπο που διορίζεται επικεφαλής της (προσωρινός διαχειριστής).».

6. Η παρ. 9 του άρθρου 46 του ν. 4481/2017 (Α' 100) τροποποιείται ως εξής:

«9. Η απόφαση περί προσωρινής ή οριστικής ανάκλησης της άδειας λειτουργίας των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης ή των ανεξάρτητων οντοτήτων διαχείρισης του άρθρου 50 τίθεται σε ισχύ από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.».

7. Στο ν. 4481/2017 (Α' 100) μετά το άρθρο 51 προστίθεται άρθρο 51Α ως εξής:

«Άρθρο 51Α

1. Σε περίπτωση ανάκλησης άδειας λειτουργίας οργανισμού συλλογικής διαχείρισης ή ανεξάρτητης οντότητας διαχείρισης του άρθρου 50, με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, η διαχείριση των δικαιωμάτων των δικαιούχων ανατίθεται στον ΟΠΙ, εκτάκτως και προσωρινά, μέχρις ότου τη συλλογική διαχείριση αναλάβει άλλος οργανισμός και πάντως για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβεί τα δύο (2) έτη. Τα καθήκοντα αυτά ασκεί η Ειδική Υπηρεσία έκτακτης διαχείρισης δικαιωμάτων της παρ. 3 του άρθρου 11 του π.δ. 311/1994 (Α' 165). Με την ίδια απόφαση διορίζεται προσωρινός διαχειριστής, ο οποίος έχει την ευθύνη διαχείρισης των δικαιωμάτων των δικαιούχων. Ως προσωρινός διαχειριστής επιλέγεται πρόσωπο εγνωσμένου κύρους και ανάλογης επαγγελματικής εμπειρίας σε οικονομικά ή νομικά θέματα. Το πρόσωπο αυτό μπορεί να είναι και υπάλληλος του Δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, οπότε θεωρείται αυτοδίκαια αποσπασμένος στη θέση αυτή για το χρονικό διάστημα άσκησης των καθηκόντων του. Ο χρόνος υπηρεσίας που διανύεται στη θέση αυτή λογίζεται, ως προς όλες τις συνέπειες, ως πραγματική υπηρεσία στην οργανική του θέση. Μετά τη λήξη της θητείας του, ο διορισθείς επανέρχεται αυτοδίκαιως στη θέση που κατείχε πριν την τοποθέτησή του. Με απόφαση του Δ.Σ. του ΟΠΙ, μετά από εισήγηση του προσωρινού διαχειριστή, συνάπτονται οι αναγκαίες για την έκτακτη διαχείριση συμβάσεις έργου και συμβάσεις προμηθειών ή παροχής υπηρεσιών, οι οποίες έχουν έκτακτο και κατεπείγοντα χαρακτήρα, κατά παρέκκλιση του Κανονισμού Προμηθειών του ΟΠΙ, ενώ εξαιρούνται και από τις γενικές ή ειδικές διατάξεις του ν. 4412/2016 (Α' 147) και του ν. 4413/2016 (Α' 148). Για την υποβοήθηση του έργου του προσωρινού διαχειριστή, ο ΟΠΙ δύναται, μετά από πρόταση του προσωρινού διαχειριστή, να συνάπτει συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με νομικούς, οικονομικούς ή τεχνικούς συμβούλους, καθώς και με προσωπικό διοικητικής υποστήριξης, ύστερα από έγκριση των προσώπων και της αμοιβής τους από το Δ.Σ. του ΟΠΙ. Η διάρκεια των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών δεν δύναται να υπερβαίνει τη χρονική διάρκεια της έκτακτης διαχείρισης.

Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου μεταβιβάζονται στον ΟΠΙ τα χρηματικά ποσά που τηρούνται στους χωριστούς ειδικούς λογαριασμούς της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 17 για να τα αποδώσει στους δικαιούχους. Για τον ίδιο σκοπό μεταβιβάζονται στον ΟΠΙ τυχόν αξιόγραφα και λοιποί άυλοι τίτλοι, οι οποίοι αφορούν σε δικαιώματα δικαιούχων. Κατά την εξόφληση των τίτλων αυτών αφαιρείται το ποσό της προμήθειας που ίσχυε κατά το χρόνο της ανάκλησης της άδειας του οργανισμού συλλογικής διαχείρισης ή της ανεξάρτητης οντότητας διαχείρισης του άρθρου 50, το οποίο καταβάλλεται στον εν λόγω οργανισμό ή οντότητα. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται η αμοιβή του προσωρινού διαχειριστή, ο τρόπος εκτέλεσης και οι διατυπώσεις

έναρξης και λήξης άσκησης των καθηκόντων του και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Ο προσωρινός διαχειριστής υποχρεούται να υποβάλει εξαμηνιαία έκθεση πεπραγμένων στο διοικητικό συμβούλιο του ΟΠΙ και στον Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού.

2. Οι συμβάσεις ανάθεσης και εκπροσώπησης του οργανισμού ή της ανεξάρτητης οντότητας διαχείρισης του άρθρου 50, του οποίου η άδεια ανακλήθηκε, λύονται αυτοδικαίως. Από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 1, θεωρείται αυτοδικαίως ότι συνάπτονται νέες όμοιες συμβάσεις μεταξύ των δικαιούχων και του ΟΠΙ, καθώς και των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης και του ΟΠΙ, για το χρονικό διάστημα που υπολείπεται στην προηγούμενη σύμβαση, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τη διάρκεια της έκτακτης διαχείρισης. Οι δικαιούχοι και οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης έχουν δικαίωμα να αντιταχθούν στην παραπάνω ανάθεση και εκπροσώπηση από τον ΟΠΙ εντός εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 1, κοινοποιώντας εγγράφως στον ΟΠΙ δήλωσή τους ότι δεν επιθυμούν να εκπροσωπηθούν από αυτόν. Οι δικαιούχοι και οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης ενημερώνονται από την Ειδική Υπηρεσία έκτακτης διαχείρισης δικαιωμάτων για τη δυνατότητά τους αυτή με κάθε πρόσφορο μέσο. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας εφαρμόζεται η παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 4481/2017.

3. Οι διατάξεις του άρθρου 7 του παρόντος νόμου και των άρθρων 18, 35 παρ. 7, 49 και 69 παρ. 2 του ν. 2121/1993 (Α' 25) ισχύουν και υπέρ της έκτακτης διαχείρισης των δικαιωμάτων από τον ΟΠΙ.

4. Στην Ειδική Υπηρεσία έκτακτης διαχείρισης δικαιωμάτων εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στον παρόντα νόμο, στο βαθμό που αυτά είναι συμβατά με το σκοπό της έκτακτης διαχείρισης. Στο πλαίσιο της λειτουργίας της Ειδικής Υπηρεσίας και για όσο χρόνο διαρκεί η έκτακτη διαχείριση, λειτουργεί γενική συνέλευση μελών και εποπτικό συμβούλιο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 9 και 10 για τους ΟΣΔ. Ρητά εξαιρούνται από τις αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσης η περίπτωση α' της παραγράφου 2 και η περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 9, όσον αφορά στην εκλογή και την παύση μελών διοικητικού συμβουλίου, στον ορισμό γενικού διευθυντή, αμοιβής αυτών, καθώς και αμοιβής των μελών του εποπτικού συμβουλίου.

5. Κατά τη διάρκεια της έκτακτης διαχείρισης της παραγράφου 1, ο οργανισμός συλλογικής διαχείρισης ή η ανεξάρτητη οντότητα διαχείρισης του άρθρου 50, η άδεια του οποίου ανακλήθηκε, υποχρεούται να επιτρέπει χωρίς κανέναν περιορισμό την πρόσβαση προσώπων εξουσιοδοτημένων από τον ΟΠΙ στο φυσικό, ψηφιοποιημένο και ψηφιακό αρχείο τεκμηρίωσης ή/και έργων των δικαιούχων που εκπροσωπούσε κατά το χρόνο ανάκλησης της άδειας, καθώς και σε κάθε άλλο αρχείο που είναι απαραίτητο για το έργο της διαχείρισης των δικαιωμάτων. Για τους σκοπούς της έκτακτης διαχείρισης και της εποπτείας, ο ΟΠΙ καθίσταται νόμιμος χρήστης των αρχείων. Ως πρόσβαση νοείται και η δυνατότητα εγκατάστασης προσώπων εξουσιοδοτημένων από τον ΟΠΙ στις εγκαταστάσεις του οργανισμού ή της ανεξάρτητης

οντότητας του άρθρου 50 για τον ανωτέρω σκοπό. Ο ΟΠΙ λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την προστασία και τη διαφύλαξη της ακεραιότητας του φυσικού, ψηφιοποιημένου και ψηφιακού αρχείου τεκμηρίωσης ή/και έργων των δικαιούχων του οργανισμού ή της ανεξάρτητης οντότητας διαχείρισης του άρθρου 50, η άδεια του οποίου ανακλήθηκε και οι αρμόδιες αρχές υποχρεούνται να συνδράμουν προς τους ανωτέρω σκοπούς. Ο ΟΠΙ δεν φέρει ευθύνη για τυχόν καταστροφή ή αλλοίωση του φυσικού, ψηφιοποιημένου και ψηφιακού αρχείου τεκμηρίωσης ή/και έργων των δικαιούχων για οποιαδήποτε αιτία, εκτός από δόλο ή βαριά αμέλεια.

6. Όποιος εμποδίζει, παρακωλύει με κάθε τρόπο ή μέσο, αρνείται την πρόσβαση στα αρχεία της παραγράφου 5, αποκρύπτει ή αφαιρεί έγγραφα και στοιχεία και με τις πράξεις του αυτές καθυστερεί, δυσχεραίνει ή αναιρεί το ως άνω έργο του ΟΠΙ, τιμωρείται με φυλάκιση έως τριών (3) ετών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

7. Σε περίπτωση εκποίησης ή μεταβίβασης του αρχείου της προηγούμενης παραγράφου για οποιαδήποτε αιτία, το ελληνικό Δημόσιο έχει δικαίωμα προτίμησης.

8. Η γενική συνέλευση των μελών της Ειδικής Υπηρεσίας έκτακτης διαχείρισης αποφασίζει για τον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης, ο οποίος θα αναλάβει τη διαχείριση των δικαιωμάτων τους. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Πολιτισμού και Αθλητισμού και Οικονομικών μεταφέρεται η δραστηριότητα της Ειδικής Υπηρεσίας στο διάδοχο οργανισμό συλλογικής διαχείρισης και ρυθμίζονται τα θέματα αποτίμησης αξίας των μεταβιβαζόμενων στοιχείων και ο τρόπος καταβολής του

ποσού που τυχόν προκύψει από το διάδοχο οργανισμό προς τον ΟΠΙ.

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Αθλητισμού εγκρίνεται το ύψος του ποσού της έκτακτης επιχορήγησης στον ΟΠΙ από τον Κρατικό Προϋπολογισμό για τα έκτακτα και προσωρινά καθήκοντα που αναλαμβάνει η Ειδική Υπηρεσία έκτακτης διαχείρισης δικαιωμάτων δυνάμει του παρόντος άρθρου. Η εν λόγω επιχορήγηση δεν επηρεάζει το χαρακτήρα της νομικής φύσης του ΟΠΙ, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 69 του ν. 2121/1993.».

Άρθρο 46

Η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 4440/2016 (Α' 224) αντικαθίσταται από την έναρξη ισχύος της ως εξής:

«α) σε πολιτικά γραφεία του π.δ. 63/2005 (Α' 98), σε γραφεία αιρετών σε Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, στην Προεδρία της Δημοκρατίας, στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης για να διατεθούν, βάσει των διατάξεων του άρθρου 6 του ν. 1878/1990 (Α' 33) και των άρθρων 2 και 3 του ν. 1895/1990 (Α' 116), σε γραφεία Κομμάτων και Βουλευτών της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς και στο γραφείο του Έλληνα Επιτρόπου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.».

Άρθρο 47

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Σύμβασης που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 75 αυτής.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 4 Απριλίου 2018

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Β. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Οι Υπουργοί

Ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης
και Υπουργός Οικονομίας
και Ανάπτυξης

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Οικονομίας και Ανάπτυξης

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ

Παιδείας, Έρευνας
και Θρησκευμάτων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ

Δικαιοσύνης, Διαφάνειας
και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ

Υγείας

ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ

Εσωτερικών

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ

Ψηφιακής Πολιτικής,
Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΕΥΤΥΧΙΑ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ

Οικονομικών

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Διοικητικής Ανασυγκρότησης

ΟΛΓΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ

Μεταναστευτικής Πολιτικής

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΙΤΣΑΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Εσωτερικών

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΣΚΑΣ

Εθνικής Άμυνας

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ

Εξωτερικών

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΤΖΙΑΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Οικονομικών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΛΥΔΙΑ ΚΟΝΙΟΡΔΟΥ

Τουρισμού

ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 5 Απριλίου 2018

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Την ευθύνη για την εκτύπωση, διαχείριση και κυκλοφορία των φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, (ΦΕΚ) στην έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση, έχει το **Εθνικό Τυπογραφείο** το οποίο αποτελεί δημόσια υπηρεσία η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Το Εθνικό Τυπογραφείο έχει επίσης την ευθύνη για την κάλυψη των εκτυπωτικών αναγκών του Δημοσίου. (ν. 3469/2006, Α' 131).

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

Η ηλεκτρονική μορφή των ΦΕΚ διατίθεται δωρεάν από την ιστοσελίδα www.et.gr. Για τα ΦΕΚ που δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωρισθεί στην πιο πάνω ιστοσελίδα δίνεται η δυνατότητα δωρεάν αποστολής με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μετά από αίτηση που υποβάλλεται ηλεκτρονικά με τη συμπλήρωση ειδικής φόρμας.

Η έντυπη μορφή των ΦΕΚ διατίθεται για μεμονωμένα φύλλα με το ανάλογο κόστος από το τμήμα Πωλήσεων απευθείας ή με ταχυδρομική αποστολή μέσω αίτησης παραγγελίας στα ΚΕΠ, ενώ για ετήσια συνδρομή από το τμήμα Συνδρομητών. Το κόστος για ασπρόμαυρο ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1€, προσαυξανόμενο κατά 0,20€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού. Το κόστος για έγχρωμο ΦΕΚ είναι 1,50€ από 1 έως 16 σελίδες, προσαυξανόμενο κατά 0,30€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.

Τρόπος αποστολής κειμένων προς δημοσίευση

- Τα κείμενα για δημοσίευση στο ΦΕΚ, από όλες τις δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς του δημόσιου τομέα, **αποστέλλονται στην διεύθυνση webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Οι περιλήψεις Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων, αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση dds@et.gr με τη χρήση **απλού** ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Κατ' εξαίρεση, πολίτες οι οποίοι δεν έχουν αποκτήσει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, μπορούν να αποστέλλουν ταχυδρομικά ή να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση αποτυπωμένα σε χαρτί, στο Τμήμα Παραλαβής Δημοσιευτέας Ύλης.

Πληροφορίες σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την πώληση των τευχών και τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες θα βρείτε στην ιστοσελίδα μας και στη διαδρομή Εξυπηρέτηση κοινού - τμήμα πωλήσεων ή συνδρομητών. Επίσης στην ιστοσελίδα μπορείτε να αναζητήσετε πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, εφόσον γνωρίζετε τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Τον ΚΑΔ εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΚΑΛΥΨΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ του Δημοσίου και των φορέων του

Το Εθνικό Τυπογραφείο μετά από αίτημα φορέα του Δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει κάρτες, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους, φακέλους αλληλογραφίας, κ.ά. Επίσης σχεδιάζει και κατασκευάζει σφραγίδες.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεων: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Συνδρομητών: (Ημιόροφος, τηλ. 210 5279136)

Πληροφοριών: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβής Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστοσελίδα: www.et.gr

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία της ιστοσελίδας: helpdesk.et@et.gr

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: webmaster.et@et.gr

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: grammateia@et.gr

